

Základní škola a Mateřská škola Medlov, okres Brno-venkov,
příspěvková organizace,
Medlov 12, 664 66 Němčičky, IČO: 71003177

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání

**„Malotřídní škola, úspěch pro každého,
radost pro všechny“**

Motto: *„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“*

Obsah:

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

- 2.1. Úplnost a velikost školy
- 2.2. Vybavení školy
 - 2.2.1. Prostorové a materiálně-technické podmínky
 - 2.2.2. Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy
- 2.3. Charakteristika pedagogického sboru
- 2.4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
- 2.5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty
- 2.6. Priority školy
- 2.7. Ročníkové a celoškolní projekty
 - 2.7.1. Ekologické projekty
 - 2.7.2. Den otevřených dveří
 - 2.7.3. Vánoční projekt
 - 2.7.4. Sportovní den
 - 2.7.5. Velikonoce – svátky jara
 - 2.7.6. Vlastivědné exkurze pro žáky 4. ročníku
 - 2.7.7. Škola v přírodě
 - 2.7.8. Zdravé zuby
 - 2.7.9. Bezpečně do školy
 - 2.7.10. Pyžamový den
 - 2.7.11. Čarodějnická škola
 - 2.7.12. Den dětí
 - 2.7.13. Divadelní představení
 - 2.7.14. Krátké a jednodenní projekty a školní slavnosti

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

- 3.1. Zaměření školy
- 3.2. Výchovné a vzdělávací strategie
 - 3.2.1. Klíčové kompetence
 - 3.2.2. Preventivní program
- 3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 3.3.1. Žáci se specifickými poruchami učení
 - 3.3.2. Žáci s poruchami chování
 - 3.3.3. Žáci zdravotně postižení a znevýhodnění
 - 3.3.4. Speciální vzdělávání
- 3.4.1. Školní družina
- 3.4.2. Zájmové kroužky
- 3.5. Začlenění průřezových témat do učiva

4. UČEBNÍ PLÁN

- 4.1. Učební plán 1. stupně ŠVP od 2007/2008
- 4.2. Poznámky k učebnímu plánu

5. UČEBNÍ OSNOVY

- 5.1. Jazyk a jazyková komunikace
 - 5.1.1. Český jazyk a literatura
 - 5.1.1.1. Charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie
 - 5.1.1.2. Vzdělávací obsah
 - 5.1.2. Anglický jazyk
 - 5.1.2.1. Charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie
 - 5.1.2.2. Vzdělávací obsah
- 5.2. Matematika a její aplikace

- 5.2.1. Charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie
- 5.2.2. Vzdělávací obsah
- 5.3. Informační a komunikační technologie
 - 5.3.1. Charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie
- 5.4. Člověk a jeho svět
 - 5.4.1. Charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie
 - 5.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka
 - 5.4.3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda
 - 5.4.4. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda
- 5.5. Umění a kultura
 - 5.5.1. Charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie
 - 5.5.1.1. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova
 - 5.5.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova
- 5.6. Člověk a zdraví
 - 5.6.1. Charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie
 - 5.6.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova
- 5.7. Člověk a svět práce
 - 5.7.1. Charakteristika, výchovně vzdělávací strategie
 - 5.7.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti
- 5.8. Etická výchova
- 5.9. Školní družina
 - 5.9.1. Charakteristika
 - 5.9.2. Program výchovy a vzdělávání
 - 5.9.2.1. Oblasti činností školní družiny
 - 5.9.3. Cíle a kompetence
 - 5.9.4. Zařazení průřezových témat ŠVP pro ŠD
 - 5.9.5. Člověk a jeho svět
 - 5.9.5.1. Místo, kde žijeme
 - 5.9.5.2. Lidé kolem nás
 - 5.9.5.3. Lidé a čas
 - 5.9.5.4. Rozmanitost přírody
 - 5.9.5.5. Člověk a jeho zdraví
 - 5.9.6. Hygiena a bezpečnost v ŠD

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

- 6.1. Pravidla pro hodnocení žáků
 - 6.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání
 - 6.1.2. Zásady pro hodnocení chování ve škole
 - 6.1.3. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků
- 6.2. Stupně hodnocení prospěchu a chování
 - 6.2.1. Stupně hodnocení prospěchu
 - 6.2.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření
 - 6.2.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření
 - 6.2.4. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření
 - 6.2.5. Stupně hodnocení chování
- 6.3. Výchovná opatření
 - 6.3.1. Pochvaly a jiná ocenění
 - 6.3.2. Opatření k posílení kázně
- 6.4. Použití slovního hodnocení
- 6.5. Získávání podkladů pro hodnocení

7. ZÁVĚR

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: „Malotřídní škola, úspěch pro každého, radost pro všechny“

Předkladatel:

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Medlov,
okres Brno - venkov, příspěvková organizace

Adresa školy: Medlov 12, 664 66 Němčičky

Jméno ředitele: Ing. Jana Jersenská

Kontakty: tel.: 546 421 872
e-mail: reditel@skolamedlov.cz
datová schránka: hgbu8i3
webová stránka: www.skolamedlov.cz/

Zřizovatel školy:

Název: Městys Medlov

Adresa: Medlov č. 52
664 66 Němčičky

Kontakty: tel.: 546 421 872

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

Číslo jednací: 121/2022

Projednáno pedagogickou radou dne: 25. 8. 2022

Projednáno školskou radou dne: 25. 8. 2022

IČO školy: 71003177

DIČ školy: CZ 71003177

IZO školy: 102 179 361

REDIZO: 600 110 834

Číslo subjektu: 3225

Koordinátor ŠVP: Ing. Jana Jersenská

podpis ředitele školy

razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

První písemné zmínky o škole v Medlově jsou ve farních materiálech již z roku 1672. Budova školy byla nízká, a to až do roku 1875, kdy bylo přistaveno jedno poschodí se dvěma třídami. Od této doby škola zůstává jednopatrová. I dnes, tak jako v dávné minulosti, zůstává škola dominantou Medlova.

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Medlov je úplná malotřídní škola se třemi třídami základní školy, v nichž jsou spojeni žáci 1. - 5. ročníku dle potřeby. Škola má kapacitu 50 žáků. Od 1. 1. 2003 je právním subjektem, jehož součástí je i mateřská škola, školní družina, školní jídelna a školní výdejna.

Ve škole pracují 2 oddělení školní družiny s kapacitou do 44 žáků.

V roce 2005 byla ustanovena tříčlenná Rada školy.

2.2. Vybavení školy

2.2.1. Prostorové a materiálně-technické podmínky

Školní budova je přibližně 350 let stará dvoupodlažní budova, ale poměrně dobře udržovaná. Při rozsáhlé rekonstrukci byla zmodernizovaná, byla vyměněna okna a bylo zavedeno vytápění plynem. Prostorové podmínky pro výuku odpovídají počtu žáků a tříd. Ve škole jsou 3 třídy, ředitelna a dva kabinet. Ve školní budově je dále šatna pro děti, sociální zařízení, herna pro školní družinu a školní výdejna obědů.

Škola je postavena uprostřed obce, a tak před ní vede komunikace s poměrně rušným provozem. Škola má malý dvůr a okolí školy neposkytuje skoro žádné možnosti k relaxačnímu nebo sportovnímu vyžití žáků.

Kmenové učebny – tři učebny jsou nově vybaveny nábytkem výškově nastavitelným. Ve dvou třídách třídě je zapojeno do počítačové sítě s připojením na internet 15 počítačů se 2 tiskárnami a žáci mají možnost přímo ve třídě využívat počítačové programy. Ve všech učebnách jsou instalovány interaktivní tabule na pilonech s maximálním využitím i pro nejmenší děti. V herně školní družiny je audiovizuální technika a každá učebna je vybavena CD přehrávačem. Škola má externího správce počítačové sítě.

Kabinety - kabinet v přízemí slouží k uložení výtvarných materiálů a didaktických pomůcek pro školní družinu. Slouží jako pracovna pro vychovatelky školní družiny. V kabinetu ve 2. poschodí je umístěna kopírka a další didaktické pomůcky. Škola efektivně využívá a upřednostňuje finanční prostředky na zakoupení didaktických pomůcek a průběžně je i obnovuje. Některé pomůcky byly pořízeny z účelových dotací nebo z finančních prostředků školy nebo ze státního rozpočtu (ONIV).

Prostory šatny - jsou dostatečně velké na odkládání oděvů a obuvi dětí.

Školní družina – je vybavena rozmanitým nábytkem. Je zde umístěna televize, video a CD přehrávač. Má dvě oddělení s počtem žáků 44. Pro činnost školní družiny je využívána i učebna č. I. v přízemí a učebna č. III. V patře.

Sborovna a její vybavení – sborovna slouží současně i jako ředitelna. Je vybavena nábytkem a umožňuje učitelům dostatečný prostor pro případnou relaxaci i vzájemnou konzultaci. Ve skříňkách jsou uloženy tiskoviny a dokumentace školy. Je zde umístěn jeden PC připojený k internetu a 1 tiskárna a notebook, dále pak multifunkční kopírka, s tiskárnou a skenerem.

Vybavení žáků učebnicemi – postupně se snažíme obnovovat fond učebnic, pro některé předměty už máme k dispozici nové řady moderních učebnic v souladu s připravovaným ŠVP, rovněž nezapomínáme na speciální učebnice i pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. 1. – 4. ročník je vybaven i učebnicemi. Pro 5. ročník budou interaktivní učebnice průběžně pořizovány.

2.2.2. Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy

Prostředí učeben, sociálních zařízení i ostatních prostor školy jsou dostatečně vyhovující pro účely vzdělávání žáků i pro jejich mimoškolní činnost.

Okolí školy – škola nemá k dispozici školní dvůr, využívá veřejné prostranství v okolí školy a školní zahradu v mateřské škole Medlov.

Školní jídelna (výdejna) – v současné době je výdejna stravy pro žáky nevyhovující.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Personální podmínky:

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, dvě učitelky a 2 vychovatelky ŠD. Součástí pedagogického sboru bývá asistent pedagoga a to na základě potřeb dětí s SVP. Práce pedagogického sboru je založena na vstřícné komunikaci, spolupráci a týmové práci. Samozřejmostí je stálá snaha o odborný a profesní růst.

Charakteristika žáků

Školu navštěvují většinou žáci z Medlova. Někdy dojíždějí žáci z okolních obcí (Němčičky, Smolín,..). Všechny děti pocházejí z venkovského prostředí.

Po ukončení 5. ročníku odchází většina žáků do ZŠ Židlochovice. V posledních letech pokračují někteří i na ZŠ Pohořelice.

Ve škole máme dlouholetou tradici v práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

2.4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Naše škola se nezúčastnila dlouhodobých projektů. Vzhledem k velikosti školy a jazykovému vybavení žáků neplánujeme zatím ani účast v mezinárodní spolupráci.

2.5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

13. 12. 2005 byla zvolena Školská rada, která má 3 členy.

Součástí právního subjektu – základní škola a mateřská škola – spolu úzce spolupracují. Spolupráce s ÚMS při ZŠ Židlochovice je omezena pouze na metodickou pomoc. Pravidelná je spolupráce s PPP Brno.

Rodiče mají možnost pravidelně se informovat prostřednictvím individuálních pohovorů a třídních schůzek o prospěchu a chování svých dětí.

Učitelé pořádají dny otevřených dveří pro rodiče, ti mohou ve škole navštívit kteroukoli vyučovací hodinu. V současné době má škola webové stránky, kde si rodiče a veřejnost mohou přečíst informace a zajímavosti ze školního života.

Důležitou oblastí je spolupráce se zřizovatelem školy. Škola spolupracuje s obcí zejména v kulturní oblasti s vystoupením dětí.

Využití části objektu školy k mimoškolním účelům

Škola pečuje o volný čas dětí a nabízí jim širokou škálu zájmových útvarů.

Školní budova je pravidelně využívána k mimoškolním aktivitám, které probíhají ve třídách.

2.6. Priority školy

- Jednou z hlavních priorit naší školy je partnerský přístup založený na vzájemném respektu dospělých a dětí, rozvoj osobnosti dítěte a jeho zdravého sebevědomí.
- Kvalifikovanost pedagogických pracovníků.
- Školní prostředí, kde se všichni vzájemně znají a mohou si pomoci.
- Vybavenost školy moderní didaktickou technikou a didaktickými pomůckami tak, aby byl zabezpečen bezproblémový přechod žáků na druhý stupeň ZŠ Židlochovice.
- Udržení školy pro obec
- Přístavbou vyřešit prostory pro výdej stravy.
- Spolupráce - děti se již od prvního ročníku učí vzájemné pomoci a spolupráci.

2.7. Ročníkové a celoškolské projekty

Celým školním rokem prolíná ročníkové projektové vyučování, bloky a skupinové práce.

Skupinové práce v nejnižších ročnících navazují na témata z prvouky, českého jazyka a matematiky. Děti si při nich prohlubují znalosti z těchto předmětů, ale využívají i dovednosti z výtvarné výchovy a pracovních činností. Součástí jsou nejen zábavné úkoly, ale i rozšiřující cvičení, na jejichž vypracování je nutná spolupráce dětí ve skupině. Postupně se žáci učí pracovat s literaturou, encyklopediemi, v nichž si vyhledávají údaje potřebné pro kvalitní zpracování skupinové práce.

Projektové vyučování je využíváno dle možností téměř ve všech předmětech. Žáci pracují ve dvojicích, trojicích, ve čtyřčlenných skupinkách či více početných týmech. Projekty dávají žákům možnost využívat intelektuální dovednosti vyššího řádu – např. tvořivost, laterální myšlení (způsob uvažování, který je osvobozen od předem připravených postupů a dovoluje řešit problém netradičním způsobem), hodnocení, analýzu a syntézu. Projekty posilují schopnost žáků učit se z různých zdrojů, řešit problémy běžného života. Pěstují manuální dovednosti žáků. Přirozenou cestou rozvíjejí také sociální a komunikační dovednosti žáků, vyučování získává výrazný aktivizující ráz. Žák si v průběhu práce na projektu neosvojuje již hotové, uspořádané poznatky, ale je uváděn do situací, které umožňují, aby poznatky svou badatelskou – výzkumnou činností konstruoval. U projektu není tedy důležitý pouze výsledný produkt, ale především žákova cesta k němu.

Uskutečňujeme společné **dílny několika ročníků**. Žákům jsou zadávány úkoly, na kterých budou pracovat a spolupracovat. Toto činnostní učení je vhodným prostředkem pro

překonání izolace jednotlivých vyučovacích předmětů a k získání celistvosti poznání. Pozitivně působí na utváření osobnosti žáka.

2.7.1. Ekologické projekty

Celoškolní jednodenní projekty zaměřené na environmentální výchovu, které jsou realizovány v podzimních a jarních měsících školního roku.

Cílem je rozvíjení vztahu k životnímu prostředí, k aktivní účasti na ochraně životního prostředí. Tyto projekty jsou úzce propojeny s oblastí Člověk a jeho svět. Obsahem projektů bývá mimo jiné úklid školy a obce, návštěva ZOO apod. Všechny ročníky se pravidelně účastní ekologických pořadů v SVČ Ivančice. Žáci se zúčastňují třídění odpadů ve škole. Různé formy ekologické výchovy jsou realizovány i na škole v přírodě (ekosystémy krajiny, Pravidla mladého ochránce přírody,...)

2.7.2. Den otevřených dveří

Celoškolní jednodenní projekt, jehož cílem je nejen prezentace školy na jedné straně, ale i rozvoj komunikačních schopností dětí a dospělých na straně druhé. Žáci si uvědomují propojení života školy a společnosti, svoji osobní zodpovědnost a podíl na reprezentaci školy.

2.7.3. Vánoční projekt

Hlavním cílem tohoto projektu je propojení života školy s tradičními svátky (příprava vánočních ozdob, zdobení a rozsvícení vánočního stromu, přání starým a opuštěným lidem, vánoční zvyky a vánoční veřejné vystoupení).

Zde se realizují některá průřezová témata, především osobnostní a sociální výchova a multikulturní výchova. Výrazně využíváme prvky dramatické výchovy.

Celoškolní projekt, ve kterém se všechny děti a pedagogové podílejí na přípravě vánoční besídky, kterou navštěvují nejen maminky a babičky našich žáků, ale i další obyvatelé obce. Škola spolupracuje s místní mateřskou školou, složkami místní samosprávy. Při tomto projektu se výrazně uplatňují prvky dramatické výchovy, ale i některá průřezová témata.

2.7.4. Sportovní den

Jednodenní projekt zaměřený především na rozvoj pohybových předpokladů a tělesné zdatnosti dětí, na společné radostné prožívání. Tento projekt je zaměřen na sportovní soutěže a pěší výlet do okolí.

2.7.5. Velikonoce – svátky jara

Jednodenní projekty navazující na tradice jarních svátků. Děti prožívají místní tradice a zvyky, uvědomují si sounáležitost s obcí. Posiluje se také vztah k přírodnímu prostředí. Realizace průřezových témat – výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova aj.

2.7.6. Vlastivědné exkurze pro žáky 4. ročníku

Výukový projekt pro starší žáky zaměřený především na vlastivědné učivo. Cílem je bližší seznámení s hlavním městem České republiky, krajským městem Brnem nebo jinými významnými a zajímavými městy a místy naší vlasti. Starší žáci se významně podílejí na přípravě, organizaci a náplni exkurzí, využívají různé zdroje pro získání informací – internet, naučnou literaturu apod.

2.7.7. Škola v přírodě

Celoškolní týdenní projekt, který se připravuje na IV. čtvrtletí školního roku, jehož cílem je rozvoj vzájemných vztahů mezi dětmi, osobnostní a sociální výchova, partnerství a spolupráce. Završuje celoroční motivaci školy, naplňuje všechny klíčové kompetence a většinu průřezových témat. Je zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj dětí, na týmovou práci, na respektování ostatních. Projekt svým zaměřením odpovídá celoroční motivaci školy nebo je samostatným projektem.

2.7.8. Zdravé zuby

Projekt zaměřený na péči o zdraví a o tělo, naplňující všechny klíčové kompetence.

2.7.9. Bezpečně do školy

Projekt určený k osvojování pravidel silničního provozu – dopravní kurz pro žáky 4. ročníku, návštěva dopravního hřiště, beseda s Policií ČR.

2.7.10. Pyžamový den

Jednodenní projekt spojený s přespáním ve škole. Zábavná forma upevňování vztahů ke škole, k obci, ke kolektivu.

2.7.11. Čarodějnická škola

Projekt zaměřený na tradiční svátky a na osobnostní a sociální výchovu a na multikulturní výchovu. Výrazně využívají i prvky dramatické výchovy.

2.7.12. Den dětí

Soutěživé dopoledne ve spolupráci s HS. Rozvoj sociální a osobnostní výchovy, upevňování vztahů.

2.7.13. Divadelní představení

Návštěvy divadelních představení a výchovných pořadů, výchovných koncertů. Realizace sociální a osobnostní výchovy.

2.7.14. Krátké a jednodenní projekty a školní slavnosti

Se školními výukovými projekty úzce souvisejí a vzájemně se s nimi prolínají tradiční **školní slavnosti**, kterých se účastní nejen děti a pracovníci školy, ale i rodiče a občané Medlova – **slavnostní zahájení školního roku, vánoční divadelní představení, Svátek matek, Den dětí, slavnostní ukončení školního roku, Drakiáda, tematické dny**. Prostřednictvím školních slavností naplňujeme klíčové kompetence a realizujeme průřezová témata. Patří neodmyslitelně k životu školy, poskytují prostor pro vzájemné setkávání dětí, pracovníků školy, rodičů a dalších lidí. Celoškolní projekt, ve kterém se všechny děti a pedagogové podílejí na přípravě, kterého se účastní nejen maminky a babičky našich žáků, ale i další obyvatelé obce. Škola spolupracuje s místní mateřskou školou, složkami místní samosprávy. Při tomto projektu se výrazně uplatňují prvky dramatické výchovy, ale i některá průřezová témata.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Základní vzdělávání realizované školním vzdělávacím programem předává žákům návod na činnostní a tvořivý proces, který vede k nabývání poznatků a zkušeností, zvládnutí každodenních interakčních situací, uplatňování formy dialogu a subjektivních zkušeností. Je založen na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, schopností a zájmů každého žáka.

Škola se stává místem, kde se žák pomocí odpovídajících metod motivuje k dalšímu učení, zkoumá, třídí a porovnává výsledky vědeckých poznatků, učí se řešit problémy, zdokonaluje se v sociálních dovednostech a buduje si otevřený prostor pro celoživotní vzdělávání.

3.1. Zaměření školy

Naše škola v souladu s RVP ZV vychází z poznatků, že

- v základním vzdělávání jde o to, aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe (nelze naučit vše, k čemu lidstvo v poznání došlo)
- k učení je třeba žáky motivovat a činit je zajímavým a přiměřeným jejich věku
- kvalitu vzdělání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu, k tomu lze dospět tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů, když bude provádět činnosti, pozorovat, hovořit o nich, vyslovovat závěry – objevovat.
- pomáhat žákům se SVPU, všichni si pomáhají a každý může pomoci tomu, kdo pomoc potřebuje

3.2. Výchové a vzdělávací strategie

Snaha o to,

- aby naše vesnická škola obstála v konkurenci velkých nebo plně organizovaných škol a přitom si zachovala svůj charakter rodinné školy a přispívala k udržení kulturního života v naší obci,
- vytvořit školu jako místo, které žáky motivuje k aktivnímu učení. Učí je schopnosti hledat a nacházet odpovědi na otázky, řešit problémy a naučit se sociálním dovednostem.- spolupráci a odpovědnosti.
- vytvořit ve škole prostředí, které v dětech vytváří pocity bezpečí, pozitivního prožívání, možnost získání zdravého sebevědomí a schopnost sebehodnocení.

3.2.1. Klíčové kompetence

Veškerá činnost ve škole, vzdělávací obsah, činnosti a aktivity směřují a přispívají k utváření a rozvíjení všech klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Klíčové kompetence se vzájemně prolínají, mají nadpředmětovou podobu, jsou výsledkem celkového procesu vzdělávání. Učivo je prostředek k postupnému osvojení očekávaných výstupů a rozvoji klíčových kompetencí. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Výchovními a vzdělávacími strategiemi rozumíme postupy, kterými dosáhneme naplnění

cílů základního vzdělávání a které současně vedou k osvojování a rozvoji **klíčových kompetencí**. K rozvoji klíčových kompetencí žáků jsou v naší škole uplatňovány společné postupy, které vedou současně k naplňování cílů základního vzdělávání:

Kompetence k učení	umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
<p>vedou žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání</p> <p>motivují je pro celoživotní učení</p> <p>vedou je k uplatňování logického myšlení a užívání nabytých znalostí v praktickém životě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost, připravujeme je na celoživotní učení • učíme žáky zajímat se o nové poznatky, využívat a aplikovat poznatky, dávat je do souvislostí, vyvozovat závěry • ve výuce se zaměřujeme na aktivní dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání • vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, četbě s porozuměním, používání informací, pozorování a experimentování, porovnávání výsledků a vyvozování závěrů • ve všech předmětech podporujeme používání výpočetní techniky a cizího jazyka • vedeme žáky k prezentaci svojí práce a účinnému požívání hodnocení a sebehodnocení • vysvětlujeme žákům smysl a cíl učení, posilujeme jeho pozitivní vztah k nabývání vědomostí na praktických ukázkách • podporujeme samostatnost, tvořivost, různé přijatelné způsoby dosažení cíle • uplatňujeme individuální přístup k žákovi a snažíme se vytvářet situace, které mu přináší radost z učení • žáky hodnotíme vzhledem k jejich vlastním předchozím výkonům, aby každý mohl zažít pocit úspěchu. • výkladem, diskuzí, skupinovou prací seznamujeme žáky s různými metodami učení a jejich srovnáváním jim pomáháme vybrat si metodu adekvátní jejich věku, nadání a schopnostem • využíváme v hodinách výukové programy • učíme žáky vyhledávat potřebné informace v literatuře a používat informační technologie při vyhledávání a zpracovávání informací • učíme žáky hledat vlastní cestu k nápravě a práci s chybou • rozvíjíme emoční inteligenci (komunitní kruh, spolupráce dětí různého věku - kooperativní učení, projektové vyučování, myšlenkové mapy, dramatická výchova...)

Kompetence k řešení problému	podněcovat žáky k tvořivému myšlení
<p>podněcují žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p> <p>vedou žáky k práci s chybou, kritickému hodnocení práce a obhájení způsobů řešení</p> <p>poskytují žákům návod, jak si poradit se zátěžovou situací a vyrovnat se s případným neúspěchem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učíme žáky nebát se problémů • učíme žáky řešit problémy vytvářením praktických problémových úloh a podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů a jejich kreativní zpracování • podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení při řešení problémů • podporujeme týmovou spolupráci při hledání řešení a netradiční způsoby řešení, samostatnost, tvořivost • rozvíjíme využívat co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků, projekty – využívání moderní techniky při řešení problémů • vedeme žáky k sebehodnocení, prezentaci výsledků písemnou, ústní i mediální formou

Kompetence komunikativní	vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
<p>vedou žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p> <p>učí žáky pracovat v týmu, respektovat názory jiných, přemýšlet o nich</p> <p>seznamují žáky s různými typy textů, záznamů, materiálů</p> <p>pomáhají žákům ovládnout základy společenského chování, komunikace, orientace v mediálních sděleních</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností v mateřském i cizím jazyce, klademe důraz na kulturní úroveň komunikace • podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých tříd, ročníků, věkových kategorií • učíme žáky naslouchat druhým, respektovat názory druhých, obhajovat svůj názor, projevit přání, formulovat své myšlenky • vysvětlujeme žákům asertivní chování, význam nonverbální komunikace • vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, řádu odborných učeben i řádu akcí konaných mimo školu a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel • netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování • připravujeme žáky hrou v roli na zvládnutí komunikace s lidmi v ohrožujících situacích • podporujeme využívání cizího jazyka a informačních technologií při vyhledávání a zpracování informací a jejich využití při řešení problémů

Kompetence sociální a personální	rozvítet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých
<p>seznamují žáky se zásadami spolupráce, vytváření pravidel práce ve skupinách a pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce</p> <p>rozdívají u žáků schopnost spolupracovat, respektovat a hodnotit práci svoji i druhých</p> <p>vedou žáky k úctě ke školnímu i rodinnému prostředí, zdraví, kulturnímu dědictví</p> <p>podporují nastolení přátelské a podnětné školní atmosféry a přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • volíme formy práce, které respektují různorodý kolektiv třídy a které umožňují žákům začlenění se do kolektivu, vzájemnou inspiraci, kooperaci • rozvíjíme v žácích schopnost zastávat v týmu různé role, vytrvalost, přesnost, systematicklost • používáme aktivizační metody relaxační chvílky a osobní pozitivní přístup k navození tělesné a sociální pohody • učíme žáky pojmenovat své pocity, nálady, podělit se o ně a budovat si žebříček hodnot, podporujeme vzájemnou pomoc žáků, schopnost v případě potřeby o pomoc požádat i poskytnout ji • upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle • netolerujeme projevy nepřátelství, xenofobie, šikany • podporujeme koedukovanou výchovu, integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídního kolektivu, průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině • učíme žáky zaujmout odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy • vedeme žáky k realistickému hodnocení svých schopností, kritickému pohledu na práci týmu i svoji vlastní činnost • důsledně vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel chování

Kompetence občanské	připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti
<p>seznamuje žáky se svými právy a povinnostmi</p> <p>vysvětlují žákům význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti</p> <p>vedou žáky k zodpovědnosti, ohleduplnosti, ochotě pomáhat druhým</p>	<ul style="list-style-type: none"> • v rámci svých předmětů seznamujeme žáky s vhodnými právními normami • diskutujeme s žáky o jejich právech a povinnostech, odlišnostech mezi lidmi, dbáme na dodržování žákům známých pravidel • vedeme žáky ke sledování a dodržování právních norem, aktuálního dění, jejich hodnocení a pochopení jejich přínosu • vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem, jsme připraveni každému z žáků podat pomocnou ruku

<p>vychovávají žáky jako svobodné občany, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví, své životní prostředí</p> <p>vedou žáky k vytváření pozitivního vztahu ke kultuře a historickému dědictví, aktivnímu zapojování do kulturního a sportovního dění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • netolerujeme sociálně patologické projevy chování, nekamarádské výstupy, odmítnutí požadované pomoci • na modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní reakci, diskutujeme se žáky o jejich názoru na uvedenou situaci • navštěvujeme se žáky divadelní představení, kulturní akce a hodnotíme s nimi jejich přínos • kázeňské přestupky řešíme individuálně, věcně bez emocí, snažíme se zjistit jejich motiv příčinu), neakceptujeme kolektivní vinu a potrestání • monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření • využíváme zkušenosti a pomoci odborníků (PPP, policii) nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (formou kroužků a volnočasových aktivit) jako prevenci nežádoucího chování
---	--

<p>Kompetence pracovní</p>	<p>pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci</p>
<p>vedou žáky k pozitivnímu vztahu k práci</p> <p>učí žáky používat v činnostech různé materiály, nástroje, pracovní postupy</p> <p>naučí žáky chránit při práci své zdraví, zdraví svých spolužáků</p> <p>umožní žákům využití poznatků získaných v různých předmětech k vlastnímu rozvoji a pocitu uspokojení</p> <p>vychovávají žáky k hospodaření s přírodními zdroji, materiály, energií</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vytváříme a upevňujeme pracovní návyky, návyky používání základních pomůcek a nástrojů, vedeme je k účelnému využití pracovního místa. • vytváříme návyky k ochraně zdraví a bezpečnosti, kvalitně odvedenou práci kladně hodnotíme • vytváříme pracovně podnětné prostředí, měníme pracovní podmínky • seznamujeme žáky s různými profesemi lidí, motivujeme je k výběru své budoucí profese • vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel vedoucích k ochraně zdraví, bezpečnosti, splnění úkolu, učíme je postupům první pomoci • zapojujeme žáky do úpravy školního prostředí, životního prostředí obce • podílíme se se žáky na šetrném chování ke zdrojům, úsporám energií, sběru druhotných surovin • vedeme žáky ke vzájemné pomoci, k tomu, aby v případě potřeby o pomoc i požádali

	• osobním příkladem motivujeme žáky k úctě k práci druhých, k plnění si povinností, reprezentaci školy na veřejnosti

3.2.2. Preventivní program

Cílem preventivního programu je:

- Zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům
- Ovlivnit chování dětí ve smyslu podpory zdraví
- Nabízet volnočasové aktivity a vést žáky k aktivní účasti a jejich využití, aby nečinnost a nuda nevedly k sociálně patologickým jevům
- Podporovat vzdělávání všech učitelek a způsob výuky, ve které podporují spolupráci a komunikaci
- Spolupracovat s rodiči a usilovat o posílení vzájemných vztahů
- Stanovit si správný žebříček hodnot
- Učit se řešit různé problémy
- Informovat žáky o účincích návykových látek
- Mít zdravé sebevědomí
- Umět čelit tlaku vrstevníků
- Umět říci „ne“
- Naučit se rozlišovat dobré a špatné
- Zkvalitnit sociální komunikaci
- Schopnost zařadit se a obstát v kolektivu
- Zlepšovat mezilidské vztahy
- Umět se sebeovládat
- Umět si vážit sebe samého
- Znat zásady slušného chování
- Dokázat měnit špatné postoje
- Mít správný režim dne
- Umět správně trávit volný čas
- Znat centra pomoci
- Zapojit žáky do školních a mimoškolních aktivit
- Správně trávit volný čas
- Znat svá práva a povinnosti

Realizace preventivního programu:

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Snahou a úkolem naší ZŠ je:

Posílit prevenci sociálně patologických jevů na škole a zaměřit se na

1. **Vzdělávání učitelů** – získávání dovedností a seznamování se s novými přístupy v oblasti prevence, zdravého životního stylu, předávat si nezbytné informace z dané oblasti, dodržovat školní a organizační řád a veškerou činnost školy ve shodě s ochranou zdraví žáka. Žáci, ale i rodiče, se svými problémy, starostmi nebo návrhy mohou obracet kdykoliv na učitele i ředitelku školy. Navozovat příznivé klima ve škole a ve třídě. Včas odhalovat specifické poruchy učení či jiné poruchy
2. **Výchova a motivaci žáků** – motivovat děti při výuce i ve volném čase ke zdravému životnímu stylu, k osvojování pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. Naučit žáky dovednosti v sociální komunikaci a naučit je zvládat stressové situace. Naučit je účelnému využívání volného času.
3. **Spolupráce s rodiči, obcí a organizacemi** – s novými metodami prevence seznámit rodiče na netradičních třídních schůzkách. Zapojit je do jednodenních vzdělávacích projektů, vedení zájmových kroužků a ukázkách naší práce. Zajistit poradenské služby pro žáky, učitele a rodiče. Pro žáky zajistit besedy na téma šikany, nebezpečí pro děti, dopravní výchova, zneužívání dětí ve spolupráci s Policií ČR. Spolupracovat s HZS Medlov v rozšíření nabídky volnočasových aktivit.

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola vytváří podmínky a prostor pro rozvoj osobnosti každého žáka. Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, jsou po jednání s rodiči a s jejich souhlasem odesláni k vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně nebo SPC Brno. V případě, že poradna diagnostikuje specifickou poruchu učení nebo chování a doporučí integraci žáka, třídní učitel na základě žádosti rodičů vypracuje individuální vzdělávací plán, vycházející ze ŠVP nebo podle míry integrace ze ŠVP pro speciální školy. Podle takto vypracovaného IVP se v průběhu školního roku pracuje. Jsou v něm uvedeny závěry pedagogicko-psychologického vyšetření, na co se v průběhu výuky učitelé, žák i rodina zaměří (reedukace), způsob hodnocení, metody práce s žákem, vyučovací pomůcky a hodnocení IVP. IVP je schválen PPP a jsou s ním seznámeni zákonní zástupci žáka. V případě nutnosti zajištění asistenta pedagoga je škola připravena respektovat doporučení PPP a tuto funkci v zájmu potřeby žáka zabezpečit. Diagnostikuje-li poradna specifickou poruchu učení nebo chování bez integrace, budou učitelé s těmito žáky pracovat podle učebního plánu běžných tříd, ale vzhledem k poruše žáka budou využívány jiné metody práce, způsob hodnocení, doplňkový materiál i vyučovací pomůcky.

Pro vzdělávání těchto žáků má škola zajištěno materiálně technické vybavení a další podmínky, spolupracujeme i s PPP. Při práci se žáky se speciálními poruchami učení nebo chování a vzdělávání je nutná spolupráce školy, rodičů, žáka a poradenského pracoviště.

Obecné podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo zdravotnickým zařízením (diagnostika, doporučení pro vypracování IVP a výuku)
- připravenost učitelů na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- úzká spolupráce třídního učitele se zákonnými zástupci

- v případě inkluze vypracování individuálního vzdělávacího plánu, jeho dodržování a vyhodnocování 2x ročně
- vhodná organizace výuky
- používání vhodných relaxačních a kompenzačních pomůcek
- vypracování přehledů učiva a jejich používání při výuce
- ve výuce pracovat s vhodným softwarem pro žáky se spec. poruchami učení a chování
- respektovat zdravotní stav jedince
- podporovat nadání a talent žáka
- při hodnocení zohlednit druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění
- způsoby hodnocení žáka

3.3.1. Žáci se specifickými poruchami učení

Při výuce žáků se specifickými poruchami učení se vždy podporuje schopnost koncentrace pozornosti těchto žáků. Snahou je usměrňovat hyperaktivitu a impulzivitu u těchto žáků, která se u takto postižených žáků objevuje. Obsah vzdělávání těchto žáků se výrazně neliší od vzdělávání žáků ostatních. Přístup a postup při vzdělávání těchto žáků je vždy individuální. Na základě vyšetření a doporučení poradny mohou být tyto žáci podle druhu a stupně SPU a vyjádření PPP a na žádost rodičů zařazeni jako integrovaní žáci a je pro ně vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. Ostatní žáci s diagnostikovanými SPU jsou zohledňováni podle vyhlášky MŠMT č.73/ Sb

Škola zajistí:

- předmět speciální péče
- individuální práci se žákem,
- respektování jeho pracovního tempa,
- časté opakování probraného učiva
- jednotný přístup všech vyučujících
- možnost využití kompenzačních pomůcek
- žák má k dispozici přehledy učiva

3.3.2. Žáci s poruchami chování

Jedná se o žáky, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní. Jde o žáky, u nichž je hyperaktivita spojena se vzdělávacími obtížemi.

Na základě doporučení PPP nebo SPC bude vzdělávání těchto žáků formou individuální integrace. Klade se důraz na samostatné myšlení, rozhodování, uvědomování správného jednání a výchovu k práci a ke spolupráci ve skupině. Učitel stanoví přesná pravidla chování a způsob komunikace s tímto žákem ve třídě a mimo vyučování.

Ve všech výše zmíněných případech bude škola účinně komunikovat s odborníky pedagogicko-psychologických poraden a speciálních pedagogických center a konzultovat s nimi všechny problémové situace. Pokud bude na základě výsledků z vyšetření v PPP nutná pomoc asistenta pedagoga, škola tuto funkci zajistí. Asistent pedagoga bude pak pracovat podle pokynů učitele. Učitel vypracuje pro žáka IVP, který bude vycházet ze ŠVP.

Vyučující se také budou účastnit školení zaměřených na problematiku vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a seznamovat ostatní kolegy s novými poznatky v této oblasti.

3.3.3. Žáci zdravotně postižení a znevýhodnění

Vzdělávání žáků zdravotně postižených a zdravotně znevýhodněných bude probíhat na 1. stupni naší školy formou individuální integrace. Žáci budou vzděláváni podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se tělesné výchovy, omezení ve výtvarných a pracovních činnostech, případně v ostatních předmětech. Také budou zakoupeny kompenzační a didaktické pomůcky, které jsou nezbytné pro výuku žáka (speciálně upravený nábytek, osvětlení atd.) Protože škola není bezbariérová, bude nutná přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákům při přizpůsobování se školnímu prostředí a učitelům bude pomáhat při komunikaci školy s rodiči takto postiženého žáka. Zároveň musí učitel žáky připravit na přítomnost postiženého spolužáka, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování.

Obecné podmínky pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením

- respektování zvláštností a možností žáka, dodržení zásady soustavnosti
- včasné poskytnutí speciální pomoci
- utvoření optimálního pracovního prostředí a atmosféry, užívání speciálních metod a forem práce
- dodržení jednotlivých vývojových etap a zásady všestrannosti (kompenzování znevýhodnění jinými – „úspěšnými“ činnostmi)
- zajištění kompenzačních a didaktických pomůcek
- při hodnocení zohlednit druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění

3.3.4. Speciální vzdělávání

Jako speciální vzdělávání označujeme vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami – to je žáků se zdravotním postižením (s mentálním, tělesným, zrakovým, sluchovým postižením, vadami řeči, autismem, souběžným postižením více vadami, vývojovými poruchami chování) a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, mají tito žáci právo na vzdělání podle jejich vzdělávacích potřeb a možností.

3.3.4.1. ŠVP ZŠS - Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Učební plán pro 1. stupeň ZŠS							
Vyučovací předmět	Ročník						Celkem předmět
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Čtení	3	3	3	3	2+1	2+1	18
Psaní	2	2	2	2	1+1	1+1	12
Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12
Matematika	2	2	2	2	2	2	12
Informatika					1	1	2
Věcné učení	3	3	3	3	2	2	16
Estetická výchova	3	3	3	3	3	3	18
Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	18

Pracovní výchova	3	3	3	3	4	5	21
Terapie	1	1	1	1	1	1	6
Celková povinná časová dotace v ročníku	22	22	22	22	23	24	135
Z toho disponibilních hodin	1	1	1	1	3	3	10

3.3.4.2. ŠVP ZŠS – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Vyučovací předmět	Celkem předmět						
	Ročník						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	18
Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12
Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	24
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	6
Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	6
Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	12
Rehabilitační tělesná výchova	4	4	4	4	4	4	24
Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	12
Terapie	2	2	2	2	2	2	12
Celková povinná časová dotace v ročníku	21	21	21	21	21	21	126
Z toho disponibilních	2	2	2	2	2	2	20

3.3.5. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Snažíme se vyhledávat a rozpoznávat nadané žáky, rozvíjet jejich nadání. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracujeme s PPP a na základě závěrů odborného vyšetření bude sestaven a realizován individuální vzdělávací plán. Tito žáci vyžadují zvláštní motivaci k rozšiřování základního učiva zejména v těch vyučovacích předmětech, které prezentují nadání dítěte.

Učitelé těmto žákům věnují zvýšenou pozornost, dávají jim v oblasti jejich talentu specifické úkoly navíc a zapojují je dle jejich možností do samostatné práce v náročnějších projektech. Samozřejmostí je práce na počítači při vyhledávání různých informací a následně pak zpracování náročnějšího úkolu (referát k učivu, samostatný zápis...) s jeho prezentací před třídou. Tito žáci jsou současně vedeni k rovnému přístupu ke spolužákům, k ochotě pomoci a k poznání, že vynikající výsledky v jednom předmětu ještě nezaručují vynikající výsledky ve všech oblastech. Škola může nadaného žáka využít k reprezentaci školy.

V případě doporučení PPP, SPC je i zde možné vzdělávání žáka v určitém předmětu v jiném ročníku.

3.4.1. Školní družina

Činnost školní družiny je úzce propojena s činností školy. Družina při své práci uplatňuje prvky i projekty ze zájmové činnosti. V rámci družiny se mohou věnovat i rozmanitým rukodělným činnostem. Školní vzdělávací program školní družiny je součástí ŠVP .

3.4.2. Zájmové kroužky

Škola nabízí volnočasové aktivity pro žáky prostřednictvím agentur.

3.5. Začlenění průřezových témat do učiva

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělání. Tvoří důležitý formativní prvek, dávají příležitost pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné předměty, ale začleňujeme je do jiných vyučovacích předmětů. Průřezová témata realizujeme také formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých oborů. Účinnost výchovného působení průřezových témat je posilována využíváním dalších vhodných příležitostí, se kterými se žáci setkávají mimo školu (např. filmových a divadelních představení, televizních pořadů, výstav, exkurzí, besed atd.).

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**
- **Výchova demokratického občana (VDO)**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)**
- **Multikulturní výchova (MKV)**
- **Enviromentální výchova (ENV)**
- **Mediální výchova (MEDV)**

Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i na objekt a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Smyslem průřezového tématu je pomáhat každému žákovi vytvářet životní dovednosti (např. samostatnost a schopnost se rozhodovat, spolupracovat s druhými, poznávat lidi, odmítat manipulaci,...) Specifické pro osobnostní a sociální výchovu je, že žáci se dovednostem učí sami na sobě, na konkrétní žákovské skupině a učivem se stávají více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Osobnostní a sociální výchova	OSV
Osobnostní rozvoj	
- Rozvoj schopnosti poznávání	a
- Sebepoznání a sebepojetí	b
- Seberegulace a sebeorganizace	c
- Psychohygiena	d
- Kreativita	e
Sociální rozvoj	
- Poznávání lidí	f
- Mezilidské vztahy	g
- Komunikace	h
- Kooperace a kompetice	i
Morální rozvoj	
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	j
- Hodnoty, postoje, praktická etika	k

Výchova demokratického občana

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak hlavně rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Občanskou gramotností rozumíme orientaci ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti, aby žáci byli způsobilí konstruktivně řešit problémy, tj. aby uměli řešit problémy se svou lidskou důstojností, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, se znalostí a dovedností uplatňovat zásady slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Výchova demokratického občana	VDO
Občanská společnost a škola	a
Formy participace občanů v politickém životě	b
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	c

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Je to princip prostupující celým základním vzděláním. Podstatnou součástí evropské dimenze v základním vzdělávání je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i při rozhodování o svém budoucím osobním životě. Toto téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje. Průřezové téma prolíná všemi vzdělávacími

oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	EGS
Evropa a svět nás zajímá	a
Objevujeme Evropu a svět	b
Jsme Evropané	c

Multikulturní výchova

Průřezové téma **Multikulturní výchova** v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur - tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet společné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Takové klima přispěje ke vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova	MKV
Kulturní diference	a
Lidské vztahy	b
Etnický původ	c
Multikulturalita	d
Princip sociálního smíru a solidarity	e

Environmentální výchova

Průřezové téma **Environmentální výchova** vychází z komplexního pojmání vztahu člověka k životnímu prostředí, za něž je považováno vše – od nejbližšího okolí po biosféru planety. Propojuje tak hlediska přírodovědná, sociální, technicko – ekonomická i estetická. Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti

různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Cílem je vychovat občana, dodržujícího zákony a který současně ví, jak se v přírodě pohybovat a objevovat její krásu či zajímavosti.

Enviromentální výchova	ENV
Ekosystémy	a
Základní podmínky života	b
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	c
Vztah člověka k prostředí	d

Mediální výchova

V základním vzdělávání průřezové téma **Mediální výchova** nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi důležitý zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Dnešní doba vyžaduje na uplatnění jednotlivce ve společnosti schopnosti umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což se stále více znamená schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií – zatím především z tisku, rozhlasu a televize, ve stále větší míře však i z nových médií, která se stávají součástí veřejné komunikace (elektronické deníky a časopisy apod.). Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, která jsou médií nabízena, mají velmi různorodý charakter, vyznačují se velmi svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu a zkušenosti. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře a fungování), jednak získání dovedností podporujících sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média.

Mediální výchova	MEDV
Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	a
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	b
Stavba mediálních sdělení	c
Vnímání autora mediálních sdělení	d
Fungování a vliv médií ve společnosti	e
Tvorba mediálního sdělení	f
Práce v realizačním týmu	g

Pro lepší orientaci je přehled všech témat a jejich okruhů uveden v tabulce podle předmětů a ročníků. Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů.

Přehled tematických okruhů průřezových témat

PT:		1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
1.	OSV					
	Osobnostní rozvoj	Čj, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, M, Aj, Prv, Hv, Vv, Pč, Tv	Čj, M, Aj, VI, Hv, Vv, Pč, Tv	
	Sociální rozvoj	Čj, M, Prv, Pč, Hv, Tv, Vv	Čj, M, Prv, Hv, Pč, Tv, Vv	Čj, M, Aj, Hv, Prv, Pč, Tv, Vv	Čj, M, Tv, Aj, VI, Hv, Pč, Vv	
	Morální rozvoj	Čj, M, Prv, Tv	Čj, M, Prv, Tv,	Čj, M, Prv, Tv	Čj, M, Tv	
2.	VDO					
a	Občanská společnost a škola	Čj, M, Prv, Pč,	Čj, M, Prv, Pč	Čj, M, Aj, Prv, Pč	Čj, M, Aj, VI, Pč	
b	Občan, OS a stát	Prv, Hv, Vv,	Čj, M, Prv, Hv, Vv,	Aj, Prv, Hv, Vv,	Čj, M, VI, Hv, Vv,	
c	Formy participace občanů v pol. životě		Čj			
d	Principy demokracie	M	Čj, M	M	M, VI,	
3.	EGS					
a	Evropa a svět	Čj, M, Hv, Vv, Pč	Čj, M, Hv, Vv, Pč	Aj, Hv, Vv, Pč	Čj, Aj, Hv, Vv, Pč	
b	Objevujeme Evropu a svět	Čj, M, Prv	Čj, M, Prv	Aj, Hv, Prv	Čj, Aj, Hv, Př, VI	
c	Jsme Evropané	M	Čj, M	M, Aj	M, VI, Aj	
4.	MKV					
a	Kulturní diference	Prv, Tv, Pč	Čj, Prv, Tv, Pč	Aj, Hv, Tv, Pč	Čj, Aj, Hv, Tv, Pč	
b	Lidské vztahy	Čj, M, Tv, Pč	Čj, M, Tv, Pč	Čj, Aj, Prv, Tv, Pč	Čj, Tv, Pč	
c	Etnický původ	Čj,	Čj, M, Prv	Čj	Př	
d	Multikulturalita		Čj,	Aj	Čj, Aj	
e	Princip sociálního smíru a solidarity		Čj, M		Čj	
5.	ENV					
a	Ekosystémy	Prv, Vv, Pč	Čj, Prv, Vv, Pč	Aj, Prv, Vv, Pč	VI, Př, Vv, Pč	
b	Základní podmínky života	Prv, Vv, Pč	Čj, Prv, Vv, Pč	Pč	Čj, Př, Vv, Pč	
c	Lidské aktivity a problémy živ. prostř.	M, Prv, Pč	Čj, Prv, M, Pč	M, Prv, Pč	VI, Pč	

d	Vztah člověka k prostředí	Čj, Prv, Tv, Pč	Čj, M, Tv, Pč	Čj, Prv, Tv, Pč	M, Tv, Pč	
6.	MEDV					
a	Kritické čtení a vnímání med. sdělení	Čj, Prv	Čj		Čj	
b	Interpretace med.sdělení a reality	Čj, M	Čj, PRV		Čj, Aj	
c	Stavba med.sdělení		Čj	Prv	Čj	
d	Vnímání autora med.sdělení		M			
e	Fungování a vliv médií ve společnosti		Čj, Prv		Čj, Aj	
f	Tvorba mediálního sdělení		Čj, Prv		Čj,	
g	Práce v realizačním týmu	Vv	Prv, Vv	Čj, Prv, Vv	Čj, Vv	

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Učební plán 1. stupně ŠVP od 2021/2022

Vzdělávací program realizuje požadavky na základní vzdělávání prostřednictvím formulovaných vzdělávacích oblastí a vytváří pro školní praxi **vyučovací předměty**.

Vzdělávací oblast:	Vyučovací předmět:	Ročník					Celkem
		1.	2.	3.	4.	5.	
1. Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7 +2	6 +4	6 +2	7	7 +1	33 +9
	Anglický jazyk			3	3	3	9
2. Matematika a její aplikace	Matematika	4	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	20 +4
3. Informační a komunikační technologie	v 1. – 4. ročníku (není samostatným předmětem)			1	1	1	1 +2
4. Člověk a jeho svět	- v 1. – 3. ročníku – Prvouka	2	2	2 +1			6 +1
	- ve 4. – 5. ročníku – Člověk a jeho svět				3	3	6
5. Umění a kultura	– Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	– Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
6. Člověk a zdraví	Tělesná výchova výchova ke zdraví (není samostatným předmětem)	2	2	2	2	2	10
7. Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celková povinná časová dotace		20	22	25	25	26	102 +16

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

V naší škole se vyučují žáci 1. – 5. ročníku. Očekávané výstupy jsou splněny za 1. období, což je 1. - 3. ročník a za 2. období což je 4. a 5. ročník. V 1. – 2. ročníku nejsou Informační a komunikační technologie samostatným předmětem. Informační a komunikační technologie se vyučují ve 3. – 5. ročníku. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je rozdělena v 1. - 3. ročníku do vyučovacího předmětu Prvouka. Ve 4. a 5. ročníku pokračuje ve vyučovacích předmětech Přírodověda a Vlastivěda. Výchova ke zdraví není samostatným předmětem. Je součástí předmětu Tělesná výchova a integrovaná do všech vyučovacích předmětů. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je vyučována v předmětu Pracovní činnosti. Etická výchova prolíná jednotlivými vzdělávacími oblastmi ve všech ročnících.

Z disponibilní časové dotace jsme posílili český jazyk celkem o 9 hodin. V 1. ročníku: 2 hodiny, ve 2. ročníku: 4 hodiny, ve 3. ročníku: 2 hodiny, ve 4. ročníku 0 hodin a 5. ročníku po 1 hodině.

2 disponibilní hodiny byly použity na výuku informačních a komunikačních technologií a to ve 3. ročníku: 1 hodina a ve 4. ročníku: 1. hodina.

Matematiku jsme posílili o 4 hodiny vždy po jedné hodině ve 2. – 4. ročníku. Důvodem byla automatizace algoritmů sčítání a odčítání, spoju malé násobilky a jejího využití a k rozvoji logického myšlení a práce v matematicky rozdílných prostředích.

V celku Člověk a jeho svět jsme přidali 2 hodiny takto: ve 3. ročníku do Prvouky – zaměřeno na obec a region - a v 5. ročníku do Přírodovědy.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech – **český jazyk a literatura, anglický jazyk.**

Společným cílem těchto předmětů a volnočasových aktivit je vybavit žáky takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a prosazovat výsledky svého poznávání. Jazykové vzdělávání chápeme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení, jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Je bezprostředně spojen s myšlením, je jedním z prostředků myšlení. Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizím jazyce, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Celou řadu mezipředmětových vztahů vytváří Etická výchova. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích.

5.1.1. Český jazyk a literatura

5.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět český jazyk a literatura je vyučován v 1. – 5. ročníku. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek, které nezájemně prolínají:

- **KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**
- **JAZYKOVÁ VÝCHOVA**
- **ČTENÍ A LITERÁRNÍ VÝCHOVA**
-

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
1.	7	2	9
2.	6	4	10
3.	6	2	8
4.	7	0	7
5.	7	1	8

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících I. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek, tedy výchovy slohové (komunikační), jazykové a literární. V 1. a 2. třídě je dále vyčleněno psaní. V našem ŠVP se snažíme o co nejužší propojení těchto složek, neboť právě v tom spočívá efektivita výuky. Toto pojetí přirozeně klade zvýšené nároky na učitele, na druhé straně jim však přináší určitou volnost a svobodu ve volbě učiva, dílčích témat a zejména metodických postupů pro naplňování očekávaných výstupů, respektive klíčových kompetencí.

Úkolem, který stojí před žáky 1. stupně, je naučit se číst a psát. Pro úspěšné komunikování slovem i písmem je nezbytné, aby žáci zvládli základy pravopisu (zejména pravopis vyjmenovaných slov a slov příbuzných) a tvarosloví a aby tyto znalosti a dovednosti měli dostatečně upevněné. Jádro jazykové výchovy bude tedy spočívat v základech mluvnice a pravopisu. Syntaktické učivo se bude probírat tak, aby žáci pochopili základní principy stavby výpovědí. Takto se vytváří vhodné východisko pro rozvíjení komunikačních dovedností, jež mohou žáci uplatňovat nejen v běžném životě, ale zejména ve školní výuce. Výuka na 1. stupni probíhá většinou ve kmenových třídách, vybavenými PC a interaktivními tabulemi. Výjimečně pracujeme v terénu, zejména při komunikační a slohové výchově.

Dalším způsobem naplňování cílů předmětu budou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky. V komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. Klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti interpretace a produkce literárního textu. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického cítění, podněcování žáků k četbě (aby jí dali přednost před televizními programy, videokazetami a počítačovými hrami).

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazujeme krátkodobé i dlouhodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- čtenářské a písařské dovednosti jsou od počátku podřízeny cíli dosažení funkční gramotnosti jako předpokladu celoživotní schopnosti efektivně využívat různé informační zdroje k učení i řešení problémů
- od samého počátku jsou kromě tradičních beletristických textů zařazeny texty informační a nelineární, děti se učí číst nejen pro zábavu a potěšení z příběhu, ale také pro poučení, učí se učit z textu
- nové učivo je zprostředkováno pomocí indukce a nejrůznějších typů úloh (především těch, které odkazují k dalším vzdělávacím oblastem a k běžnému životu) vedou žáky k osvojení dovednosti učit se
- motivaci k učení podporuje také možnost sebehodnocení
- učí pracovat s textem, vyhledávat v něm údaje podle zadání a získávat z textu informace; jsou vedeni ke čtení textů literárních i věcných a začínají si uvědomovat, že texty jsou bohatý zdroj poučení a zajímavých a užitečných informací
- texty i navazující úkoly jsou voleny tak, aby žáky motivovaly k čtení a k vyhledávání informací v dalších zdrojích, literárních i mediálních, a to i mimo školu

Kompetence k řešení problémů

- přesné logické myšlení a řešení problémů se převážně uskutečňuje jako pojmové myšlení; závisí na dosaženém stupni rozvoje jazyka. To je zároveň klíčovou podmínkou pro úspěšné osvojení čtení. Proto je východiskem celostní jazykový rozvoj.
- tvořivé, divergentní myšlení podporováno mj. tím, že žáci mají ve všech učebnicích od počátku prostor pro sebevyjádření (kromě opisu a přepisu děti píšou vlastní sdělení, tvořivě reagují na přečtené). Jakmile to dosažená úroveň čtenářství dovolí, setkávají se ve čtených příbězích s modelovými situacemi, v nichž hrdinové řeší různé problémy, překonávají překážky apod.
- mnohé z rozmanitých úloh, a zvláště ty úlohy problémové, umožňují dětem rozpoznat problém přiměřený jejich věku, pochopit jeho podstatu a naučit se jej řešit.
- žáci jsou soustavně vedeni k samostatnému tvořivému uvažování o přečteném textu a o možných řešeních zadaných úkolů. Vhodně volené problémové úlohy umožňují dětem rozpoznat problém přiměřený jejich věku, pochopit jeho podstatu, naučit se jej řešit a svůj postup vysvětlit, resp. zdůvodnit. Do problémových situací jsou žáci často stavěni také při induktivním osvojování nového učiva. Úkoly jsou vytvořeny tak, aby žáky podnítily k hledání různých alternativ řešení (často s oporou o analogii) a jejich následnému posuzování, individuálnímu i skupinovému.

Kompetence komunikativní

- je kladen důraz na celostní jazykový rozvoj (mluvená i psaná řeč, aktivity poslechu, ústního vyjadřování);
- nácvik čtení vždy ve smysluplném kontextu — čtení není samoučelné, text obsahuje pro děti zajímavé sdělení
- zahrnují oblast komunikace verbální i neverbální.

- vlastní produkce textů – mluvených i psaných, tvořených podle konkrétních zadání, volných, i textů z konkrétních komunikačních situací.
- dbá se na rovnoměrné a systematické rozvíjení všech základních komunikačních dovedností, jak receptivních (čtení a naslouchání), tak produktivních (mluvení a psaní). Žáci jsou průběžně stimulováni k tomu, aby při čtení psali, mluvili, vzájemně si naslouchali a samostatně tvořili. Úkoly přitom respektují přirozenou různorodost kódů užívaných
- v lidské komunikaci: směřují jak k rozvíjení dovednosti pracovat s prostředky jazykovými, tak parajazykovými a nejazykovými, při zachování pozice jazykového kódu jako kódu ústředního
- vedou žáky soustavně i k práci s jinými komunikačními kanály (médií) než knihou, zvláště s médií masovými (podstatné pro mediální výchovu).

Kompetence sociální a personální

- pomáhají dětem reflektovat jejich dosavadní životní cestu i perspektivu, nový stupeň samostatnosti i odpovědnosti, spojený se vstupem do školy
- zdůrazňují otázky zdravého životního stylu, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost
- literární pojetí textů (ke čtení i k poslechu), původní i převzaté verše a ilustrace, kombinace realistické fotografie i umělecké stylizace vytvářejí předpoklady pro rovnováhu mezi racionálním a citovým vnímáním světa i vnitřního života lidí
- podporují odpovědnost za vlastní i cizí zdraví a bezpečnost, zdůrazňují zdravý životní styl, kladný vztah k přírodě i k životnímu prostředí. Navrhované formy práce a mnohé ilustrace směřují k nenásilnému upozornění na dodržování základních zásad společenského chování. Napomáhají tím rozvoji osobnosti i sebedůvěry dětí.

Kompetence občanské

- pomáhají dětem reflektovat nový stupeň samostatnosti i odpovědnosti, spojený se vstupem do školy, i setkání se školou jako důležitou institucí společnosti
- žáci se setkávají v textech s dětmi různých etnik z různých zemí a kultur (mezi postavami provázejícími učebnicemi jsou Vietnamka, Rom, chlapec z neúplné rodiny, s postižením...) různost prezentována jako normální a žádoucí stav zdůrazněna je rostoucí odpovědnost dítěte za fyzické i sociálně emoční prostředí ve třídě i v obci (včetně přírodního prostředí)
- jsou užívány různé organizační formy práce při výuce, zejména skupinové práce
- jsou respektovány, chráněny a oceňovány naše tradice a kulturní i historické dědictví pozornost je věnována primárně umělecké literatuře, obvyklé jsou i odkazy k dalším druhům umění.
- stranou nezůstává ani generační problematika

Kompetence pracovní

- Žáci se tak postupně učí hodnotit svůj výkon, poznávat své dovednosti a schopnosti
- Žáci si osvojují základní rytmus školní práce a odpočinku, pozornosti a uvolnění. Základní zásady školní práce jsou i proto tematizovány v řadě lekcí. Děti postupně čtou i texty s tematikou práce dospělých s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.
- Žáci jsou vedeny k přiměřené pracovní samostatnosti, učí se svou práci rozvrhnout a dovést k žádoucímu cíli. Přispívají k tomu i úlohy dlouhodobějšího charakteru
- popis pracovního postupu vede k bezpečnému a účinnému používání některých materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel při práci s nimi
- Žáci se seznamují s různými oblastmi a formami lidské práce, a to jak při čtení textů, tak i při řešení navazujících úkolů; to dává příležitost vést je k pochopení jejího významu pro lidský život i její zajímavosti o sobě a formovat rovněž jejich představy o vlastní profesní orientaci žáků

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova	komunikace, kooperace, kreativita, princip sociálního smíru a solidarity, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, hodnoty a postoje
Výchova demokratického občana	občan, občanská společnost a stát, občanská společnost a škola
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
Multikulturní výchova	etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity, lidské vztahy, kulturní diferenciacce
Environmentální výchova	ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
Mediální výchova	kritické čtení a vnímání, tvorba mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu.

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů. Metody a formy práce by měly být účelně střídány, jsou závazné pro všechny vyučující daného předmětu. Budeme zařazovat dále uvedené metody a formy práce:

Aktivizační metoda (vyučovací proces je doplněn o vlastní zkušenosti žáků), četba textu, kritické čtení, přednes, dramatizace, poslech, práce s chybou, sebekontrola, sebehodnocení, metoda názornosti, demonstrační ukázka, doplňování, opis, přepis, dialog, rozhovor, referát, psaní osnovy, text k ilustraci, ilustrace k textu.

Výklad s využitím dosavadních znalostí žáků, samostatná práce, práce ve skupině, projektové vyučování, pohyb po třídě, návštěva knihovny, komunikační kruh, práce na PC, práce s odbornou literaturou, forma hry.

V prvním ročníku bude od školního roku 2022/2023 probíhat výuka písma Comenia Script.

Charakteristika a výhody písma Comenia Script

Comenia Script je nové psací písmo pro děti, které je jednoduché, moderní a odpovídá potřebám dětí. Má sloužit jako základní psací tvar, který bude obohacen o individuální tendence každého písaře, který si písmo přizpůsobí. Comenia Script zohledňuje například psaní dysgrafiků i leváků.

Jednoduchá velká abeceda, na rozdíl od složitých barokních tahů současné školní normy, které v praktickém životě téměř nepoužíváme.

Písmo má volitelný sklon. Děti se s ním seznamují až ve 2. ročníku.

Napojování písmen je rovněž volitelné, nemusí být vůbec. Tím se eliminuje nečitelnost písma, která vzniká mimo jiné z nepřerušovaného psacího tahu. Napojování stylem přiřazování je praktické i z hlediska psaní diakritických znamének – děti je napíší ihned nad písmenem, ne až po napsání celého slova, jak se to děje u písma na principu jednotažnosti. Písmo vychází vstříc současným potřebám dětí, které již před pubertou jednotažné písmo opouštějí. To se týká už i dětí na 1. stupni ZŠ.

Jednodušší písmo může být snáze čitelné v zahraničí a naopak, cizinci přijíždějící do Čech našemu písmu lépe porozumí a usnadní se jim komunikace.

Tvary písma bližší tiskovému písmu umožňují zjednodušit systém čtení a psaní. Děti se nemusí učit písmena čtyři, ale naučí se jen jedno nebo dvě.

Jednodušší písmo pomáhá lépe porozumět textu než písmo složitější, které může odvádět pozornost od obsahu.

Comenia Script® má vypracované tahy pro praváky i pro leváky, což princip stávajícího písma neumožňuje.

V abecedě je několik písmen a číslic, jež mají více tvarových variant. Dítě si tak samo zvolí, které tvary preferuje. S tvarovými variantami se děti seznamují až ve 2. ročníku.

5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ročník: první

Dílčí výstupy – žák: 1.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumí písemným nebo mluveným pokynům • čte s porozuměním přiměřené složitosti. • v krátkých mluvených projevech žák správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. 	<p>Jak se dorozumíváme:</p> <p>1. složka komunikačně-slohová</p> <p>Čtení s porozuměním Pozorné čtení Orientace v textu Dialog s partnerem Komunikační situace: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zpráva, adresa Naslouchání</p> <p>Cvičení správného dýchání a posazení hlasu Artikulační cvičení Nácvik správného tempa a frázování řeči Technika čtení</p> <p>Vyvození a upevnění základních pracovních, kulturních a hygienických návyků při psaní Rozvoj grafomotoriky Formy psaní: opis, přepis, diktát, autodiktát</p> <p>Nácvik plynulého psacího pohybu Nácvik sebekontroly Odstraňování individuálních nedostatků v písemném projevu</p> <p>Rozvoj fonemického sluchu Čtení písmen, slabik, slov a vět</p>	<p>OSV -osobnostní rozvoj - – kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)</p> <p>EGS Evropa a svět nás zajímá</p>

<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své pocity z přečteného textu. • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<p>Kvantita samohlásek, dvojhlásky</p> <p>2. složka jazyková</p> <p>Rozvoj fonemického sluchu – člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky, pozná dvojhlásky Třídí a porovnává slova podle zobecněného významu – děj, vlastnost Na začátku věty píše velké písmeno Rytmická říkadla, rozpočítadla Básničky Reprodukce textu Poslech Vyprávění Ilustrace, výtvarný doprovod Dramatizace Srovnávání Vyprávění Zážitkové naslouchání Volná reprodukce Přednes</p>	<p>OSV -sociální rozvoj - mezilidské vztahy</p> <p>Etická výchova - komunikace při vytváření výchovného kolektivu - základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích - základy neverbální komunikace, komunikace citů</p>
---	---	---

5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ročník: **druhý**

Dílčí výstupy – žák: 1.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena slabiky, kontroluje vlastní písemný projev 	<p>Jak se dorozumíváme</p> <p>1. Složka komunikačně – slohová Povídáme si, čteme. Kreslíme, hrajeme divadlo, hrajeme si s jazykem a texty atd.</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> si začíná uvědomovat, jakými způsoby se lidé dorozumívají, vnímat alternativní možnosti vyjadřování a sdělování <ul style="list-style-type: none"> poznává a respektuje základní pravidla rozhovoru se učí naslouchat druhým, chápe důležitost pozorného naslouchání a zvláště ve vybraných situacích pozorně naslouchá se zdokonaluje v zacházení s různými způsoby a prostředky vyjadřování, zvláště s psaným jazykem <ul style="list-style-type: none"> rozeznává některé orientační prvky v textu vyhledává v textu informace podle jednoduchého zadání 	<p>OSV - osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání -morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - etnický původ</p> <p><u>Mezipř. vztahy: Vv, Pv</u></p> <p>VDO - občanská společnost a škola</p> <p>OSV -osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností a zapamatování)</p> <p><u>Mezipř. vztahy: Vv, Pč, Prv, M</u></p>

<ul style="list-style-type: none"> • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí situace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh. <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost • rozlišují slovní druhy v základním tvaru • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, 	<ul style="list-style-type: none"> • podle komunikační situace a partnerů volí pozdrav, oslovení, jednoduchou omluvu a prosbu • tvoří jednoduchý vzkaz, SMS, blahopřání • poznává základní náležitosti dopisu • na základě vlastních zážitků vypráví jednoduchý příběh • popíše jednoduchý předmět a známé zvíře • se učí předat svůj zážitek z četby /poslechu krásné literatury, ze hry s jazykem a texty a sdílet ho s ostatními <ul style="list-style-type: none"> • vede s vrstevníky rozhovor o přečteném /vyslechnutém • na základě četby vypráví jednoduchý příběh. <p>2. Složka jazyková Hrajeme si s písmeny, hláskami, slabikami, slovy, větami, intonací, grafikou, hlasem, gesty, mimikou, obrázky, zvuky, učíme se správně psát a mluvit.</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se hrou formou seznamuje s různými výrazovými prostředky a systémy • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, hlásky a písmena 	<p>OSV -soc. rozvoj – mezilidské vztahy (empatie a pohled na svět očima druhého)</p> <p>EGS - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané</p>
--	---	---

mě ú/ů – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

- se učí využívat abecedu k uspořádání dat a informací
- poznává vybrané symboly a značky (související s lingvodidaktikou) i z běžného života
- si začíná uvědomovat jedinečnost jazyka, zvláště psaného a poznává jeho vlastnosti
 - si uvědomuje, že každé slovo má svůj význam
 - porovnává a užívá některá slova významem nadřazená, podřazená a souřadná, antonyma, synonyma, slova vícevýznamová a slova citově zabarvená
 - rozpoznává podstatná jména a jejich tvary (jako názvy osob, zvířat a věcí), slovesa a jejich tvary, předložky a některé spojky
 - seznámí se s názvy ostatních slovních druhů
 - pozná vlastní jméno osoby, zvířete a jednoslovné místní pojmenování
 - se učí najít hranice větného celku, věty jednoduché a souvětí
 - ve větě dokáže identifikovat jednotlivá slova
 - rozliší druhy vět podle postoje mluvčího v mluveném i psaném projevu (jako mluvčí i jako příjemce)

ENV

-základní podmínky života
-lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

MEDV

-čtení a vnímání mediálního sdělení
- vnímání autora mediálních sdělení

Mezipř. vztahy: Vv

Etická výchova -

komunikace při vytváření výchovného kolektivu -
základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích -
základy neverbální komunikace, komunikace citů

	<ul style="list-style-type: none"> • si osvojuje postupně pravidla korektního vyjadřování (pravopis, výslovnost) • poznává a učí se využívat v komunikační praxi vybraná pravopisná pravidla (o psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách v českých slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě mě mimo morfologický šev, velkých písmen na začátku věty, vlastních jmen osob a zvířat a jednoslovných místních pojmenování, o psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a někdy i uvnitř slov) • si osvojuje interpunkci na konci věty jednoduché (kromě vět zvolacích) • se snaží vyslovovat pečlivě a vyvarovat se výslovnosti nedbalé nebo nesprávné <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná základní pojmy – verš, rým, báseň, přirovnání-, dokáže doplňovat výrazy do básně ve shodě s jejím metrem, zná z vlastní zkušenosti základní žánry a některé vybrané texty – říkadla, hádanky, pohádky, povídky, komiksy, bajky • výrazně čte a přednáší z paměti básně, umí si připravit veršovanou roli při dramatizaci básně a odpovídajícím způsobem ji přednést nebo zahrát • dokáže a je ochoten mluvit o jednoduchém prožitku z přečteného textu, učí se 	
--	--	--

	<p>vztáhnout jeho obsah ke své osobní zkušenosti, uvažovat o myšlence, kterou chtěl autor vyjádřit</p> <ul style="list-style-type: none">• dokáže text reprodukovat s oporou o obrázkovou osnovu i volně domýšlet, dovede doplňovat chybějící výrazy, vyhledávat v textu výrazy podle zadání, dokáže text ilustrovat a dramatizovat, umí srovnávat dvojí různé zpracování téhož příběhu a mluvit o nápadnějších rozdílech mezi těmito zpracováními	
--	--	--

5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ročník: třetí

Očekávané výstupy - žák: 1.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <p>ČJ_3.1.01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <p>ČJ_3.1.01p čte s porozuměním jednoduché texty</p> <p>ČJ_3.1.02 porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti</p> <p>ČJ_3.1.02p rozumí pokynům přiměřené složitosti</p> <p>ČJ_3.1.03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>ČJ_3.1.04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p> <p>ČJ_3.1.05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>ČJ_3.1.06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <p>ČJ_3.1.04p, ČJ_3.1.05p, ČJ_3.1.06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</p>	<p>O čem se dorozumíváme a co o tom říkáme.</p> <p>1. Složka komunikačně – slohová</p> <p>Jak si lépe porozumět? Za slovy, obrázky a gesty nacházíme významy.</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • si začíná uvědomovat, že rozumět textu není samozřejmost; • využívá dovednosti pozorného naslouchání i čtení při školní i mimoškolní komunikaci; • při porozumění textu využívá vědomosti o jeho kompozici (odstavce, osnova); • při tvorbě vlastních souvislých textů (především vypravování a popisu předmětu i jednoduché činnosti) zvažuje situaci a adresáta projevu; • si všímá pozorně toho, co znamenají slova, věty, texty, obrazová a jiná sdělení; • pracuje pozorně s pokyny (psanými i mluvenými), které jsou mu určeny; • při tvorbě osnovy dokáže vyhledat v textu podstatné; • zná základní náležitosti dopisu a e-mailu; 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • hodnoty, postoje, • praktická etika • řešení problémů a • rozhodovací • dovednosti • sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • komunikace <p>Mezipř. vztahy: AJ, Prv, Vv</p> <p>Etická výchova - komunikace při vytváření výchovného kolektivu - základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích - základy neverbální</p>

<p>ČJ_3.1.07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>ČJ_3.1.08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>ČJ_3.1.08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>ČJ_3.1.09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>ČJ_3.1.09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen</p> <p>ČJ_3.1.09p spojuje písmena a slabiky</p> <p>ČJ_3.1.09p převádí slova z mluvené do psané podoby</p> <p>ČJ_3.1.09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</p> <p>ČJ_3.1.10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p> <p>ČJ_3.1.10p opisuje a přepisuje krátké věty</p> <p>ČJ_3.1.11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • s pomocí dokáže vyplnit přihlášku na aktivity určené jeho věku; • poznává další žánry krásné literatury, prohlubuje svůj zážitek z ní základním vzhledem do její výstavby; • při porozumění uměleckým textům dokáže využívat svých vědomostí z oblasti kompozice textu. 	<p>komunikace, komunikace citů</p>
---	---	------------------------------------

<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <p>ČJ_3.2.01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>ČJ_3.2.01p zná všechna písmena malé a velké abecedy</p> <p>ČJ_3.2.01p rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky</p> <p>ČJ_3.2.01p tvoří slabiky</p> <p>ČJ_3.2.01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</p> <p>ČJ_3.2.02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</p> <p>ČJ_3.2.03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnosti, vlastnost</p> <p>ČJ_3.2.04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p> <p>ČJ_3.2.05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>ČJ_3.2.06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p>	<p>2. Složka jazyková Slova, věty, gesta atd. mají různé významy, učíme se je poznávat.</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se učí pozorně sledovat různé významy slov, vět a dalších jazykových/výrazových prostředků; <ul style="list-style-type: none"> • pro chápání významů využívá vědomostí o jazykovém systému i dovednosti zacházet s jeho jednotkami: porovnává a třídí slova podle jejich zobecněného významu, zachází s významovými vztahy ve slovní zásobě, začíná rozlišovat některé gramatické kategorie jmen a sloves, využívá různých typů větných celků; • upevňuje si dovednost využívat dříve osvojená pravopisná pravidla a přidává užívání pravidel dalších, především pravopis i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova; • určuje jejich významy v diskusi i s pomocí slovníků a jiných pramenů; <ul style="list-style-type: none"> • upevňuje si dovednost práce se seznamy řazenými podle abecedy, využívá pro svou potřebu rejstřík v učebnici, Slovník spisovné češtiny a Pravidla českého pravopisu, popř. další zdroje; 	<p>OSV -osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání - seberegulace a sebeorganizace (sebekontrola, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání)</p> <p>MEDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MKV : - kulturní diference - lidské vztahy</p> <p>Mezipř. vztahy: Prv, M, Vv</p>
--	---	---

ČJ_3.2.07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky

ČJ_3.2.08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

ČJ_3.2.08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

ČJ_3.3.01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

ČJ_3.3.01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

ČJ_3.3.02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu

ČJ_3.3.02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

ČJ_3.3.03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

- si osvojuje základní pojmové nástroje pro uvažování a diskuse o jazyku, zvláště o jeho sémantice;
- využívá především budující se dovednosti rozlišit kořen, předponovou a příponovou část slova a získává povědomí o skladebních dvojicích.

Žák:

- výrazně čte a přednáší z paměti básně, umí si připravit veršovanou roli při dramatizaci básně a odpovídajícím způsobem ji přednést či zahrát.
- dovede a je ochoten mluvit o svém prožitku z přečteného textu, učí se vztáhnout jeho obsah ke své osobní zkušenosti; vyhledá zřetelně vyjádřenou myšlenku v textu a učí se o ní uvažovat, popř. debatovat.
- zná základní pojmy – verš, rým, báseň, přirovnání, metafora, zosobnění (personifikace), dovede doplňovat výrazy do básně ve shodě s jejím metrem; dovede vyčlenit u prozaického textu úvod a závěr; určí a formuluje hlavní myšlenku textu nebo odstavce; zná z vlastní zkušenosti vybrané literární žánry a texty, které je reprezentují –

<p>ČJ_3.3.04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>říkadla, hádanky, pohádky, povídky, komiksy, bajky, pověsti; dovede s pomocí učitele určit některé význačné rysy těchto žánrů</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovede text reprodukovat s oporou o obrázkovou osnovu i volně, domýšlet; dovede doplňovat chybějící výrazy, vyhledávat v textu výrazy podle zadání, dovede text ilustrovat a dramatizovat; dovede volit vhodný nadpis textu i jednotlivých odstavců; učí se dokončit zahájené vypravování; učí se obměňovat užité výrazové prostředky a pozorovat účinek takové obměny; učí se pozornému čtení, s důrazem na významovou stránku jednotlivých slov a slovních spojení; dovede srovnávat dvojí různé zpracování téhož příběhu a pozorovat nápadnější rozdíly mezi nimi. 	
---	--	--

5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ročník: čtvrtý

Dílčí výstupy – žák: 2.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace. Kontroluje vlastní písemný projev • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry – pozvánka, adresa, blahopřání, omluvenka, dopis, popis, jednoduché tiskopisy, inzerát, vzkaz 	<p>1. Složka komunikačně – slohová</p> <p>ROZUMÍME SI OPRAVDU? Za informacemi nacházíme autora, adresáta a situaci</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • si začíná uvědomovat, že každé sdělování je založeno na souhře dvou či více partnerů <p>v určité konkrétní situaci;</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se rozpoznávat postavení, zájmy záměry autora a adresáta, rozlišovat různé funkce vyjádření, mj. s ohledem na partnera a situaci; • poznává další žánry, autory a tituly krásné literatury a pokouší se o vlastní tvorbu. 	<p>MKV -kulturní diference</p> <p>OSV -sociální rozvoj - komunikace - kooperace a kompetice -morální rozvoj - hodnoty, postoje</p> <p>MKV -princip solidárního smíru a solidarity</p> <p>MEDV -etnický původ -lidské vztahy</p> <p>Etická výchova - komunikace při vytváření výchovného kolektivu - základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích - základy neverbální komunikace, komunikace citů</p>

<ul style="list-style-type: none"> • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku, zná pravopis předpon a předložek • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 	<p>2. Složka jazyková Komunikace znamená kontakt a jednání</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznává jazykové a jiné dorozumívací prostředky jako prostředky kontaktu s druhými a působení na ně; • poznává, jak vyjádření souvisí s komunikační situací; všímá si v této souvislosti variantnosti výrazových prostředků; • učí se <ul style="list-style-type: none"> • užívat jazykových/výrazových prostředků vhodně se zřetelem k partnerovi a situaci; • posuzovat užití jazykových/výrazových prostředků v textu se zřetelem k záměru autora a komunikační situaci, brát je v úvahu při interpretaci. 	<p>OSV -morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>EGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MEDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none">• vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí• užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje• píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách a slovech příbuzných• zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		
--	--	--

5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ročník: pátý

Vyučovací předmět: Český jazyk		Ročník: 5.	Období: 2.
Očekávané výstupy – žák: 2.období	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
<p>ČJ_5.1.01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>ČJ_5.1.02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodné pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navrhne vhodný nadpis • posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení • posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu • vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku • vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu • vypíše z textu požadovanou informaci • rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlasité a tiché čtení - čtení s porozuměním - výrazové čtení a frázování - čtení jako zdroj informací 	<ol style="list-style-type: none"> 1. OSV_SR/3 2. OSV_MR/1
<p>ČJ_5.1.03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku • posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné • sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržáním dějové posloupnosti • vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce 	<p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontakt s jinou osobou naslouchání a poslech 	

<p>ČJ_5.1.04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>ČJ_5.1.05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku</p> <p>ČJ_5.1.05p, ČJ_5.1.10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</p> <p>ČJ_5.1.05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah • vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě • na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku • posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací 	<p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní komunikační pravidla mimojazykové prostředky řeči 	
<p>ČJ_5.1.07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>ČJ_5.1.07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta • se vhodně představí ostatním dětem, dospělému 	<p>Práce s hlasem Recitace Vystupování na veřejnosti</p>	
<p>ČJ_5.1.06 rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) • vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy 	<p>Komunikace Reklama</p>	
<p>ČJ_5.1.08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá podle komunikační situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 	<p>Spisovná čeština Prezentace sebe sama na veřejnosti</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci 		
<p>ČJ_5.1.09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p> <p>ČJ_5.1.09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</p> <p>ČJ_5.1.09p opisuje a přepisuje jednoduché texty</p> <p>ČJ_5.1.09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</p> <p>ČJ_5.1.09p píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy</p> <p>ČJ_5.1.09p - ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně</p>	<ul style="list-style-type: none"> • píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvité/heslovité osnovy • sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy • v ukázce dopisu doplní, co chybí 	<p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování techniky psaní – úhledný, čitelný a přehledný projev - žánry písemného projevu (omluvenka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, postup činnosti) 	
<p>ČJ_5.1.10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržováním časové posloupnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) • zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text 	Osnova	
<p>ČJ_5.2.01 porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu • nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným • vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy 	<p>Jazyková výchova</p> <p>Nauka o slově</p> <p>Pravopis</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Skladba</p> <p>Přímá řeč</p>	OSV_OR/1

<p>ČJ_5.2.02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponu a koncovku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita) • rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova • rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem • určí kořen slova, část příponovou, předponovou • k danému slovu uvede slova příbuzná 		
<p>ČJ_5.2.03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p> <p>ČJ_5.2.03p pozná podstatná jména a slovesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) • vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh • používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) • používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím 	<p>Slovní druhy</p>	
<p>ČJ_5.2.04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými • doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný) 	<p>Spisovná čeština. Krajské odlišnosti v mluvené češtině.</p>	

<p>ČJ_5.2.05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) 	<p>Základní skladební dvojce – podmět a přísudek</p>	
<p>ČJ_5.2.06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p> <p>ČJ_5.2.06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozliší větu jednoduchou a souvětí vytvoří z věty jednoduché souvětí rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku 	<p>Věta</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchá souvětí <p>větný vzorec</p>	
<p>ČJ_5.2.07 využívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu 	<p>Větné spojení</p>	
<p>ČJ_5.2.08 píše správně y/i ve slovech po obojetných souhláskách</p> <p>ČJ_5.2.08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik</p> <ul style="list-style-type: none"> určuje samohlásky a souhlásky seřadí slova podle abecedy správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky 	<ul style="list-style-type: none"> správně píše (doplňuje) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných píše správně z hlediska pravopisu lexikálního 		
<p>ČJ_5.2.09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 	<p>Přičestí minulé – psaná i mluvená forma</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí) 	Správné psaní interpunkčních znamének ve větě.	
<p>ČJ_5.3.01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p>	<ul style="list-style-type: none"> zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem 	<p>Literární výchova</p> <p>Základní literární pojmy – literární druhy a žánry</p> <p>Reprodukce a dramaturgie Porozumění textu – hlavní postava a její vlastnosti, rozlišení místa, času, děje, prostředí reální pohádkové, hlavní myšlenka</p>	<p>OSV_MR/1 OSV_SR/2</p>
<p>ČJ_5.3.02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>ČJ_5.3.01p, ČJ_5.3.02p dramaturguje jednoduchý příběh</p> <p>ČJ_5.3.01p, ČJ_5.3.02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</p> <p>ČJ_5.3.02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</p> <p>ČJ_5.3.02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> přednese a volně reprodukuje text vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma 	Reprodukce textu.	

<p>ČJ_5.3.03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití) 	<p>Literární žánry</p>	
<p>ČJ_5.3.04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - ČJ_5.3.04p rozlišuje prózu a verše rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka • rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza 	<p>Pohádka Pověst Bajka Próza</p>	

5.1.2. Anglický jazyk

5.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Anglický jazyk je vyučován ve 3., 4. a 5. ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je především probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Poskytneme žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budujeme čtenářské dovednosti a schopnost rozlišení grafické a mluvené podoby jazyka a na nich pak postupně budujeme schopnost psát. Zejména v počátcích výuky upřednostňujeme poslech, čtení a mluvení před psaním. Děti získávají cit pro melodii jazyka, který je velmi důležitý pro porozumění jeho mluvené podoby, pomocí říkanek a písní.

Výuka anglického jazyka na 1. stupni má časovou dotaci 3 vyučovací hodiny týdně.

Přidělení hodin do ročníků

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
3.	3	0	3
4.	3	0	3
5.	3	0	3

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák si osvojí metody vedoucí k získání dovednosti komunikovat
- ukazuje žákům důležitost komunikovat anglicky pro další studium i praxi
- podněcuje žáky k vyhledávání a osvojování vhodných způsobů, metod a strategií pro výuku anglického jazyka
- klade důraz na práci s česko-anglickým slovníkem, seznamuje žáky se znaky pro přepis výslovnosti

Kompetence k řešení problémů

- navozuje a řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- směřuje žáky k samostatnému řešení problémů
- vede žáky k dovednosti najít si potřebný výraz v dvojjazyčném slovníku
- umožňuje žákům poslechem audio-ukázek připravit se na úskalí komunikace s anglicky mluvícím člověkem
- dokáže opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- vytváří žákům podmínky (hra, situační scénka) pro porozumění jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umožňuje žákům zažít radost z úspěchu
- pomáhá žákům zformulovat jednoduchá sdělení, myšlenky a dotazy
- umožňuje žákům využít svoje řečové dovednosti v rozhovorech v navázání kontaktu
- vede žáka k porozumění mluvenému slovu a přiměřenému textu v anglickém jazyce
- při práci ve skupinách vede žáky ke komunikaci a kooperaci

Kompetence sociální a personální

- vytváří podmínky pro práci ve dvojicích a ve skupině, pomáhá žákům přijímat své role ve skupině
- vede žáky k zodpovědnosti při práci ve skupině, navrhuje rozdělení úkolů
- vybízí žáky k sebehodnocení a hodnocení práce vlastní i práce skupiny
- vytváří atmosféru, která podpoří sebedůvěru žáků
- žádá si radu nebo pomoc v základních životních situacích

Kompetence občanské

- motivuje žáky k poznávání kulturního a životního prostředí v anglicky mluvících zemích
- porovnává získanou představu o životě v cizí zemi se zvyky rodné země
- porovnává občanské ekologické a environmentální otázky ČR a anglicky mluvících zemí

Kompetence pracovní

- vede žáky k soustavné práci
- vytváří podmínky pro získání dovednosti pracovat s dvojjazyčným slovníkem

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	<ul style="list-style-type: none">• samostatné řešení a vlastní osobní přístup k zadané činnosti• s oporou o slovník• dodržování pravidel v rámci skupinových prací, rozhovorů,• dramatizace a také umění sám využívat nabízených• možností dobrovolných úkolů• střídání různých forem práce a aktivní zapojování se do těchto činností• vzájemná spolupráce, modelové situace, rozhovory a• konverzace na daná témata, společný projekt
-------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • spolupráce ve dvojici
Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • Evropa a její státy, které jsme navštívili o prázdninách, orientace v mapě daných států, měna, britská a americká vlajka. Přísloví, říkanky, hrátky v anglickém jazyce s porozuměním + využití textů anglických písní
Multikulturní výchova	<ul style="list-style-type: none"> • porovnání zvyků a tradic Velké Británie a ČR (přizpůsobení dětem mladšího školního věku) • vzájemná ohleduplnost, potřeba kooperace, radost ze společného tvoření, základní vztahy v rodině • odlišení národnostního a sociálního

5.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ANGLICKÝ JAZYK

ročník: **třetí**

Očekávané výstupy - žák: 1. období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti		
<p>Žák</p> <p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zájmena osobní, přivlastňovací a předložkové vazby • číslovky 1 – 100 • věta jednoduchá, otázka, zápor • přídavná jména • člen určitý, neurčitý • tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> • jídlo • školní potřeby • barvy • části lidského těla • popis osoby • hračky • oblečení • nábytek • pozdravy • kamarádi a spolužáci • věk • rodina • zvířata 	<p><u>Mezipř. vztahy s Čj, Prv, Pč</u></p>

<p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p> <p>CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</p> <p>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • reálie – svátky • recitace a zpěv <p>Pravidla komunikace a jednoduchá sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pozdravy, poděkování, představování • základní slovní zásoba pro kontakt v běžném denním životě • konverzační fráze se slovesy TO BE a TO HAVE GOT, DO • vazba There is/are • anglická abeceda 	<p>EGS : Evropa a svět nás zajímá – poznávání života dětí v cizích zemích, vzájemné ovlivňování různých společností a kultur</p> <p>Jsme Evropa MKV : multikulturalita vzájemné obohacování jazyků, význam znalosti cizích jazyků pro poznávání světa a další vzdělávání</p> <p>OSV: Sociální rozvoj - poznávání lidí - komunikace Morální rozvoj - hodnoty, postoje - práce ve skupině, hodnocení a sebehodnocení</p>
---	--	---

5.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ANGLICKÝ JAZYK

ročník: čtvrtý

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • Vyslovuje a čte nahlas foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby • Vyjádří jednoduchou frází blahopřání k narozeninám, Vánocům a Velikonocům. • Rozumí známým slovům a větám se vztahem k osvojenému tématu. • Aktivně se zapojí do konverzace na dané téma. • Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova • Zjednodušeně reprodukuje obsah přiměřeně náročného textu • Obměňuje krátký text se zachováním smyslu sdělení. • Vyhledá v jednoduchém textu žádanou informaci a odpověď na otázku. • Napíše gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení s užitím známé slovní zásoby. • Používá aktivně dvojjazyčný slovník • Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou informaci, sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • anglická abeceda, aktivní spelování • základní seznamovací fráze, pozdravy • slovosled ve větě oznamovací, tázací, krátká odpověď • pokyny a příkazy, které jsou součástí učebnice • slovní zásoba z okruhů: <ul style="list-style-type: none"> • barvy • oblečení • lidské tělo • čas • rodina • škola • jídlo • zvířata, • počty • město • místnosti v domě • hračky • sporty • koníčky a záliby • roční období, počasí • povolání • čísla ve spojení s podstat. jmény 	<p>OSV - schopnost poznání, práce ve skupině, hodnocení a sebehodnocení</p> <p>VGS - Evropa a svět nás zajímá – poznávání života dětí v cizích zemích, vzájemné ovlivňování různých společností a kultur</p> <p>MKV – vzájemné obohacování jazyků, význam znalosti cizích jazyků pro poznávání světa a další vzdělávání</p> <p>Mezipř. vztahy s Čj, VI, Pč</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se a doplní základní údaje do formuláře • Rozumí známým pokynům, jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům 	<ul style="list-style-type: none"> • zájmena přivlastňovací, předložky (časové a místní), přivlastňování • pokyny a příkazy, které jsou součástí učebnice • vazba <i>There is/are</i> • časování sloves: <i>HAVE GOT, CAN, TO BE</i> • otázky se zájmeny: <i>WHO, WHAT, WHERE, HOW MANY, HOW MUCH, WHOSE</i> • reálie: svátky, země • dramatizace: běžné životní situace 	
--	---	--

5.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ANGLICKÝ JAZYK

ročník: pátý

Vyučovací předmět: Anglický jazyk		Ročník: 5.	Období: 2.
Očekávané výstupy – žák: 2.období	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
<p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p>	<p>1. porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)</p>	<p>Pořádek slov ve větě a v otázce</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání)</p>
<p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</p>	<p>1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)</p> <p>3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text)</p>	<p>Číslovky 1 – 100 Čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce Názvy povolání Zvířata ve volné přírodě</p>	<p>MKV – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým)</p>

	znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost)		
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	<ol style="list-style-type: none"> 1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovému textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu 2. porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 	<p>Množné číslo podstatných jmen Základní a řadové číslovky Předložky času a místa Přítomný čas průběhový</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech - přísluví, říkanky, hrátky v anglickém jazyce s porozuměním + využití textů anglických písní</p>
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek 	<p>Základní pravidla výslovnosti slov Člen určitý a neurčitý</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí (vzájemná poznávání ve skupině a třídě)</p>

<p>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět 2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět 	<p>Lidské tělo Roční období a počasí Jídlo a potraviny Vánoce, Velikonoce a jiné svátky Děti a mládež v jiných zemích Evropy</p>	<p>VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice)</p>
<p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 	<p>Škola a vyučovací předměty Domov a rodina Volný čas a záliby</p>	<p>OSV - vzájemná spolupráce, modelové situace, rozhovory a konverzace na daná témata, společný projekt spolupráce ve dvojici</p>

<p>CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p>	<p>1. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p>	<p>Číslovky 1 – 100 Čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce</p>	<p><i>MKV</i> - - porovnání zvyků a tradic Velké Británie a ČR (přízpusobení dětem mladšího školního věku)</p>
<p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</p>	<p>1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života</p> <p>2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)</p> <p>3. porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)</p>	<p>Názvy povolání Zvířata ve volné přírodě</p>	<p>OSV - samostatné řešení a vlastní osobní přístup k zadané činnosti s oporou o slovník</p>
<p>CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p>	<p>1. napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad</p> <p>2. napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí</p>	<p>Škola a vyučovací předměty Město a venkov Sloveso „to be, to have, can“ v oznamovací větě Pořádek slov ve větě a v otázce a v záporu, plné a zkrácené tvary</p>	<p>OSV - střídání různých forem práce a aktivní zapojování se do těchto činností</p>

	3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	Plnovýznamová slovesa pro každodenní činnosti Otázky s „who/what/when/where/how/why“	
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře - je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	1. doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	Přítomný čas prostý, minulý Pravopis osvojených slov a tvar Domov a rodina Číslovky 1 – 100 Volný čas a záliby Zvířata ve volné přírodě	VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy)

5.2. Matematika a její aplikace

5.2.1. Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** je realizován ve vyučovacím předmětu Matematika v 1. ročníku s časovou dotací 4 hodiny a ve 2. - 5. ročníku s časovou dotací 5 hodin. Vzdělávací obsah předmětu Matematika je založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Vzdělávání vede žáka k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech, rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů, k rozvoji logického myšlení, k rozvíjení spolupráce při řešení problémových úloh, k rozvoji důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti.

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
1.	4	0	4
2.	4	1	5
3.	4	1	5
4.	4	1	5
5.	4	1	5

Vzdělávací obsah předmětu Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. **Čísla a početní operace** - žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.

2. **Geometrie v rovině a v prostoru** - žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah, zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

3. **Závislosti, vztahy a práce s daty** - žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi.

4. **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** - žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Výchovné a vzdělávací strategie

Prostřednictvím vzdělávacího předmětu **Matematika** jsou postupně rozvíjeny všechny **klíčové kompetence**, zvláště pak kompetence k učení a řešení problémů.

Kompetence k učení

- pestrá paleta podnětů umožňuje žákovi intelektuální seberealizaci, která tvoří základ jeho poznání smyslu této práce a jádro motivace k další práci.

Kompetence k řešení problémů

- série úloh a problémů různé náročnosti dovoluje žákovi budovat vlastní řešitelské strategie a tyto dále obohacovat, upřesňovat a rozvíjet. Zdůrazněn je spekulativní přístup, který kultivuje kritické myšlení žáka.

Kompetence komunikativní

- podporována je vzájemná interakce žáků, zejména schopnost porozumět různým typům písemných informací, schopnost formulovat a prezentovat vlastní myšlenku, interpretovat myšlenku spolužáka a efektivně pracovat ve skupině.

Kompetence sociální a personální

- úspěšným řešením problémů se vzrůstající obtížností získává žák sebedůvěru a poznání, že jeho radost závisí na klimatu třídy, což jej motivuje k sociálně pozitivnímu chování. Buduje vlastní autonomii s tendencí k příští autokonceptci.

Kompetence občanské

- dokáže hájit své přesvědčení bez antagonistického postoje k přesvědčení spolužáka. Umí poskytnout účinnou pomoc spolužákovi a spolupracovat ve skupině.

Kompetence pracovní

- radost, kterou zažívá žák ze svého úspěšného intelektuálního rozvoje, vytváří u něho potřebu smysluplně pracovat. Váží si času, vyhledává možnosti svého dalšího růstu.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	je široce zastoupena ve všech dílech matematiky úlohami, které si žádají vzájemnou spolupráci a komunikaci žáků, rozvíjejí dovednost řešit problém a schopnost rozhodovat.
Výchova demokratického občana	v průběhu vzdělávání vede učitel vyučovací hodiny jako model otevřeného partnerství. Žák se stává rovnocenným partnerem učitele.
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	V učebnici jsou zařazené úlohy, u nichž může učitel využít rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy a světa.

Multikulturní výchova	některými úlohami může učitel podtrhnout jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti a rozvíjet schopnost žáků udržovat tolerantní vztahy.
Environmentální výchova	schopnost statistické evidence, kterou učebnice rozvíjí, může učitel využít v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí.
Mediální výchova	zařazení úloh s různým řešením umožňuje učiteli vést žáky ke schopnosti identifikovat postoj a názor řešitele.

5.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA

ročník: první

1. ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Dílčí výstupy - žák: 1. období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Numerace v oboru do 20, čísla užívá v různých sémantických a strukturálních modelech. Modelování situací v různém prostředí	OSV - osobnostní rozvoj – smyslové vnímání, dovednost učit se - sociální rozvoj – mezilidské vztahy, práce ve skupině, objektivita při hodnocení vlastní práce i práce druhých - morální rozvoj trénování trpělivosti, překonávání překážek MKV - lidské vztahy – spolupráce, tolerantní přístup k ostatním spolužákům <u>Mezipř. vztahy:</u> ČJ – psaní – zápis čísla, slovní úlohy, úprava zápisů do sešitu ČJ – čtení – čtení slovních úloh PRV – slovní úlohy s ekologickou tematikou, prostorová orientace VV, PČ – modelování, kreslení
Čte, zapisuje a porovnává čísla do 20, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti.	Čtení čísel Psaní čísel Porovnávání čísel	
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Rytmus Rozumí číselné ose, má intuitivní představu záporného čísla, chápe vlevo, vpravo, za, před Propedeutika číselné osy a cyklické adresy	
Provádí z paměti jednoduché početní operace.	Paměťové řešení situací v dynamických prostředích	
Řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Řešení slovních úloh sémantických Řešení situačních slovních úloh Tvorba úloh se zkušeností s jednoduchou kombinatorickou situací, Začíná mít zkušenost s jevem náhody	

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Orientuje se v čase.	Týden, hodiny, má představu věku	
Popisuje závislosti z praktického života.	Celé prostředí busu i krokování Umí evidovat jednoduché statické i dynamické situace pomocí ikon, šipek, tabulky.	OSV – morální rozvoj trénování trpělivosti, překonávání překážek
Doplňuje tabulky, schémata.	Doplňování tabulky a její použití jako nástroje organizace souboru subjektů Cesta v grafu Řešení grafu	

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary, vymodeluje jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	Orientace v prostoru - umí slovně vyjádřit jednoduchou prostorovou situaci Krychlové stavby – staví a přestavuje podle plánu a zapisuje těleso plánem Plán stavby Dřívkové stavby Má intuitivní představu tvaru čtverce i trojúhelníku Papírové tvary- umí vyparketovat daný obdélník	

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

5.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA

ročník: **druhý**

1. ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Dílčí výstupy - žák: 1.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.</p>	<p>Numerace v oboru do 100 – sčítání a odčítání i s přechodem přes desítku. Počítá po desítkách, po jedné do 100 Porovnává a zaokrouhluje Násobky 1-10 Modelování situací v prostředí rodiny, busů, kroků, kostkových her, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů v kombinaci s jiným prostředím, hadů, pavučin, číselných trojic, násobkových čtverců, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras. Propedeutika dvojkové soustavy Ikonický jazyk Propedeutika kmenových zlomků - rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina a třetina</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • smyslové vnímání, • dovednost učit se • sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy, práce ve skupině, objektivita při hodnocení vlastní práce i práce druhých • morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • trénování trpělivosti • překonávání překážek <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • spolupráce, tolerantní přístup k ostatním spolužákům
<p>Čte, zapisuje a porovnává čísla, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti.</p>	<p>Rozšiřuje počítání v číselném oboru do 100. Zapisuje a čte čísla v oboru do 100. Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech Porovnávání čísel v početních úlohách, při měření a v celém prostředí Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně.</p>	
<p>Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.</p>	<p>Pravidelnosti Porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 jak na modelování stavu tak i změny nebo porovnání.</p>	

	Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodišť. Úlohy o věku.	Mezipř.vztahy: ČJ – psaní - zápis čísla, slovní úlohy, úprava zápisů do sešitu – čtení – čtení slovních úloh PRV – slovní úlohy s ekologickou tematikou, prostorová orientace VV, PČ – modelování, kreslení
Provádí z paměti jednoduché početní operace.	Násobení – násobky. Násobí jako opakované sčítání. Dělí v oboru probraných násobílek. Dělí na části, dělí po částech. Dělení na části, dělení po částech včetně některých úloh z prostředí Dědy Lesoně.	
Řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Řešení slovních úloh sémantických z prostředí kroků/ schodišť, busů, peněz, Dědy Lesoně, strukturálních z prostředí pavučin, součtových trojúhelníků, sčítacích tabulek, číselných tabulek, barevných trojic, hadů, výstavišť, rozkladů, sousedů, neposedů, násobílkových čtverců a dalších slovních úloh. Kombinatorické situace násobení.	

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Orientuje se v čase.	Hodiny, kalendář, roky. Umí číst minuty, orientuje se v kalendáři – den, měsíc, rok.	
Popisuje závislosti z praktického života.	Umí evidovat složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu. Umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor. Celé prostředí kroků, schodišť, busu, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem. Propedeutika rodiny	

Doplňuje tabulky, schémata.	Používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100. Doplnování tabulky Cesta v grafu Řešení grafu Tvorba grafu Výběr objektu jistých vlastností, třídění	
-----------------------------	--	--

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary, vymodeluje jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	Rovinné útvary Geoboard a čtverečkovaný papír Orientace v rovině v prostředí cyklotras Umí pracovat s krychlovými tělesy. Orientuje se v 2D, ve čtverečkovém papíru a využívá jej. Získává zkušenosti se základními rovinnými útvary. Umí tvořit síť krychle a o vztahu krychle – její síť umí komunikovat v metaforickém jazyce. Umí poznat jednotky délky 1cm, 1m, jednotky objemu 1l. Má intuitivní představu měření obsahu mřížového 4úhelníka. Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlových staveb Parkety Tvary ze dřívěk Měření Obvod a obsah Stříhy na krychle – síť krychle.	

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

5.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA

ročník: třetí

1.ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy - žák: 1.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</p> <p>M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100</p> <p>M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat</p> <p>M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p> <p>M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</p> <p>M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p> <p>M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20</p>	<p>počítání v oboru do 100</p> <p>Počítání v oboru do 1 000</p> <p>Číselná osa Zaokrouhlování</p> <p>Násobení, dělení</p> <p>Slovní úlohy</p>	<p>OSV- rozvoj schopností poznávání, morální rozvoj, trénování trpělivosti, překonávání překážek Inf - 3. roč.</p> <p>Mezipř. vztahy: ČJ – psaní - zápis čísla, slovní úlohy, úprava zápisů do sešitu</p> <p>OSV- mezilidské vztahy, komunikace</p> <p>EV - ekosystémy Prv - 3. roč.</p>

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy - žák: 1.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</p> <p>M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</p> <p>M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p> <p>M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu • uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi 	<p>Čas a jednotky času</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>Porovnávání čísel</p>	<p>EV - základní podmínky života</p> <p>VMES - Evropa a svět nás zajímá</p>

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy - žák: 1.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</p>	<p>Geometrické tvary a tělesa</p>	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání</p> <p>Pč - 3. roč.</p>

<p>M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit</p> <p>M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují</p> <p>M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</p> <p>M-3-3-02p umí používat pravítko</p> <p>M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>Bod, přímka, úsečka Jednotky délky</p> <p>Modelace souměrných útvarů</p>	<p>Prv - 3. roč.</p> <p>Vv - 3. roč.</p>
--	---	--

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

5.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA

ročník: čtvrtý

1. ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Dílčí výstupy - žák: 2.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.</p> <p>Využívá při pamětném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a odčítání.</p> <p>Zaokrouhluje a provádí odhady výsledku v oboru přirozených čísel.</p> <p>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • číselné obory – přirozená čísla do milionu • sčítání a odčítání, násobení a porovnávání, zaokrouhlování v číselném oboru do 1 000 000 • písemné násobení dvojciferným číslem • písemné dělení jednociferným číslem, dvojciferným číslem i se zbytkem • odstraňování závorek • zaokrouhlování čísel, odhady • řešení vizualizované úlohy se zlomky typu $1/n$ pro malá n. • nabývá zkušenosti s pojmem parametr • jednotky hmotnosti, délky, objemu a jejich převody • buduje představu vícemístných přirozených čísel a operací s nimi. Rozumí některým sémantickým reprezentacím pojmů: záporné číslo, kmenový zlomek, procento, desetinné číslo. • umí zapsat zlomek a umí určit jmenovatele, čitatele, zlomkovou čáru • má vytvořenu představu záporného čísla jako adresy. 	<p>Mezipř. vztahy:</p> <p>VI a PŘ – jednoduché pokusy a aplikační úlohy</p> <p>PČ v běžném životě</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • smyslové vnímání, dovednost učit se • sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy, práce ve skupině, objektivita při hodnocení vlastní práce i práce druhých • morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • trénování trpělivosti, překonávání překážek <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • spolupráce, tolerantní přístup k ostatním spolužákům

Dílčí výstupy - žák: 2.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítka). • nabývá zkušenosti relací na zlomcích a operací se zlomky – sčítání a odčítání zlomků • umí účelně propojovat písemné a paměťové počítání (i s použitím kalkulačky). • řeší slovní úlohy i dynamické) včetně úloh s antisignálem. Používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací. Tvoří obdobné úlohy. 	<p>Mezipř. vztahy:</p> <p>ČJ – psaní - zápis čísla, slovní úlohy, sešitu</p> <p>PŘ – slovní úlohy s ekologickou tematikou, fyzikální veličiny, objevy</p> <p>VL – úlohy s tematikou ČR, Evropa a svět v číslech</p> <p>VV, PČ – přesnost a pečlivost práce</p>

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

<p>Vyhledává, sbírá a třídí data. Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády • převádí jednotky času. • používá písemné algoritmy i ve složitějších vazbách (algebrogramy, hadí sítě,...). Seznamuje se s jazykem písmen. • rozvíjí si algoritmické myšlení (program a podprogram). Rozumí jednoduchým kombinatorickým a pravděpodobnostním situacím. 	<p>Informační a komunikační technologie Člověk a jeho svět Školní výukové projekty a školy v přírodě Exkurze – aktivní podíl na přípravě</p> <p>ENV – vztah k životnímu prostředí</p> <p>EGS</p>
--	---	--

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

<p>Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce. Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry. Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu. Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● rozšíření zkušeností s dalšími tělesy (např. rotační) i dalšími rovinnými útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) i v prostředí čtverečkovaného papíru. ● rozvíjení představ o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení, středové i osově souměrnosti. ● umí sestrojít 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce). ● aktivně používá některé geometrické jazyky. ● získává zkušenosti s měřením v geometrii včetně některých jednotek. ● základní útvary v rovině - čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh ● délka úsečky; jednotky délky a jejich převody ● grafický součet a rozdíl úseček ● základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ● obvod a obsah obrazce ● osově souměrné tvary 	<p>Vv- osová souměrnost – portrét, zátiší</p>
--	--	---

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

<p>Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● slovní úlohy ● prostorová představivost 	<p>Vlastivěda a přírodověda Školy v přírodě Školní výukové projekty</p>
---	--	---

5.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA

ročník: **pátý**

Vyučovací předmět: Matematika		Ročník: 5.	Období: 2.
Očekávané výstupy – žák:	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	<ol style="list-style-type: none"> z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek 	Počítání do milionu	OSV - rozvoj schopností poznávání
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100	<ol style="list-style-type: none"> správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel 	Písemné sčítání a odčítání Písemné násobení a dělení	Inf - 5. roč. Mezipř. vztahy: ČJ – psaní - zápis čísla
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	<ol style="list-style-type: none"> přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě porovnává čísla do statisíců 	Zaokrouhlování do milionu	

<p>M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách</p> <p>M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. provádí číselný odhad a kontrolu výsledku 		
<p>M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy</p> <p>M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla umí používat kalkulátor</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru 	Slovní úlohy	<p>Mezipř.vztahy: ČJ – psaní - zápis slovní úlohy, sešitu OSV – komunikace, seberegulace a sebeorganizace Pč - 5. roč. Vv - 5. roč</p>
<p>M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. využívá názorné obrázky k určování 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku 3. vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny 	Zlomky	<p>OSV – morální rozvoj trénování trpělivosti, překonávání překážek</p>
<p>M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 2. sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje 	Desetinná čísla	<p>MKV – lidské vztahy – spolupráce, tolerantní přístup k ostatním spolužákům</p>

<p>M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života 2. přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejich úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu 3. porovná desetinná čísla v řádu desetin 		
<p>M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100 2. nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě 		
<p>M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 2. porovnává zadaná data podle daného kritéria 3. posuzuje reálnost vyhledaných údajů 	<p>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Práce s tabulkami a diagramy</p>	<p>OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí</p>
<p>M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích • umí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času • uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 2. vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data 3. vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent) 4. používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních rádech) 	<p>Převody jednotek</p>	

<p>M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</p> <p>M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení 2. určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran 3. využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 4. rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary 5. narýsuje kružnici s daným poloměrem 6. narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran 7. narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 8. dodržuje zásady rýsování 	<p>3. Geometrie v rovině a v prostoru Konstrukce základních geometrických útvarů</p> <p>Konstrukce geometrických útvarů</p>	<p>Pč - 5. roč</p>
<p>M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p> <p>M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky</p> <p>M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 4. určí délku lomené čáry graficky i měřením 	<p>Obvod rovinných útvarů</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p>

	5. převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry		
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-03p sestrojí rovnoběžky a kolmice	1. vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti 2. načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku		
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	1. určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků 2. používá základní jednotky obsahu (cm^2 , m^2 , km^2) bez vzájemného převádění	Obsah a povrch	
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru • pozná základní tělesa	1. pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru	Osová souměrnost	OSV – kooperace a kompetice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Hv - 5. roč. Př - 5. roč. Tv - 5. roč.
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	1. řeší zajímavé slovní úlohy většinou podle vzoru	4. Nestandardní aplikační úlohy	

5.3. Informační komunikační technologie

5.3.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
3.	0	1	1
4.	1	0	1
5.	1	0	1

Předmět informatika dává prostor žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Výuka probíhá na počítačích, noteboocích či tabletech, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. Do výuky jsou zařazeny základy robotiky, propojující informatiku a programování s technikou. Kromě vzdělávací hodnoty rozvíjí robotika u žáků logické myšlení a kreativitu při hledání alternativních řešení.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žáci si tak při práci ve skupinách zdokonalují své sociální a komunikační dovednosti, učí se sdílet myšlenky a zpětně hodnotit svou činnost a postupy.

Žáci si prostřednictvím her, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat. Rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a nacházet různá řešení.

Společně s ostatními předměty pokládá informatika základy uživatelských dovedností.

5.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět: INFORMATIKA

ročník: třetí

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – ovládání digitálního zařízení		
Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p> <p>I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - používá krok zpět, zoom - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením 	<p>Digitální zařízení</p> <p>Zapnutí/vypnutí zařízení</p> <p>Zapnutí/vypnutí aplikace</p> <p>Ovládání myši</p> <p>Kreslení čar, vybarvování</p> <p>Používání ovladačů</p> <p>Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)</p> <p>Kreslení bitmapových obrázků</p> <p>Psaní slov na klávesnici</p> <p>Editace textu</p> <p>Přehrávání zvuku</p> <p>Bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p>

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – základy algoritmizace s robotickou hračkou

Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p> <p>I-5-2-01 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p> <p>I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p> <p>I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů</p> <p>I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví postup pro robota, aby došel k cíli - opraví chybný postup pro robota - přečte postup pro robota a rozhodne, do jakého cíle dorazí - přečte postup pro robota a rozhodne o jeho startovní pozici - sestavuje různé postupy ke stejnému cíli 	<p>Robotická hračka (ovládání prostřednictvím tlačítek): základní ovládání, základní příkazy</p> <p>Pravidla pro práci s robotem</p> <p>Hledání postupu k zadanému cíli</p> <p>Více cest vede k cíli</p> <p>Hledání koncového stavu</p> <p>Hledání počátečního stavu</p> <p>Čtení a zápis programu</p>

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – práce ve sdíleném prostředí		
Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p> <p>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p> <p>I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - řeší úkol použitím schránky - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením 	<p>Otevírání souboru</p> <p>Ukládání práce do souboru</p> <p>Práce se složkami a soubory (vytvoření, přejmenování, kopírování, přesouvání, mazání)</p> <p>Cesta k souborům a složkám</p> <p>Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)</p> <p>Práce ve sdíleném prostředí</p> <p>Uživatelské jméno a heslo</p> <p>Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele</p>

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – základy algoritmizace s robotickou hračkou		
Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p> <p>I-5-2-01 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví postup pro robota, aby došel k cíli - zadá program do robota a ověří jeho správnost - opraví chybný postup pro robota - sestavuje různé postupy ke stejnému cíli 	<p>Robotická hračka: základní ovládání, základní příkazy</p> <p>Pravidla pro práci s robotem</p> <p>Hledání postupu k zadanému cíli</p> <p>Čtení a zápis programu</p> <p>Více cest vede k cíli</p>

I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		
I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů		
I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení		

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – úvod do kódování a šifrování dat a informací		
Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	<ul style="list-style-type: none"> - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel 	Kód
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	<ul style="list-style-type: none"> - zakóduje/zašifruje a dekáduje/dešifruje text - sdělí informaci obrázkem 	Přenos na dálku, šifra Kódování informace obrázkem (piktogramy)
I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	<ul style="list-style-type: none"> - zakóduje a dekáduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p> <p>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p> <p>I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - propojí digitální zařízení a uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - v textu rozpozná osobní údaje - přečte a vytvoří QR kód obsahující URL adresu či text 	<p>Propojení technologií, internet</p> <p>Sdílení dat, cloud</p> <p>Uživatelské jméno a heslo</p> <p>Práce ve sdíleném prostředí</p> <p>Práce s QR kódy</p>

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – základy programování		
Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p> <p>I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p> <p>I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky 	<p>Orientace v prostředí programu</p> <p>Příkazy a jejich spojování</p> <p>Sekvence příkazů</p> <p>Ovládání pohybu postav</p> <p>Cyklus – pevný počet opakování</p> <p>Nekonečný cyklus</p>

<p>se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p> <p>I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p> <p><i>I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů</i></p> <p><i>I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</i></p> <p><i>I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - používá události ke spuštění činnosti postav - ovládá více postav pomocí zpráv 	<p>Animace střídáním obrázků</p> <p>Kreslení čar</p> <p>Ladění, hledání chyb</p> <p>Čtení programů</p> <p>Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy</p> <p>Změna vlastnosti postavy pomocí příkazu</p> <p>Spouštění pomocí událostí</p> <p>Vysílání zpráv mezi postavami</p>
---	---	---

INFORMAČNÍ SYSTÉMY – úvod do informačních systémů		
Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</p> <p><i>I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí 	<p>Systém, struktura, prvky, vztahy</p> <p>Číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam</p>

INFORMAČNÍ SYSTÉMY – úvod do práce s daty

Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</p> <p>I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</p> <p>I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat</p> <p>I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	<p>Data, druhy dat</p> <p>Doplňování tabulky a datových řad</p> <p>Kritéria kontroly dat</p> <p>Řazení dat v tabulce</p> <p>Vizualizace dat v grafu</p>

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – úvod do modelování pomocí grafů a schémat

Výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy – žák:	Téma a učivo:
<p>I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</p> <p>I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu</p> <p>I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<p>Graf, hledání cesty</p> <p>Schémata, obrázkové modely</p> <p>Model</p>

5.4. Člověk a jeho svět

5.4.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** se realizuje v 1., 2. a 3. ročníku jako samostatný předmět **Prvouka**, ve 4. a 5. ročníku se vyučuje v podobě vzdělávacích oborů **Vlastivěda a Přírodověda**. V dané oblasti se postupně naplňují také průřezová témata a využívají se prvky dramatické výchovy.

Součástí vlastivědy a přírodovědy ve 4. a 5. ročníku jsou základní dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací a jejich využívání.

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování a k tomu přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací obor oblasti Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

1. V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

2. V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět. Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

3. V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u

žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Žáci se učí samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, navštěvují místní knihovnu, muzea, památky atd.

4. V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

5. V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje etická výchova na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Lidé kolem nás ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva.

5.4.2. Vzdělávací předmět: Prvouka

Přidělení hodin do ročníků

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
1.	2	0	2
2.	2	0	2
3.	2	1	3

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- motivují žáky k učení ve škole i mimo ni. Ukazují podmínky k učení pro mne i pro druhé. Všude na světě se děti učí.
- vedou k vědomí, že znalosti jsou zdrojem pokroku, k učení ve formálních a neformálních situacích.

- ukazují na význam vzdělání pro různá povolání
- zdroje informací: průběžné pozorování, experimentování, záznam informací, památky, média, zjišťování informací od rodičů a dalších dospělých, z různých typů pramenů, vyhledávání informací na internetu

Kompetence k řešení problémů

- vedou žáka k rozhodování, výběr alternativ, k plánování pracovního postupu. Ukazují tabulku jako nástroj řešení úlohy.
- učí žáka jednání v nebezpečných situacích
- učí žáka řešit problém porovnáváním, vyhledáváním rozdílů, předpovídáním průběhu děje (formulováním hypotéz), jejich porovnávání s pozorováním, nacházení příčinných vztahů, uspořádání v časovém sledu.
- učí se řešit konflikty ve vztahu s vrstevníky a rodiči.
- ukazuje ekonomické chování jako situaci rozhodování.
- Vede žáka k analogii mezi řešením problému počítačem a člověkem.

Kompetence komunikativní

- učí komunikaci ve škole s dospělými, se spolužáky, se zdravotníky – význam terminologické přesnosti, s cizími lidmi, v nebezpečných situacích.
- učí komunikaci při plnění společného úkolu - práce ve dvojicích, skupinové a kooperativní formy práce
- učí ústnímu a písemnému formulování závěrů zkoumání, pozorování a provádění pokusů při práci ve dvojicích, skupinové a kooperativní práci
- uvědomuje si počítač jako důležitý prostředek mediální komunikace

Kompetence sociální a personální

- učí žáky bezpečnosti v dopravě, vzhledem ke zvířatům, u vody, požární bezpečnosti
- učí žáky nebezpečí úrazu, nebezpečí ze strany cizích lidí – prevence a postup při týrání a zneužívání
- učí žáky péči o své zdraví, zdravé výživě, odmítání návykových látek a dalších forem rizikového chování.
- vedou k ohledu k zájmům a potřebám druhých, k respektování odlišnosti, k empatii, projevování citů, k sebepojetí, sebeúctě, k respektování lidí s postižením

Kompetence občanské

- ukazují pravidla soužití ve škole, v rodině. Empatie, projevování citů
- rozdíl mezi lidmi jsou normální a vítané, lidé s postižením, odlišná etnika
- nenásilné řešení konfliktů spolupráce se spolužákem.

Kompetence pracovní

- vedou k samostatné práci, spolupráci, autoevaluaci
- vedou k plánování pracovního postupu, k práci podle instrukcí, ke spolupráci
- seznamují se s profesemi ve škole, v primární sféře ekonomiky (les, dřevovýroba), ve zdravotnictví, v zemědělství, uvědomují si význam týmové spolupráce různých lidí a různých profesí. Seznamují se s náplní práce těchto profesí a s přípravou na ni.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	<ul style="list-style-type: none"> - Žáci si uvědomují svoje smysly a učí se je lépe využívat, - co ohrožuje naše tělo - poznávají sami sebe, seznamují se zdravým životním stylem, s tím, co potřebují k životu, zdravá výživa, stres, jeho prevence a minimalizace důsledků. - každý jsme jiný, empatie do pocitů jiných, odlišnosti a shody životního stylu u různých lidí - v řešení problémů a rozhodovací dovednosti – hospodaření s kapesným, plánování rodinných činností, hledání kompromisu, odolnost vůči manipulativní komunikaci v reklamě a zvládnutí krizové situace - odolnost vůči vrstevnickému nátlaku, posouzení a zvládnutí krizové situace. Plánování a příprava společné činnosti žáků.
Výchova demokratického občana	<ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola – společná tvorba pravidel třídy, pravidla jsou důležitá - žijeme v obci - 28. říjen 1918 - přednosti a nesamozřejmost demokracie – 17. listopad. republikánské zřízení našeho státu, demokratické tradice - význam pravidel, zákony, základy demokratického systému pojmů a brzd. - výchova spotřebitele
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět – děti jako já, co máme společného a čím se lišíme - globální problémy – nedostatek vody, rozvojová pomoc jako závazek rozvinutých zemí - multikulturalita – děti jako já - projevy globalizace na příkladu mezinárodního obchodu.
Multikulturní výchova	<ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference – každý jsme jiný, s každým mám něco společného, shody a rozdíly mezi národy a kulturami, migranti v české společnosti - lidé odlišných etnik v obrázcích. - existence odlišných kalendářů a letopočtů v různých kulturách. - pronásledování menšin v době nacismu
Environmentální výchova	<ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy – les, voda, travní porosty. Základní podmínky života – co potřebujeme k životu, co potřebují zvířata k životu - lidské aktivity a problémy životního prostředí – - kde bydlím (12), třídíme odpad (46–47), člověk a les - vývoj krajiny, dopady urbanizace, důsledky znečišťování vody. Zásady hospodaření s vodou. - vývoj krajiny, dopady industrializace a urbanizace. znečištění vzduchu. - výchova spotřebitele – důsledky spotřebního chování pro životní prostředí na příkladu mezinárodního obchodu
Mediální výchova	<ul style="list-style-type: none"> - média ve společnosti – kde mám přístup do knihovny, k internetu, vymezení a typy médií - obsah médií – analýza mediálního sdělení, produkce reklamního sdělení - okolnosti vzniku písma a důsledky pro lidskou společnost

5.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRVOUKA

ročník: **první**

Výstupy stanovené RVP	Témata a dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME	MOJE ŠKOLA • KDE BYDLÍM • MOJE CESTY		
Žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo.	Hovoří o tom, co očekává od školy. Orientuje se v budově školy. Popíše polohu a vysvětlí funkci vybraných místností školy. Uvede některé profese potřebné pro chod školy. Vysvětlí rozdíly mezi chováním během hodiny a o přestávkách. Popíše pozici v prostoru třídy: P–L, před–za.	Prostředí a činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy.	Komunikace s dospělými ve škole. Popis uspořádání v prostoru je základem geometrie. Odpovědné občanství začíná v obci. Ochrana zdraví v dopravě.
	Uvede svou adresu. Porovná a najde rozdíly v bydlení a dostupnosti služeb mezi různými typy sídel. Popíše, kde a jak si mohou děti v okolí jeho bydliště hrát, sportovat a odpočívat. Uvede, kde lidé nakupují. Popíše pozici v obci: P–L, před–za. Vyjádří, co má v místě svého bydliště rád a co by chtěl změnit.	Prostředí domova, orientace v obci, význačné budovy.	
Žák rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. Uplatňuje základní pravidla silničního provozu.	Popíše a při nácviu předvede správné chování chodce na chodníku a na krajnici, při přecházení vozovky na přechodu pro chodce a mimo něj. Vysvětlí význam světelných signálů pro chodce. Označí riziková místa na své cestě do školy a popíše, jak je bezpečně zvládnout.	Dopravní výchova- Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce při cestě do školy	

LIDÉ KOLEM NÁS	JSEM JEDINEČNÁ BYTOST • MOJI SPOLUŽÁCI • MOJE RODINA • HOSPODAŘENÍ • JAK LIDÉ PRACUJÍ		
Žák projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků.	Vyjmenuje své dosavadní úspěchy a zvláštní dovednosti. Uvede alespoň tři věci, jež se mu na něm líbí. Na modelové situaci pojmenuje charakteristiky dětí a porovná podobnosti a rozdíly. Uvede tři věci, které má společné se svým spolužákem. Na modelové situaci popíše způsob vzdělávání dětí z různých částí světa. Porovná, co mají děti společného a čím se liší.	Sebepoznání. Zdravé a vyrovnané sebepojetí.	Personální kompetence, osobnostní a sociální výchova. Soužití ve třídě – škola demokratického občanství.
Žák projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků.	Na modelové situaci pojmenuje předpokládané pocity jejích účastníků. Dokáže zhodnotit konfliktní situace z hlediska různých účastníků. Navrhne způsob řešení konfliktu. Pozorně naslouchá druhým, uvede důležité údaje z vyprávění spolužáka. Uvede a zdůvodní pravidla třídy. Zhodnotí dodržování pravidel třídy za krátké období. Vysvětlí význam pravidel ve společnosti.	Soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace, chování lidí, pravidla.	Etnické a kulturní diference. Zájem o život dětí v jiných zemích Evropy a světa a o jejich problémy.
Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	Uvede příklady potřeb, které dětem uspokojuje jejich rodina. Vysvětlí význam rodiny pro její členy. Uvede různé typy rodin (možnosti soužití). Pojmenuje příbuzenské vztahy v užší rodině.	Jedinec v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy.	
Žák používá peníze v běžných situacích.	Dokáže přiřadit k malému obnosu peněz zboží, které lze za něj koupit. Analyzuje situaci, kdy se rozhoduje o kapesném, uvede výhody a nevýhody alternativ. Sestaví seznam potravin na každodenní nákup. Pojmenuje skupiny potravinářského zboží a dokáže zhruba odhadnout ceny základních potravin.	Hospodaření a nakupování, obchody, peníze.	Rozhodování o hodnotách (nákupech, spoření) je nástrojem rozvoje kompetence k řešení problémů.
Žák odvodí význam a potřebu povolání a pracovních činností.	Uvede profese, jež se podílejí na péči o les a na zpracování dřeva. U vybraných profesí popíše náplň práce. Popíše postup těžby a zpracování dřeva. Uvede příklady využití dřeva.	Práce, zaměstnání, pracovní postupy.	

LIDÉ A ČAS	TRVÁNÍ ČASU • HODINY • SLED UDÁLOSTÍ • DNY A TÝDNY • CYKLUS ROKU		
Žák využívá časové údaje při řešení situací v denním životě.	Hovoří o subjektivním vnímání času v různých situacích. Odhaduje trvání běžných denních činností. Čte hodiny. Určuje na ciferníku čtvrt, půl a celou hodinu. Přiřazuje k časovým údajům běžné denní činnosti.	Subjektivní vnímání času, orientace v čase a následnost událostí, čtení hodin, týdny, měsíce, roky, kalendář.	Pojmy celek, polovina a čtvrtina. Děje v přírodě i tradice svázané s rytmy času. Slunce a Země. LIDÉ A ČAS TRVÁNÍ ČASU • HODINY • SLED UDÁLOSTÍ • DNY A TÝDNY • CYKLUS ROKU
Žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Dokáže uspořádat události podle vztahu dříve – později než... Vyjmenuje a seřadí jednotlivé části dne, přiřazuje k nim typické činnosti. Vyjmenuje dny v týdnu. Rozeznává měsíce v roce a přiřazuje je k ročním obdobím. Přiřadí charakteristické události k jednotlivým obdobím v roce.		
ROZMANITOST PŘÍRODY	POZOROVÁNÍ STROMŮ • PLODY • LES • OVOCE A ZELENINA • PRVNÍ KVĚTY JARA • MOJE ZVÍŘÁTKO • JAK SE CHOVAT KE PSŮM • ZVÍŘATA DOMÁCÍ A VOLNĚ ŽIJÍCÍ • Z ČEHO JSOU VĚCI KOLEM NÁS • TŘÍDĚNÍ ODPADŮ		
Žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Pojmenuje části stromu a označí rozdíly mezi dvěma druhy stromů. Rozpozná na základě určujících znaků běžně se vyskytující stromy (dub, buk, lípu, javor). Přiřadí k běžným listnatým stromům listy a plody. Vytvoří informační list o vybraném listnatém stromu. Vysvětlí fáze ročního cyklu v životě stromů.	Rostliny a živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy. Stavba rostlinného těla. Životní podmínky některých rostlin a zvířat. Základní společenstva – les.	Environmentální výchova. Likvidace versus recyklace odpadu.
	Popíše vnitřní stavbu plodu známého ovoce (jablka). Vysvětlí význam semen. Najde u různých typů ovoce semena a označí, jak jsou uložena. U vybraných druhů zeleniny označí části rostlin, jež jíme. Popíše základní stavbu cibulovitých rostlin. Rozpozná jarní květiny (sněženky, krokusy, hyacinty, narcisy a tulipány). Uvede příklady dalších jarních květin typických pro lokalitu svého bydliště.		

	<p>Žák vyjmenuje potřeby zvířátka, s nímž má zkušenost. Popíše péči o zvířátko. Uvede možné problémy, se kterými je nutné počítat při rozhodování o pořízení zvířátka. Popíše, jak se chová pes v různých situacích; uvede vhodné reakce člověka. Vysvětlí, co pes potřebuje. Rozpozná a pojmenuje rodiny domácích a volně žijících zvířat. Na příkladu popíše, jak se domácí zvířata chovají a co lidem dávají. Ze svého okolí uvede příklady využití produktů živočišného původu. U vybraných lesních zvířat popíše životní podmínky.</p>	<p>Opatrné a ohleduplné chování ke zvířatům, k lesu.</p>	
<p>Žák provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti.</p>	<p>Žák určí materiál, z něž jsou vyrobeny předměty denní potřeby (kov, plast, dřevo, sklo...). Dokáže popsat vlastnosti těchto materiálů a určit další příklady jejich využití. Vede záznamy o svém zkoumání. Vysvětlí význam třídění / recyklace odpadů. Uvede zásady správného třídění odpadů. Na příkladech dokáže rozlišit odpady vhodné ke třídění, určí, do které skupiny odpadů patří.</p>	<p>Jednoduché pokusy. Látky a jejich vlastnosti – třídění běžných materiálů.</p>	
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>	<p>ZDRAVÁ VÝŽIVA • ZDRAVÉ ZUBY • LIDSKÉ TĚLO A JEHO FUNKCE • NEBEZPEČNÉ SITUACE</p>		
<p>Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle.</p>	<p>Jmenuje části lidského těla. Popíše části těla, jež se podílejí na smyslovém vnímání. Rozliší vjemy podle toho, kterými smysly je rozpozná. Popíše vývoj chrupu během života dítěte a dospělého. Vysvětlí funkci různých tvarů zubů při zpracovávání potravy. Popíše rizika pro zdraví zubů. Uvede zásady péče o chrup. Uvede základní potřeby dítěte a přiřadí k nim příklady jejich uspokojování. Uvede průvodní znaky běžných dětských nemocí. Uvede postup domácí léčby nemocí z nachlazení a význam jednotlivých opatření. Vyjmenuje pravidla zdravé výživy a uvede možné následky jejich nedodržování. Ze seznamu vybere potraviny,</p>	<p>Lidské tělo – popis viditelných částí. Chrup a péče o něj. Životní projevy a potřeby. Péče o zdraví – zdravá výživa, režim dne.</p>	<p>Kompetence sociální a personální – rozvoj schopností vnímat. Ohleduplnost k lidem se smyslovým postižením. Komunikace s cizími lidmi. Tělesná výchova – význam sportů a pohybových aktivit pro zdraví.</p>

	jež jsou potřebné pro zdravý vývoj dítěte. Dokáže sestavit jídelníček pro zdravou svačinu. Rozliší na příkladu režimu dne zdravé a nezdravé návyky. Vysvětlí, jak denní režim ovlivňuje zdraví.		
Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe a jiné dítě.	Určí možná nebezpečí při modelové situaci činnosti ve volném čase. Dokáže rozeznat situace, v nichž je nutné požádat o pomoc dospělé. V modelové situaci umí odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.	Zdraví a nemoc. Prevence úrazů. Bezpečné chování v rizikovém prostředí	

5.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRVOUKA

ročník: **druhý**

Výstupy stanovené RVP	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy a poznámky
Místo, kde žijeme			
Žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo.	Vybere orientační body v okolí školy, pomocí modelového plánu okolí školy popíše cestu do školy. Popíše zjednodušeně dopravní síť v okolí školy (svého bydliště). Vysvětlí význam určování světových stran.	Na cestách Plán. Určování světových stran. Dopravní síť v okolí školy, obci.	Geometrie – vztahy objektů v prostoru. Výtvarná výchova – kresba krajiny.
Žák rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu.	Uvede, jaký typ autosedačky musí vzhledem ke své velikosti používat a proč. Určí vybrané dopravní značky a důvod jejich použití. Uvede povinnou výbavu cyklisty v silničním provozu. Vyjmenuje pravidla, která upravují chování cyklisty (bruslaře na kolečkových bruslích...)	Jsem cyklista – dopravní výchova Dopravní značky a jejich rozdělení. Pravidla upravující chování cyklisty. Bezpečné cestování v autě, v hromadné dopravě.	Jazyková a komunikační výchova – dopravní značky jako příklad symbolického komunikačního systému.
Žák začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR. Žák rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří její estetické hodnoty.	Uvede orientační body a významné linie obce a místní krajiny. Určí části, které tvoří obec, v níž žije. Podle světových stran nebo významných linií uvede sousední obce.	Orientační body a významné linie obce a místní krajiny. Části naší obce/města podle světových stran nebo významných linií.	

	Popíše zjednodušeně dopravní síť města/oblasti.		
Žák pozoruje a popíše uměny v nejbližším okolí.	U vybraných budov v obci vysvětlí jejich funkci. Pojmenuje památky a vysvětlí význam pojmu památka. Charakterizuje způsob bydlení ve městě a na vesnici před sto lety a dnes.	Význam/funkce vybraných budov v obci v čase (město). Památky, jejich význam.	Výtvarná výchova – umělecká hodnota, počátky rozlišování uměleckých slohů.

Lidé kolem nás			
Žák projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	Vysvětlí, co mají společného a v čem se mohou lišit lidé z různých kultur. Uvede příklad, jak odlišné kulturní projevy odrážejí podmínky, v nichž lidé žijí. Uvede příklad, jak se kultury vzájemně obohacují.	Různost je zajímavá Antropologické konstanty společné lidem všech kultur a etnik a rozdíly v jejich konkrétní podobě na příkladu svátků a slavení.	Estetickovýchovné předměty – výtvarné, slovesné, hudební projevy naší kultury a etnických skupin, které u nás žijí.
Vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole.	Uvede příklady, jaké potíže může mít dítě z jiné kultury žijící u nás. Předvede v modelové situaci vhodné chování vůči „jinému“ dítěti.		
Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	Sestaví rodokmen své rodiny do generace prarodičů. Zohledňuje potřeby různých členů rodiny.	Vyrůstáme v rodině Role a odpovědnost členů rodiny včetně dětí.	Matematika – genealogické relace symetrické a nesymetrické, tranzitivita relací...
Žák používá peníze v běžných situacích. Průřez.témata: environmentální výchova, globální výchova	Identifikuje situace, kdy v běžném životě potřebujeme vodu, uvědomuje si její hodnotu (finanční). Určí situace	Infrastruktura v obci – vodovody a kanalizace. Úprava vody. Hospodaření s vodou.	Matematika – výpočty spotřeby vody.

	a spotřebiče s největší spotřebou vody. Popíše cestu pitné vody z vodního zdroje až po vypouštění splaškových vod.		
Žák odvodí význam a spotřebu různých povolání a pracovních činností.	U vybraných profesí popíše náplň práce: profese v nemocnici a při zásahu u úrazu, profese při tvorbě a šíření nevozního vysílání.	Profese ve zdravotnictví. Média – informace i zábava Profese v médiích. Práce geologa.	Význam vzdělání pro přípravu na výkon profese – motivace k učení.

Rozmanitost přírody			
Žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Charakterizuje ekosystémy tekoucí vody a vodní nádrže, uvede příklady organismů.	Zkoumáme vodu Voda v přírodě. Ekosystémy v blízkosti vodních ploch. Vodní živočichové.	Estetickovými předměty – voda a život kolem ní v umění.
Žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Uvede příklady příbřežních a vodních rostlin rybníků. Uvede příklady obyvatel rákosin, živočichů žijících pod a nad hladinou rybníků. U vybraných druhů popíše specifika jejich života. popíše proměny života v rybníce a jeho okolí v cyklu roku.	Proměny života ve vodě a okolo vody v průběhu roku.	
Žák provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Uvede, jaké má voda vlastnosti a v jakých situacích se s nimi setkáváme. Uvede podmínky, za kterých se voda vyskytuje v jednotlivých skupenstvích. Popíše koloběh vody v přírodě.	Voda – vlastnosti. Pokusy s vodou. Skupenství (termín nevyžadujeme). Počasí, oblačnost, srážky.	

	Popíše aktuální stav počasí. Vysvětlí, jak vybrané meteorologické jevy vznikají a jaké mohou mít důsledky.		
--	--	--	--

Lidé a čas			
Žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě.	Čte časové údaje s přesností na minutu. Převádí časové údaje v analogovém a digitálním vyjádření, ve dvanácti-a čtyřadvacetihodinovém systému.	Vyrůstáme v rodině Čtení času. Jednoduchý jízdní řád.	Matematika – orientace na časové ose, šedesátková soustava.
Žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Charakterizuje způsob bydlení ve městě a vesnici před 100 lety. Identifikuje nejzřetelnější změny do současnosti v oblasti udržování hygieny, zajištění dopravy a spojů ve městě.	Život dříve a nyní Generace prarodičů. Bydlení ve městě před 100 lety.	
Žák se orientuje v roce a svátcích během roku, seznámí se se svátky slavených v jiných kulturách.	Jednotlivým ročním obdobím přiřadí svátky v naší zemi tradičně slavené. U vybraných svátků vysvětlí obsah a způsob slavení. Uvede příklady slavení svátků jiných kultur.	Dny všední a sváteční Svátky rodinné, svátky v přírodním cyklu roku, svátky s náboženskými kořeny a svátky občanské.	Jazyk a jazyková komunikace – cizí jazyky – svátky a zvyky okolních zemí jako důležité reálie. Multikulturní výchova.

Člověk a jeho zdraví			
<p>Uplatňuje hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle.</p> <p>Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p>	<p>Vyjmenuje alespoň tři soustavy potřebné pro fungování lidského těla.</p> <p>Rozliší typy úrazů podle toho, jaké funkce lidského těla ohrožují.</p> <p>Dokáže posoudit, zda je při úrazu nebo náhlé zdravotní příhodě ohrožen život.</p> <p>Umí přivolat pomoc.</p> <p>Charakterizuje fáze vývoje člověka od narození po stáří a smrt.</p>	<p><i>Naše tělo ve zdraví a nemoci</i></p> <p>Přehled orgánových soustav a jejich význam. Typy úrazů a jednání dítěte při nich – první pomoc.</p> <p>Vývoj dítěte/člověka. základní potřeby v různých obdobích.</p> <p>V nemocnici.</p>	<p>Tělesná výchova – význam pohybu, odpočinku pro zdravý vývoj orgánových soustav.</p> <p>Jazyková a komunikační výchova – komunikace v krizové situaci.</p>
<p>Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe a jiné dítě.</p>	<p>Rozezná krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání...) a navrhne, kde vyhledat pomoc.</p> <p>V modelové situaci určí oběť a pojmenuje možná nebezpečí této situace.</p> <p>V modelové situaci umí zareagovat jako svědek těchto situací.</p>	<p><i>Právo na bezpečí</i></p> <p>Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání). Zdroje pomoci.</p> <p>Chování v roli svědka nebezpečné situace.</p>	<p>Jazyková a komunikační výchova – schopnost vyjadřovat vztahové, emoční a další problémy v mezilidském soužití a komunikovat o nich s odborníkem.</p>

5.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRVOUKA

ročník: třetí

výstupy stanovené RVP	Očekávané výstupy - žák: 1.období	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Místo, kde žijeme			
<p>žák</p> <p>ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</p> <p>žák</p> <p>ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</p> <p>ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy</p>	<p>Sestaví jednoduchý plán nejbližšího okolí školy.</p> <p>Vyznačí v plánu obce, města nebo části krajiny orientační body a významné linie.</p> <p>Určí světové strany v prostoru i na plánu.</p> <p>Vysvětlí rozdíly mezi plánem a mapou.</p> <p>Dokáže řešit jednoduché dopravní situace z pozice chodce a cyklisty.</p>	<p>Plán, mapa.</p> <p>Nadmořská výška, vrstevnice.</p> <p>Druhy map.</p> <p>Dopravní výchova</p> <p>Přecházení vozovky.</p> <p>Jízda na kole – odbočování, objíždění překážek, vjíždění na vozovku.</p>	<p>Osobní bezpečnost – sociální a personální kompetence.</p>

<p>ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p> <p>ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p> <p>ČJS-3-1-03p zná nejvýznamnější místa v okolí</p>	<p>Popíše krajinu v nejbližším okolí obce. Uvede charakteristiky jednotlivých typů krajin. Přiřadí krajinu vlastního regionu k určitému typu. Popíše tvary zemského povrchu regionu. Práce s mapou – ukáže na mapě způsoby označení povrchových útvarů. Vysvětlí, jak krajina ovlivňuje život v regionu. Popíše, jak člověk působí na životní prostředí regionu.</p>	<p>Tvary zemského povrchu regionu. Typy krajiny a jejich charakteristiky.</p>	<p>Průřez. téma environmentální výchova.</p>
--	--	---	---

Lidé kolem nás			
<p>žák</p> <p>ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p> <p>ČJS-3-2-01p zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy</p> <p>ČJS-3-2-01p má osvojené základy společenského chování</p> <p>ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně</p> <p>ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>Uvede příklady přátelského chování v daných situacích.</p> <p>Vysvětlí, co často bývá příčinou konfliktů mezi kamarády.</p> <p>Analyzuje běžný konflikt mezi dětmi a navrhne jeho možná řešení.</p> <p>Vysvětlí, co často bývá příčinou konfliktů v rodině. Na modelové situaci ukáže možnosti hledání společného řešení.</p> <p>Uvede příklady možností, jak dítě může přispět k lepšímu soužití v rodině.</p> <p>Vysvětlí funkce pravidel pro soužití mezi lidmi. Popíše proces, jakým vznikají zákony.</p>	<p>Soužití lidí – mezilidské vztahy. Komunikace.</p> <p>Pravidla chování lidí.</p> <p>Pravidla ve státě – zákony.</p> <p>Česká republika jako parlamentní demokracie.</p>	<p>Klíčová kompetence občanská.</p> <p>Průřez. téma výchova demokratického občana.</p>

<p>ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p> <p>ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti</p>	<p>Popíše funkci vybraných profesí při výrobě a distribuci zboží. Vysvětlí význam dělby práce a spolupráce.</p> <p>Analyzuje situaci nakupování jako proces uzavírání smluvního vztahu. Vysvětlí zájmy, práva a povinnosti obou smluvních stran.</p> <p>Popíše cestu vybraných druhů zboží od výrobce ke spotřebiteli. Uvede příklady toho, kdy a jak přijímáme a šíříme informace.</p>	<p>Výrobci, obchodníci, pracovníci služeb.</p> <p>Zboží a služby. Prodej/koupe jako smluvní vztah. Zákon nabídky a poptávky. Konkurence v tržní ekonomice. Základní komponenty počítače. Mikroprocesor jako součást běžných zařízení</p>	<p>Klíčová kompetence pracovní.</p> <p>Průřez. téma výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Průřez. téma mediální výchova. Význam vědy a techniky v běžném životě.</p>
--	---	--	---

Lidé a čas			
<p>žák</p> <p>ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p> <p>ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase</p> <p>ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností</p>	<p>Zdůvodní potřebu počítání času a vysvětlí způsob sestavení kalendáře. Vysvětlí význam letopočtu a uvede příklady letopočtů používaných ve světě.</p>	<p>Kalendáře, letopočty.</p>	<p>Multikulturní výchova – kalendáře velkých kultur.</p>

<p>ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</p> <p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</p> <p>ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p> <p>ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti</p>	<p>Vysvětlí význam hmotných památek pro poznávání minulosti. Popíše hlavní rozdíly života lovce-sběrače a zemědělce. Vysvětlí, jak souvisel vznik prvních civilizací (písmo, státní organizace) s přechodem k zemědělství. Porovná z několika hledisek život a práci na vesnici dříve a dnes.</p> <p>Uvede příklad zvyku spojeného s Velikonocemi a jeho původní význam.</p>	<p>Pravěk a starověk. Život lovců mamutů (loveckosběračské kultury). Neolitická revoluce, vznik zemědělství.</p> <p>Velikonoce židovské, křesťanské a lidové.</p>	<p>Přírodovědné učivo – život rostlin, kulturní rostliny.</p> <p>Multikulturní výchova.</p>
---	--	---	---

Rozmanitost přírody			
<p>žák</p> <p>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p> <p>ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat</p> <p>ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a</p>	<p>Vysvětlí, proč rostliny kvetou, a uvede příklady rozmnožování rostlin. Charakterizuje přírodní společenství luk. Uvede příklady rostlin a živočichů, kteří na louce žijí. Uvede příklady kulturních rostlin a vysvětlí jejich užitek pro člověka. Uvede vhodné podmínky pro jejich pěstování. Popíše postup zemědělských prací při pěstování vybraných kulturních plodin.</p>	<p>Půda. Ekosystémy travních porostů, jejich rostliny a živočichové. Jak se rostliny živí a proč kvetou. Kulturní rostliny, hospodářský význam.</p>	<p>Environmentální výchova.</p>

zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami			
<p>ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p> <p>ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu</p>	<p>Uvádí veličiny, které je možné u vybraných předmětů měřit. Pojmenuje a používá jednoduchá měřidla. Uvede doklady přítomnosti vzduchu. Vyjmenuje nejdůležitější složky vzduchu. Vysvětlí, za jakých podmínek může vzniknout nebo se udržovat hoření.</p>	<p>Veličiny délka, objem a hmotnost. Jejich měření.</p> <p>Vzduch – hry a pokusy. Hoření, hašení ohně.</p>	<p>Matematika – geometrie.</p> <p>Ochrana občana za mimořádných situací.</p>

Člověk a jeho zdraví			
<p>žák</p> <p>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních</p>	<p>Popíše proces trávení. Určí jednotlivé složky stravy a charakterizuje jejich vliv na zdraví člověka. Vysvětlí zásady zdravé výživy. Na příkladech dokáže rozlišit zdravé a nezdravé prvky v jídelníčku. Vysvětlí, co je stres a jak vzniká. Na příkladech rozliší situace, které stres</p>	<p>Složky stravy – sacharidy, tuky, bílkoviny, vitaminy, minerální látky.</p> <p>Trávicí soustava a trávení. Zásady zdravé výživy a životního stylu.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – hygiena a psychohygiena.</p> <p>Klíčová kompetence personální a sociální.</p>

<p>znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <p>ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění</p> <p>ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla</p>	<p>vyvolávají. Popíše možné působení stresu na zdraví člověka. Uvede chování, které stresu předchází nebo jej minimalizuje.</p>	<p>Stres a jeho příčiny, předcházení stresu a minimalizace účinků.</p>	
<p>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p> <p>ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a</p>	<p>V modelové situaci odmítne nabízené experimentování s návykovými látkami nebo jiným rizikovým chováním (viz tematický celek Lidé kolem nás).</p> <p>Vysvětlí a v modelové situaci předvede postup přivolání pomoci v případě požáru a jiné nehody.</p>	<p>Nebezpečné látky. Nebezpečnost návykových látek, jejich odmítnutí.</p> <p>Situace požáru, technické havárie, živelní pohromy a jiných případů hromadného ohrožení.</p>	

<p>zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu</p>			
<p>ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p> <p>ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p> <p>ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny</p>			

dospělých při mimořádných událostech			
ČJS-3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech			

5.4.3. Vzdělávací předmět: Vlastivěda

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována na 1. stupni ve vyučovacích předmětech Prvouka v 1. – 3. ročníku a Přírodověda a Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku

Ze vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět naplňuje vzdělávací předmět Vlastivěda tyto tematické okruhy:

Místo, kde žijeme

- Žáci poznávají své okolí, rozšíření učiva o obci na region a postupně na Českou republiku vlast, Evropu
- získávají základní zeměpisné znalosti, na jejichž základě si utvářejí vztah k přírodě, učí se jí rozumět a chránit ji
- na základě poznání rozvíjejí svůj vztah k vlasti a národní cítění
- obecně zeměpisné znalosti
- obec, život v obci a jeho řízení, historie a současnost obce

Lidé kolem nás

- Žáci poznávají organizaci života v obci a v zemi, seznamují se správou obce i země
- řízení státu – parlament, zákony, prezident, vláda,
- uvědomují si svoje místo ve společnosti, upevňují si zásady vhodného chování, seznamují se se základními právy a povinnostmi, s problémy, které provázejí lidské soužití, společnost, svět

Lidé a čas

- Žáci se učí orientovat v čase, porovnávají historii společnosti a světa, cílem je vzbudit u dětí zájem o historii
- nejstarší historie České republiky až po vládu Josefa II.

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
4.	2	0	2
5.	2	0	2

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vedou žáky k dovednosti vyhledávat vhodné způsoby, metody a strategie učení, vyhledávat a třídit informace
- vytváří podmínky pro práci s mapami, náčrty, žákovskými atlasy, nástěnnými mapami ČR, Evropy, světa
- seznamují žáky s obecně užívanými termíny, znaky a symboly vysvětluje způsob jejich aplikace
- vedou žáky k uvědomělé práci s knihou i jinými zdrojovými materiály (encyklopedie, internet, časopisy)

- pomáhají žákům najít a pochopit podstatné informace v textu, zobecnit je a výstižně zapsat do poznámek

Kompetence k řešení problémů

- vedou žáky k práci s odbornou literaturou, k vyhledání potřebných informací a k jejich vysvětlení a zobecnění
- podporují práci s různými druhy textů, obrazových materiálů i jiných informačních zdrojů
- pomáhají žákům rozpoznávat a hodnotit jejich kvalitativní hodnotu a využitelnost pro učení
- zprostředkovávají žákům poznatky o přírodních a umělých prvcích v krajině, zařazují cvičení k jejich rozpoznání
- vedou žáky k hodnocení vlivu lidských výtvorů na životní prostředí
- podporují u žáků kritické myšlení, uvážlivé rozhodování a zodpovědnost zejména ve vztahu k ochraně krajiny a přírody

Kompetence komunikativní

- pomáhají žákovi při formulaci vlastních myšlenek, dávají jim prostor pro prezentaci vlastního názoru
- vedou žáky ke kritickému hodnocení vlastních i cizích myšlenek
- vytváří pro žáky situace, ve kterých mohou získat a uplatnit znalosti z oblasti vedení dialogu

Kompetence sociální a personální

- umožňují žákům pracovat ve dvojicích a ve skupinách, pomáhají žákům vytvořit pravidla pro práci ve skupinách, vybízí žáky k jejich uvědomělému využití
- uplatňování zásad pro diskusi a spolupráci ve skupině
- vedou žáky k dovednosti spolupracovat na zadaném problému, naslouchat, poskytnout i přijmout pomoc, kriticky hodnotit svoji úlohu ve skupině, přijmout kritiku
- dává prostor pro sebehodnocení a hodnocení práce vlastní i ostatních

Kompetence občanské

- zprostředkovávají žákům zákonitosti dění ve společnosti
- pomáhají získat dovednosti občana demokratického státu
- na základě poznání historie vytváří u žáků občanské postoje
- kladou důraz na ochranu přírodního a kulturního bohatství země
- napomáhají žákům utvářet si názory na dění ve společnosti i ve světě, formulovat stanoviska ke společenským jevům, korigovat případné vlastní negativní chování

Kompetence pracovní

- umožňuje žákům získat pracovní návyky a dovednosti pracovat s mapami, plány a jinými informačními zdroji
- vedou žáky k práci s výpočetní technikou a k jejímu účelnému využití pro získávání informací
- vytváří podmínky pro systematickou, vytrvalou práci

- zařazují do hodin hodnocení a sebehodnocení pracovních výkonů
- podněcují žáky k plánování pracovních postupů

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení smyslového poznání, dovednosti - zapamatování, řešení problémů, dovedností pro učení a studium - organizování vlastního času - vzájemné poznávání lidí a vzájemné respektování při práci - ve třídě i ve skupině, využívání odlišnosti myšlení a dovedností různých jedinců při řešení - zadaných úkolů - cvičení pozorování a aktivního naslouchání, dovedností pro sdělování, - specifické komunikační dovednosti – monolog, dialog, pravidla pro vedení dialogu - rozvoj dovedností pro spolupráci, jasná a respektující komunikace, - řešení konfliktů, podřízení se zájmům druhého, ostatních, vedení a organizace práce skupiny - zvládání učebních problémů vázaných na látku vlastivědy - nácvik seberegulace, trpělivosti, odpovědnosti, - spravedlivosti, objektivního hodnocení výkonů svých i spolužáků
Výchova demokratického občana	<ul style="list-style-type: none"> - práva a povinnosti žáka, úloha školy ve výchově
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> - naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice - národů Evropy - naše vlast a Evropa, evropské krajiny, státní a evropské symboly
Multikulturní výchova	<ul style="list-style-type: none"> - respektování zvláštností různých etnik - tolerantní vztahy a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi bez ohledu na jejich - kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, tolerance, empatie
Environmentální výchova	<ul style="list-style-type: none"> - vliv člověka na přírodní prostředí, klimatické změny na Zemi

5.3.3. Vzdělávací oblast - předmět:

ČLOVĚK A JEHO SVĚT - VLASTIVĚDA

ročník: čtvrtý

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Místo, kde žijeme		
<p>Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.</p> <p>Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.</p> <p>Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.</p> <p>Orientuje se ve své obci podle významných budov a objektů.</p> <p>Dovede bez obtíží používat stanovená pravidla třídy a školy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • okolní krajina - místní oblast, regiony, zemský povrch a jeho tvary, vodstvo, půda, rostlinstvo, orientační body a lile. • regiony ČR – surovinové zdroje, výroba, obchod, charakter krajiny • mapy zeměpisné a tematické – obsah, grafika a vysvětlivky. • naše vlast – domov, krajina, základy státního zřízení, státní symboly, státní samospráva • škola- prostředí školy, školní řád, pravidla, okolí školy, bezpečnost, činnosti ve škole 	<p>Umění a kultura Výtvarná výchova – kresba krajiny, výroba jednoduchých plánů bydliště, města, význam budov a objektů. Exkurze a vycházky po obci, v Brně, Praze</p> <p>Matematika a její aplikace počítání a penězi</p> <p>Přírodověda - práce s mapou a plánem Práce s počítačem – mapy na internetu</p> <p>Hudební výchova – lidové tance a písně, významní skladatelé, Česká státní hymna. PT: Výchova demokratického občana Environmentální výchova</p> <p>Školní projekty: Škola v přírodě Den země, Vítání jara</p>
Lidé kolem nás		
<p>Rozliší blízké příbuzenské vztahy, jednotlivé role v rodině a dovede posoudit důležitost jednotlivých povolání.</p> <p>Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, rodině, v obci (městě).</p> <p>Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny • soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, obchod, politické strany, církve, pomoc sociálně slabým 	<p>PT: Osobní a sociální výchova Multikulturní výchova</p> <p>Školní projekty Škola v přírodě Svátek matek, Vánoční projekt, Velikonoční projekt</p> <p>Umění a kultura Dramatizace pravidel soužití a provozních</p>

<p>názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● chování lidí – pravidla slušného chování právo na spravedlnost – základní lidská práva 	<p>pravidel, dramatizace druhů povolání Návštěvy divadelních představení Vystoupení ve škole Tvorba školních a třídních pravidel</p>
<p>Lidé a čas</p>		
<p>Orientuje se v časové přímce, rozeznává minulé i současné.</p> <p>Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. Zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek, archivů, knihoven a sbírek muzeí a galerií pro pochopení minulosti a využívá nejrůznější informace z dostupných zdrojů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, historie jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období ● současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života ● báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj ● významné události našich dějin – státní svátky a jejich význam, uspořádání našeho světa, setkání s dějinami vlasti, Velká Morava, rod Přemyslovců, Karel IV., Husitské války, třicetiletá válka, Marie Terezie a Josef II., cestovatelé a objevitelé 	<p>Matematika a její aplikace Závislosti, porovnávání, práce s daty</p> <p>Český jazyk a jazyková komunikace rozezná čas v souvislých vyprávěních, pověstech a bájích.</p> <p>PT: Výchova demokratického občana Multikulturní výchova</p> <p>Práce s počítačem – CD encyklopedie</p>

5.3.3. Vzdělávací oblast - předmět:

ČLOVĚK A JEHO SVĚT - VLASTIVĚDA

ročník: **pátý**

Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět – vlastivěda Místo, kde žijeme		Ročník: 5.	Období: 2.
Očekávané výstupy – žák: 2.období	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
<p>ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p> <p>ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</p>	<ol style="list-style-type: none"> vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny 	<p>Mapy a plány Druhy map – obsah, grafika, vysvětlivky</p>	<p>Přírodověda - práce s mapou a plánem Práce s počítačem – mapy na internetu</p> <p>Školní projekty: Škola v přírodě <i>Den země, Vítání jara, Velikonoce</i></p>
<p>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p>	<ol style="list-style-type: none"> určí světové strany podle přírodních jevů za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě v modelové situaci prokáže schopnost bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	<p>Orientace v krajině, světové strany Bezpečný pobyt v přírodě</p>	<p>Umění a kultura Výtvarná výchova – kresba krajiny, výroba jednoduchých plánů bydliště, města, význam budov a objektů. Exkurze a vycházky po obci, v Brně, Praze</p>

<p>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</p> <p>ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) 2. z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci 3. podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt 4. podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení 5. uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa 	<p>Poloha a povrch Evropy Sousedé ČR a evropské státy Evropa a svět, kontinenty</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech Evropa svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané</p>
<p>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</p> <p>ČJS-5-1-04p zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. se zorientuje v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky 2. s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 3. navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral 4. z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast 5. porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnostech apod.) daného regionu s jiným regionem 	<p>Mikroregion – přírodní a kulturní bohatství</p>	<p>Práce s počítačem – regionální oblasti na internetu</p> <p>Přírodověda – přírodní bohatství regionu</p>

<p>ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p> <p>ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše uskutečněnou cestu (polohu místa, přírodu, zajímavosti apod.) 2. vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 3. porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země 	<p>Vlastní zkušenosti žáků z cestování do zahraničí Evropská unie – evropský občan, cestování Rostliny a živočichové Evropy</p>	<p>Přírodověda – rostliny a živočichové</p>
<p>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p> <p>ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců 2. z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. uvede místa a situace, kde státní symboly používáme 	<p>Státní symboly ČR Státní samospráva</p>	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Hudební výchova – lidové tance a písně, významní skladatelé, Česká státní hymna</p>
<p>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p> <p>ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě) 2. uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí 3. rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby 4. vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí 	<p>Vztahy mezi lidmi Komunikace</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena Sociální rozvoj Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace,</p>

	provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů		Kooperace a kompetice Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech a hodnotových žebříčcích lidí 2. popíše, jaké mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě, rodině) 3. připraví argumenty k prezentaci svého názoru 4. vyslechne odlišný názor 		
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-03p zná základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí 2. v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své chování a jednání vysvětlí 3. vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování, rozliší svá práva a povinnosti a práva a povinnosti osob ve svém okolí 4. vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení 5. objasní principy protiprávního jednání (přestupek, trestný čin) 	Rozdíly mezi lidmi Základní lidská práva a povinnosti	Školní projekty Škola v přírodě Svátek matek, Vánoční projekt
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného 	Nežádoucí chování	Výchova demokratického

<p>běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p> <p>ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu 3. uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb 4. spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení 5. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje 7. sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 8. na příkladech objasní rizika půjčování peněz 	<p>Pravidla soužití mezi lidmi</p> <p>Druhy vlastnictví Hospodaření s penězi Půjčky a dluhy Obchod</p>	<p><i>občana</i></p> <p>Umění a kultura Dramatizace pravidel soužití a provozních pravidel, dramatizace druhů povolání Návštěvy divadelních představení Vystoupení ve škole Tvorba školních a třídních pravidel</p> <p>Matematika a její aplikace počítání s penězi</p>
<p>ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje pozitiva a problémy životního prostředí ve své obci, městě, kraji 2. rozpozná environmentální problém ve svém okolí a navrhne řešení ke zlepšení přírodního prostředí v obci, městě 3. se zapojí do diskuse o společenském životě v obci, uvede příklady společenských událostí a navrhne, jak život v obci zlepšit 	<p>Životní prostředí a jeho ochrana</p>	<p>Enviromentální výchova Vztah člověka k prostředí</p>

<p>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zanesse časové údaje do časové osy 2. určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje 3. porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti 	<p>Orientace v čase a časový řád, určování času Dějiny jako časový sled událostí</p>	<p>Český jazyk a jazyková komunikace rozezná čas v souvislých vyprávěních, pověstech a bájích Matematika a její aplikace Závislosti, porovnávání, práce s daty, číselná osa, porovnávání čísel, zápis čísel, římské číslice Geometrie – přímka, bod</p>
<p>ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (archiv, knihovna, muzeum a galerie) a vzájemně je rozliší na základě artefaktů, které sbírají a uchovávají 2. prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý 3. uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah 	<p>Regionální památky – péče o památky Lidé a obory zkoumající minulost Život ve městech a na zámcích</p>	<p>Práce s počítačem – CD encyklopedie</p>

	4. vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany		
ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	<ol style="list-style-type: none"> 1. řadí správně události do skupin podle toho, zda se odehrály / odehrávají / pravděpodobně odehrají v minulosti, současnosti, nebo budoucnosti 2. seřadí hlavní dějinné události a období tak, jak následovaly za sebou 3. vysvětlí, jak se vybraný objekt v blízkosti jeho bydliště nebo v jeho kraji váže k určité historické události nebo období 4. vysvětlí důležité historické události v regionu, ve kterém žije 5. charakterizuje období, ve kterém žije 	<p>Proměny způsobu života v našem regionu Báje, mýty, pověsti – minulost kraje, předků domov, vlast, rodný kraj Staré pověsti české Nejstarší osídlení naší vlasti Přemysl Otakar II. Karel IV., J.Hus, J. Žižka První světová válka, vznik československého státu, Československá republika, 2. sv. válka Komunistická vláda, sametová revoluce</p>	Výchova demokratického občana
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov 2. uvede příklady historických budov ze svého nejbližšího okolí 3. s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 4. s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní 	Bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji	Přírodověda – způsob života dnes - zemědělství
<p>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje</p>			

nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště			
ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasní pojem všední den, státní svátek a významný den 2. vysvětlí, proč se slaví vybrané státní svátky a významné dny 	Kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční doby	Přírodověda – výchova demokratického občana

5.4.4. Vzdělávací předmět: Přírodověda

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována na 1. stupni ve vyučovacích předmětech Prvouka v 1. – 3. ročníku a Přírodověda a Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku.

Ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět naplňuje tematické okruhy:

Rozmanitost přírody

- žáci pozorují přírodu, všímají si změn
- jsou vedeni k ochraně přírodního prostředí

Člověk a jeho zdraví

- žáci pozorují, jak se člověk vyvíjí
- všímají si denního režimu, hygieny, výživy
- získávají základní poučení o zdraví, první pomoci,

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
4.	1	0	1
5.	1	0	1

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- pomáhají žákovi poznat a objevit smysl a cíl učení
- vedou žáka ke kritickému zhodnocení svých výsledků v učení
- pomáhají žákovi vyhledat a roztřídit informace
- klade důraz na obecně užívané termíny v přírodovědě

Kompetence k řešení problémů

- vedou žáka k práci s informacemi, motivují žáka, aby informace vyhledal a zpracoval, pomáhají žákovi najít správné řešení problémů
- vedou žáka ke správnému vyjadřování
- podporují u žáka kritické myšlení, uvážlivé rozhodování a zodpovědnost zejména ve vztahu k ochraně krajiny a přírody

Kompetence komunikativní

- vedou žáka ke vhodné formulaci vyjadřování svých myšlenek
- kladou důraz na to, aby žák poslouchal názor jiných
- snaží se podporovat přátelské vztahy ve třídě

Kompetence sociální a personální

- práce ve skupinách a dvojicích vede žáky ke vzájemné pomoci a spolupráci

- žáka k diskusi ve skupině
- pomáhají žákům vytvořit pravidla pro práci ve skupinách
- kladou důraz na vzájemnou toleranci a ohleduplnost

Kompetence občanské

- kladou důraz a pravidelně kontrolují dodržování stanovených pravidel chování ve třídě
- vedou žáka k respektu druhých lidí
- poskytuje žákům oporu a vedou žáky k pomoci druhým v krizových situacích ohrožujících zdraví člověka
- Žáci navštěvují různé exkurze
- kladou důraz na ochranu přírodního kulturního bohatství země

Kompetence pracovní

- kontrolují žákovo plnění zadaných povinností a úkolů
- pomáhají žákům využívat jeho vědomosti a dovednosti v konkrétních životních situacích, které demonstuje ve třídě
- umožňuje žákům získat pracovní návyky a dovednosti pracovat s encyklopediemi a s dalšími informačními zdroji
- vede žáky k práci s výpočetní technikou a k jejímu účelnému využití

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	- v učivu člověk, zdraví a společnost vedeme žáky k sebepoznání, k udržení psychického zdraví a k seberegulaci. Podporujeme formování studijních dovedností a komunikačních dovedností.
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	- využívá zkušeností žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, obci a okolí, ve světě, žáci je porovnávají s pravidly správného chování v takových životních situacích, hodnotí je, učí se formulovat názory, zaujímat stanoviska.
Multikulturní výchova	- vede k respektování zvláštností různých etnik, vnímání práva všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci v rámci přírody jako celku
Environmentální výchova	- citlivý přístup k přírodě, k okolí svého domova, k obci, atd. Ctění historických a přírodních památek - seznámení se s propojeností vztahů mezi člověkem a přírodou a s možností přírodu ovlivňovat svým jednáním a myšlením - podporujeme snahy ke zlepšení okolního prostředí a přírody
Mediální výchova	- využívá potenciál médií jako zdroje informací, rozvíjí komunikační schopnosti žáka při práci v týmu

5.4.4. Vzdělávací oblast - předmět:

ČLOVĚK A JEHO SVĚT – PŘÍRODOVĚDA

ročník: čtvrtý

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Rozmanitost přírody		
<p>Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součást vesmíru. Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. Pozoruje a porovnává základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do jednotlivých skupin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění a význam vzduchu pro život • nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam • Vesmír a Země - sluneční soustava, hvězdy ve Vesmíru, slunce, měsíc, měření gravitační síly Země, magnetická síla • rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů • životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi 	<p>Matematika a její aplikace Měření a pokusy v různých jednotkách, převody jednotek</p> <p>Školní projekty Velikonoční projekt Vítáme Advent Vítání jara Den Země škola v přírodě Exkurze - místní chov koní, domácí a zemědělská zvířata. Přírodověda – sběr přírodnin</p> <p>Umění a kultura Výtvarná výchova – kresba planet sluneční soustavy, zvířat, rostlin, Hudební výchova – písně o zvířatech</p> <p>Práce s počítačem- CD encyklopedie</p> <p>PT: Environmentální výchova</p>
<p>Dovede bez obtíží využívat atlasy, herbáře a jednoduché klíče při určování rostlin látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rovnováha v přírodě - základní společenstva ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí 	<p>Práce s encyklopediemi a atlasy rostlin a živočichů Ekologická výchova</p>

Člověk a jeho zdraví		
<p>Dovede pojmenovat části lidského těla a vysvětlit základní funkce orgánů, má povědomí o jeho vývoji a změnách. Orientuje se ve vývoji dítěte. Vnímá rozlišnost druhého pohlaví, chápe vztahy v partnerství a v rodině. Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví na základě znalostí o lidském těle. Reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Ošetří drobná a střední poranění a zajistí lékařskou pomoc.</p> <p>Dodržuje zásady bezpečného chování, aby neohrožoval zdraví své ani jiných. V případě potřeby dokáže vyhledat radu a pomoc pro sebe i jiné. Účelově organizuje svůj čas pro učení, práci a záliby podle svých potřeb. Na jednoduchých modelových situacích dovede předvést odmítání návykových látek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Lidské tělo - životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou ● partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání ● Péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc ● Osobní bezpečí – dopravní výchova - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) ● Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače, nadměrné sledování televize, hluchost prostředí 	<p>Školní projekty škola v přírodě</p> <p>PT: Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Umění a kultura</p> <p>Návštěva dopravního hřiště Besedy s Českou policií</p> <p>Práce s počítačem</p>

5.4.4. Vzdělávací oblast - předmět:

ČLOVĚK A JEHO SVĚT - PŘÍRODOVĚDA

ročník: **pátý**

Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět – přírodověda Rozmanitost přírody		Ročník: 5.	Období: 2.
Očekávané výstupy – žák: 2.období	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
<p>ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná živé a neživé přírodniny 2. na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou 3. objasní základní podmínky pro život organismů 4. na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody 5. využije výzkumné dovednosti pro zjišťování způsobu života rostlin a živočichů 	<p>Živá a neživá příroda Základní podmínky života na Zemi</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygienu, Kreativita</p>
<p>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p>ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru 2. za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období 	<p>Slunce a sluneční soustava Vesmírná tělesa – hvězdy, přirozené družice, planety, komety, meteority, meteority Země ve vesmíru – pohyby Země Gravitační síla Střídání dne a noci, roční období Práce s globusem</p>	<p>Umění a kultura Výtvarná výchova – kresba planet sluneční soustavy</p>

<p>ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p> <p>ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na základě společných znaků roztrídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) 2. na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu 3. na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu 4. vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev 5. roztrídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce 	<p>Živá příroda Potravní řetězce Ekosystémy</p>	<p>Práce s počítačem- CD encyklopedie Hudební výchova – písně o zvířatech</p> <p>Umění a kultura Výtvarná výchova – kresba zvířat, rostlin</p> <p>Školní projekty Vítání jara Den Země škola v přírodě</p>
<p>ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje základní projevy života 2. na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné 3. určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu 4. roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků 5. pozoruje a zkoumá pomocí jednoduchých postupů, pomůcek a nástrojů vybraný projev života 	<p>Třídění organismů</p>	<p>Práce s počítačem - CD encyklopedie a atlasy rostlin a živočichů</p>

<p>ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 3. vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí 	<p>Životní prostředí a jeho ochrana</p>	<p>Environmentální výchova Základní podmínky života Vztah člověka K přírodě Ekosystémy</p>
<p>ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p> <p>ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede možná rizika vyplývající ze specifických přírodních jevů 2. vysvětlí, které mimořádné události souvisejí se specifickými přírodními jevy hrozí v místě jeho bydliště a školy, a v modelové situaci předvede, jak se chránit 3. uvede, jakou mimořádnou událost může způsobit určitý přírodní jev 	<p>Mimořádné události</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - seberegulace</p>
<p>ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p> <p>ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná a popíše některé laboratorní pomůcky 2. použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech 3. dodrží pracovní postup 4. provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu 	<p>Zkoumání látek Pokus a pozorování</p>	<p>Matematika a její aplikace Měření a pokusy v různých jednotkách, převody jednotek</p>

	5. dodrží bezpečnost práce během experimentován		
<p>ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p>ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určí a pojmenuje části lidského těla 2. uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 3. rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života 4. pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti apod.) 	<p>Stavba lidského těla Funkce některých orgánů a orgánových soustav</p>	<p>Práce s počítačem – CD encyklopedie</p>
<p>ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p>ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 2. určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje 3. podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života 	<p>Základy lidské reprodukce Vývoj jedince Partnerství a rodičovství</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - psychohygiena</p>
<p>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům 2. navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne 3. zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí 4. objasní důležitost zdravého životního stylu 	<p>Péče o zdraví, správná výživa Intimní a duševní hygiena</p>	
<p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika 2. navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví 	<p>Osobní bezpečí – dopravní výchova - bezpečné chování v rizikovém prostředí,</p>	<p>Mediální výchova</p>

<p>situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <p>ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p> <p>ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</p>	<p>a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů</p> <p>3. popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život</p> <p>4. popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu</p>	<p>bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty,</p>	
<p>ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky</p>	<p>1. vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.)</p> <p>2. vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky</p> <p>3. uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog</p> <p>4. předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek</p>	<p>Sociálně patologické jevy</p> <p>Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače, nadměrné sledování televize, hluchost prostředí</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Morální rozvoj</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<p>ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p>	<p>1. vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře</p> <p>2. uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu</p> <p>3. rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat</p>	<p>Péče o zdraví</p> <p>Zdravý životní styl</p> <p>Denní režim, pitný režim, zdravá strava, spánek a pohyb, otužování, příjem vitamínů, hygiena</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj</p>

	<p>jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci</p> <p>4. zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny</p> <p>5. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky</p>		
<p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p> <p>ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>1. rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život</p> <p>2. uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít</p> <p>3. předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby</p> <p>4. z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění</p> <p>5. v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění</p>	<p>Situace hromadného ohrožení</p> <p>První pomoc</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Morální rozvoj</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p> <p>ČJS-5-5-08p uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p>	<p>1. pojmenuje základní zásady ohleduplného chování mezi ženami a muži, děvčaty a chlapci</p> <p>2. popíše tělesné změny a změny v chování, které u obou pohlaví nastanou v pubertě, a jak by k nim měl přistupovat</p> <p>3. úměrně svému věku vysvětlí bezpečné způsoby chování k druhému pohlaví (vzájemný respekt a chování dle společenských zásad, ochrana vlastního soukromí a zdraví, bezpečné způsoby sexuálního chování)</p> <p>4. v modelové situaci prokáže schopnost odmítnout chování, které mu je nepříjemné</p>	<p>Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou</p> <p>Základy sexuální výchovy, ochrana před HIV/AIDS</p> <p>krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.)</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p>

5.5. Umění a kultura

5.5.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

V etapě základního vzdělávání je oblast **Umění a kultura** zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

5.5.1.1. Vyučovací předmět: Hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je tvořen následujícími tematickými celky:

- Vokální činnosti
- Instrumentální činnosti
- Hudebně pohybové činnosti
- Poslechové činnosti

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** se realizuje také v samostatném vyučovacím předmětu **Hudební výchova**, po jedné vyučovací hodině týdně v každém ročníku.

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
1.	1	0	1
2.	1	0	1
3.	1	0	1
4.	1	0	1
5.	1	0	1

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura ve vzdělávacím oboru Hudební výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vede žáky k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje žákovi zažít úspěch
- seznamuje se s hudebními díly českých i zahraničních klasiků

Kompetence k řešení problémů

- vybízí žáka k rozlišování kvality tónů, rozpoznávání tempových a dynamických změn
- v proudu znějící hudby
- umožňuje žáku rozlišovat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje
- vede žáky k rozpoznání hudby vokální, instrumentální, vokálně instrumentální
- sleduje při hodinách pokrok žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- podněcuje žáky k diskusi o hudbě, vyslechne názor druhých a vhodně reaguje
- seznamuje žáky s neverbální komunikací prostřednictvím pohybu
- vybízí žáky k vyslovování svých námětů, názorů a zkušeností

Kompetence sociální a personální

- vede žáky ke kritickému posuzování žánrů a stylů hudby
- nabádá žáky k vzájemnému naslouchání
- vybízí žáky k vzájemnému ohleduplnému chování a respektování osobního vkusu
- pomáhá určit pravidla pro práci v hodinách hudební výchovy a vyžaduje jejich
- dodržování (chování při poslechu hudby, zpěvu spolužáka, při společných kulturních akcích)

Kompetence občanské

- vysvětluje žákům okolnosti vzniku hudebního díla, respektování ochrany a předávání kulturních tradic
- vede žáky k hodnocení významu hudebního díla pro společnost i jednotlivce
- umožňuje žákům podílet se na utváření pravidel a kritérií pro hodnocení činností a jejich výsledků

Kompetence pracovní

- vede žáky k využívání hudebních nástrojů k doprovodné hře
- vybízí žáky k přesnosti a pečlivosti při zpěvu i při hře na nástroje a správné manipulaci s nástroji
- dbá na dodržování správných návyků při zpěvu
- proniká do základů grafického záznamu hudby

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, zapamatování cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního chování, prožívání respektování odlišného názoru, vkusu výběr kvalitní hudby řeč těla, zvuků, slov, cvičení v neverbálním sdělování
Výchova demokratického občana	motivace žáků k uplatňování svých názorů v třídním kolektivu (pomoc: zpěv dvojic, trojic; ochota naslouchat, být ohleduplný k projevům spolužáků; kultivovaný projev, pravidla chování v divadle, na koncertě)
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	poznávání evropské a světové hudby, hudba etnická na základě poznání lidových tradic a lidové hudby si žák utváří vztah ke své vlasti
Multikulturní výchova	na základě poznání hudby různých etnických skupin si žák utváří kladný vztah k různým kulturám, uvědomuje si jejich vzájemné obohacování a ovlivňování a odlišnosti hudebních a výtvarných kultur
Environmentální výchova	ochrana životního prostředí i vlastního zdraví před přílišným hlukem – i hlučnou hudbou
Mediální výchova	setkávání se s hudbou v médiích, její role v komerční a umělecké sféře

5.5.1.1. Vzdělávací oblast - předmět:

UMĚNÍ A KULTURA - HUDEBNÍ VÝCHOVA

první období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Vokální činnosti		
<p>HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p>HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</p> <p>HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</p> <p>HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmitizaci říkadel i při zpěvu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecké dovednosti - nasazení a tvorba tónu, dýchání, výslovnost, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • slovní a hudební rytmus – realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu • grafický záznam vokální hudby – čtení a zápis not v rozsahu c1 – a1 v houslovém klíči, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie • intonace – volné nástupy 1., 5. a 3. stupeň, hudební hry na ozvěnu • zpěv národních a umělých písní 	<p>Český jazyk a jazyková komunikace – jednoduché popěvky k některým písmenům, jejich rytmizace, činnosti zaměřené na plynulé vyjadřování a čtení (dýchání, frázování)</p> <p>Matematika a její aplikace – písničky s číselnou nebo početní tematikou</p> <p>Člověk a jeho svět – Česká státní hymna (zpěv), písně o zvířatech</p>
Instrumentální činnosti		
<p>HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje – Orffův instrumentář – nápodoba jednoduchých motivů a témat v 2/4 a 3/4 rytmu • rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna) • grafický záznam melodie – rytmické schéma části jednoduché skladby 	<p>Člověk a svět práce - výroba svého jednoduchého rytmického hudebního nástroje</p> <p>Školní projekty Škola v přírodě – písně k táborovým ohňům</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • pojmy k osvojení: notová osnova, houslový klíč, taktová čára, nota celá, půlová, čtvrtěová, pomlka 	
Hudebně pohybové činnosti		
<p>HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, polkový krok • taktování - dvoudobý a třídobý takt • pohybové vyjádření hudby – pohybové improvizace dle znějící hudby • orientace v prostoru - jednoduché krokové variace, pochod, hra na tělo, vytleskávání podle vzoru 	<p>Člověk a zdraví</p> <p>Tělesná výchova – pochodové písně, polkový krok</p> <p>Školní projekt – divadelní představení a veřejná vystoupení</p>
Poslechové činnosti		
<p>HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku pozorně vnímá jednoduché skladby</p> <p>HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita tónů – délka, síla, výška • vztahy mezi tóny – souzvuk • hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná, sestupná), hravá a veselá, smutná hudba • hudební styly a žánry – hudby taneční, pochodová, ukolébavka • poslech a rozlišení některých nástrojů • interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč) • pojmy k osvojení: zvuk, tón, řeč, zpěv, ukolébavka, pochod, píseň, polka 	<p>Člověk a jeho svět – Česká státní hymna (poslech), významní skladatelé kraje</p>

5.5.1.1.Vzdělávací oblast - předmět:

UMĚNÍ A KULTURA - HUDEBNÍ VÝCHOVA

druhé období

Vyučovací předmět: Umění a kultura - Hudební výchova		Období: 2.	
Očekávané výstupy – žák:	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
Vokální činnosti			
<p>HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</p> <p>HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň 2. dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti (nasazení tónu, dechová opora, odpovídající dynamika) 3. se orientuje v notovém/grafickém záznamu písně <ol style="list-style-type: none"> 1. píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární 2. zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí) 	<p>pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozšíření hlasového rozsahu, prodlužování výdechu, vázání tónů</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudební rytmus – realizace písní ve 4/4 taktu • dvojhlas a vícehlas – nácvik prodlevy, kánonu, lidového dvojhlasu • intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (volné nástupy 8. a 5. spodního stupně), hudební hry na otázku a odpověď • zpěv písní lidových i umělých, hymna ČR 	<p>Český jazyk a jazyková komunikace – činnosti zaměřené na plynulé vyjadřování a čtení (dýchání, frázování)</p> <p>Matematika a její aplikace – písničky s číselnou nebo početní tematikou</p> <p>Člověk a jeho svět – Česká státní hymna (zpěv), písně o zvířatech</p> <p>Člověk a zdraví – Tělesná výchova – pochodové písně, valčíkový krok</p> <p>Školní projekty</p>

		grafický záznam vokální hudby – čtení a zápis grafického schématu písně, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie v rozsahu not c1 – g2 v houslovém klíči, její reprodukce	Škola v přírodě – písně k táborovým ohňům Etická výchova
Instrumentální činnosti			
<p>HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</p> <p>HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně 3. zahraje úryvek zvolené písně či skladby 4. využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukci <ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace 2. určí hudební formu vybrané ukázky <ol style="list-style-type: none"> 1. vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písně 	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje – reprodukce jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů, zobcových fléten • rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher, hudební doprovod (těžká doba, ostinato, prodleva), hudební hry na otázku a odpověď, jednodílná písňová forma • grafický záznam melodie – rytmický záznam melodie a její reprodukce 	

<p>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p>	<p>jednoduchou předehtu, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písně, rytmickou figurou vycházející z písně apod.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. vytvoří k zahranému či zpívanému předvětí rytmické nebo melodické závětí 3. zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo <ol style="list-style-type: none"> 1. vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky 	<p>pojmy k osvojení: nota osminová, nota čtvrt'ová s tečkou, osminová s tečkou, předznamenání</p>	
Hudebně pohybové činnosti			
<p>HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem 2. předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka) 3. předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písně 	<ul style="list-style-type: none"> • pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, polkový a valčíkový krok (jednoduché lidové tance) • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – 	

		<p>pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, relaxace, vyjádření výrazu a nálady</p> <p>orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů tance či pohybové hry</p>	
Poslechové činnosti			
<p>.HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p> <p>HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy, pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb</p> <p>- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny – akord, stupnice • hudební výrazové prostředky – harmonie, barva, kontrast mezi durovým a mollovým laděním, hudební nástroje • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - poslech českých i zahraničních skladeb • hudební formy – rondo, malá písňová 	<p>Člověk a zdraví</p> <p>Tělesná výchova – pochodové písně, valčíkový krok</p>

		<p>forma, variace, velká písňová forma (díla známých skladatelů, písně lidové i umělé)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● další poznatky o hudebních skladatelích -, A. Dvořák, B. Smetana, L. Janáček, J. S. Bach, W. A. Mozart, L.v. Beethoven, současní skladatelé – I. Hurník, P. Eben ● interpretace hudby vlastními slovy <p>pojmy: akord, koncert, partitura, variace, symfonický orchestr, kapelník, sbormistr, legato, staccato, repetice</p>	<p>Etická výchova</p>
--	--	---	------------------------------

5.5.1.2. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je **Výtvarná výchova** postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

Předmět je tvořen následujícími tematickými celky:

- Rozvíjení smyslové citlivosti
- Uplatňování subjektivity
- Ověřování komunikačních účinků

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** se realizuje také ve vyučovacím předmětu **Výtvarná výchova** po jedné vyučovací hodině týdně v každém ročníku.

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
1.	1	0	1
2.	1	0	1
3.	1	0	1
4.	2	0	2
5.	2	0	2

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- Žáci samostatně kombinují vizuální obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- Žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuální obrazného vyjádření a zaujmají k nim svůj postoj
- Žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- Žáci se zapojují do diskuse, respektují názory jiných
- Žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- Žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke vzájemné pomoci
- Žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanské

- Žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- Žáci užívají samostatně vizuální obrazné techniky
- Žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje etická výchova na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	rozdílení spolupráce, pomoc v kolektivu, vzájemná tolerance, péče o dobré vztahy v kolektivu, tvořivost, naslouchání, správná komunikace, dovednost řešit problém, respektovat názor druhého
Výchova demokratického občana	pochopení pravidel při organizaci vlastní a společné výtvarné práce i projektů, přemýšlení, hledání správných variant, vlastní výtvarné objevování, sebepoznávání
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	zvyky a tradice jiných národů
Multikulturní výchova	tolerance a vstřícnost při zapojování žáků z odlišného sociálního a kulturního prostředí do kolektivu třídy
Environmentální výchova	vztah člověka k přírodě, vliv prostředí na zdraví člověka, ochrana životního prostředí
Mediální výchova	příspěvek do školního časopisu, prezentace práce

5.5.1.2. Vzdělávací oblast - předmět:

UMĚNÍ A KULTURA - VÝTVARNÁ VÝCHOVA

první období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Rozvíjení smyslové citlivosti		
<p>VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p> <p>VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <p>VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p> <p>VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● prvky vizuálně obrazného vyjádření ● linie, tvary, světlostní a barevné kvality, jejich kombinace a proměny v ploše ● uspořádání objektů do celků-uspořádání ● na základě jejich výraznosti, velikosti ● reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly ● vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových ● smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření ● fotografie, tiskoviny, film 	<p>Člověk a jeho svět Škola v přírodě - tvorba vlastního deníku</p> <p>Projekty a slavnosti - tvorba vlastních kostýmů, dekorací a kulís</p> <p>PT: Osobnostní a soc. výchova</p>
Uplatňování subjektivity		

<p>VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností manipulace s objekty • typy vizuálně obrazných vyjádření jejich rozlišení a výběr-hračky, ilustrace textů, volná malba, • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání 	<p>Umění a kultura</p> <p>Etická výchova</p> <p>Český jazyk a jazyková komunikace</p>
<p>Ověřování komunikačních účinků</p>		
<p>VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci se spolužáky, rod. příslušníky, skupinou 	<p>Návštěva výstav, internetu</p>

5.5.1.2. Vzdělávací oblast - předmět:

UMĚNÍ A KULTURA - VÝTVARNÁ VÝCHOVA

druhé období

Vyučovací předmět: Umění a kultura - Výtvarná výchova			Období: 2.
Očekávané výstupy – žák:	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
Rozvíjení smyslové citlivosti			
<p>VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p> <p>VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</p> <p>VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná kresbu, malbu, fotografii, prostorové objekty, architekturu; popíše, v čem spatřuje nápadné rozdíly 2. rozpozná světlostní a barevný kontrast a ve své tvorbě jej uplatní 3. v kresbě, malbě i prostorové tvorbě projevuje schopnost porovnávat vztahy obrazových objektů a elementů (například: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy) <ol style="list-style-type: none"> 1. vybere, uspořádá a zkombinuje objekty do celků podle svého záměru nebo podle zadání; vysvětlí význam, který objektům přisoudil 2. vytvoří samostatně zvolenými prostředky – liniemi nebo barevnými plochami objekty a zaměří se na vztahy mezi nimi (vzájemná velikost, poloha, vzdálenost); vysvětlí, co vytvořil 	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, světlostní a barevné kvality, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru • uspořádání objektů do celků uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření fotografie, 	<p>Člověk a jeho svět</p> <p>Škola v přírodě - tvorba vlastního deníku</p> <p>Projekty a slavnosti - tvorba vlastních kostýmů, dekorací a kulís</p> <p>PT: Osobnostní a soc. výchova</p> <p><i>Etická výchova</i></p>

<p>VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</p> <p>VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</p>	<p>3. vytvoří jednoduchý plastický objekt z různých materiálů podle reálného objektu i své fantazijní představy</p> <p>4. rozmístí objekty do prostoru, zaujme svým tělem v prostoru pozice; vyjádří pocity, které v něm takto vzniklé uspořádání vyvolalo</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. si vybere z nabídky prostředky, kterými by chtěl vyjádřit své pocity a představy, a vysvětlí, proč si právě tyto prostředky vybral 2. je vybaven základními dovednosti k tomu, aby využíval obvyklých prostředků výtvarné tvorby (kresby, malby, modelování, prostorového vytváření) i prostředků experimentálně kombinovaných k vyjádření svých smyslových pocitů, představ, myšlenek a zkušeností 3. porovná vyjádření svých zkušeností s vyjádřením spolužáků a zjistí podobnosti a odlišnosti v pocitech a představách, které objevil 4. vybere z nabídky uměleckých výtvarných děl ta, která jsou blízká jeho zkušenostem, a ta, o kterých si myslí, že by zaujala lidi v jeho blízkém okolí (rodiče, sourozence, prarodiče, 	<p>tiskoviny, film, umělecká výtvarná tvorba, televize, elektronická média, reklama</p>	
--	--	---	--

<p>VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p>	<p>kamarády, učitele) a svůj výběr zdůvodní</p> <p>5. uspořádá předměty v interiéru, ve kterém se nachází, tak, aby odpovídal jeho zamýšleným potřebám (prostor pro tělesný pohyb, pro odpočinek, pro soustředění), nebo pocitům (fantazijní prostor, tvarová a barevná harmonizace prostoru)</p> <p>1. si uvědomuje rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat); vnímání různými smysly využije podle svého uvážení ve své tvorbě</p> <p>2. rozlišuje, co ve výsledcích jeho tvorby vychází z jeho představ a fantazie a co z jeho smyslových vjemů</p> <p>3. nalezne a pojmenuje podněty (z každodenního života, ale i z vybraných uměleckých výtvarných děl), které působí převážně na jiné smysly, než je zrak</p> <p>4. převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru</p>		
<p>Uplatňování subjektivity</p>			
<p>VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření;</p>	<p>1. porovná, zda prostředky, které využil ve vlastní tvorbě, se odlišují od prostředků</p>	<p>• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie,</p>	<p>Umění a kultura</p>

<p>pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p> <p>VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</p>	<p>využitých v dílech spolužáků či dalších autorů; nalezené rozdíly pojmenuje</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. porovná a objasní, zda a v čem se výsledky jeho tvorby odlišují od výsledků tvorby jeho spolužáků 3. ve své tvorbě experimentuje s dosud nevyzkoušenými vizuálními prostředky a postupy <ol style="list-style-type: none"> 1. sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu 2. přistupuje k tvorbě ostatních jako ke zdroji inspirace 3. vybere si interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná 	<p>představ a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p> <ul style="list-style-type: none"> • typy vizuálně obrazných vyjádření jejich rozlišení a výběr-hračky, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, reklama • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace 	<p>Český jazyk a jazyková komunikace</p>
Ověřování komunikačních účinků			
<p>VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p>VV-5-1-01–07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere, uspořádá a představí výsledky své práce (vytvořených, vybraných či upravených vizuálně obrazných vyjádření) 2. popíše svým spolužákům, jak při tvorbě postupoval 3. připraví jednoduchou prezentaci prací (vizuálních obrazných vyjádření) svých spolužáků 	<ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci 	<p>Návštěva výstav, galerií</p> <p>Vlastivědná exkurze</p> <p>Etická výchova</p>

		<p>se spolužáky, rod. příslušníky, skupinou, vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření</p> <ul style="list-style-type: none">• proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	
--	--	---	--

5.6. Člověk a zdraví

5.6.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Zařazení této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Aby se seznámili s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojovali si způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Obor vzdělávací oblasti **Tělesná výchova** rozvíjí poznání vlastních pohybových možností a zájmů a přispívá k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně umocňuje kvalitu prožitku.

Vzdělávací obsah oboru Tělesná výchova se naplňuje v těchto základních činnostech:

1. Činnosti ovlivňující zdraví
2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3. Činnosti podporující pohybové učení

Vzdělávací obor **Člověk a zdraví** se vyučuje jako samostatný předmět Tělesná výchova s dvouhodinovou týdenní dotací v každém ročníku.

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
1.	2	0	2
2.	2	0	2
3.	2	0	2
4.	2	0	2
5.	2	0	2

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější hodnoty a uvědomují si vývoj vlastní fyzické
- zdatnosti, poznává vlastní pohybové schopnosti
- učí žáky chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné a duševní pohody
- podporuje přirozenou touhu žáků po pohybu a zdravé soutěživosti i k uspokojení z kolektivního výkonu

Kompetence k řešení problémů

- seznamují žáky s problematikou prospěšných, výkon zdravých i zdraví poškozujících aktivit
- vedou k hledání vhodné taktiky pro individuální i kolektivní sportovní výkon
- usnadňují žákům osvojení preventivních postupů, zvýšení sebevědomí a volných vlastností a hledání tréninkové cesty

Kompetence komunikativní

- prostřednictvím cvičení umožňují žákům jasně a výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- modelové situace vedou žáky k umění naslouchat druhým, respektovat názor druhých, obhajovat názor svůj
- vyslechne a přijímá pokyny učitele nebo vedoucího družstva
- diskutuje o taktice hry, hodnotí výkon svůj i svých spoluhráčů

Kompetence sociální a personální

- při skupinových aktivitách žáci spolupracují, společně s pedagogy se podílejí na vytváření pravidel práce v týmu. Aktivizačními metodami a osobním pozitivním přístupem učitele umožňujeme žákům podílet se na utváření příjemné atmosféry, upevňovat dobré mezilidské vztahy, dokázat v případě potřeby poskytnout pomoc nebo sami o pomoc požádat.
- při všech činnostech poskytujeme dostatek příležitostí, aby si žák vytvářel pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebevědomí, a aby dokázal ovládat svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

- dodržováním pravidel jednotlivých her, hygieny, škodlivosti návykových látek, poskytnutí první pomoci, respektováním se navzájem vedeme žáky k utváření mravních hodnot. Vedeme žáky k propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, nepovyšuje se nad slabšího, s volným úsilím.

Kompetence pracovní

- při hrách a cvičeních pěstujeme a upevňujeme v žácích pracovní návyky, vedeme je k bezpečnému používání školních pomůcek, vybavení školy, tělocvičného nářadí a náčiní.
- dodržováním bezpečnostních zásad vštěpujeme žákům návyk ochrany svého zdraví a zdraví druhých.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	<ul style="list-style-type: none">- zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu- moje tělo a moje psychika (postoje, hodnoty, temperament, vzájemná tolerance a pomoc)- předcházení stresům v mezilidských vztazích a zvládnání stresových situací- odpovědnost, spolehlivost, spolupráce, spravedlnost, vzájemné respektování se
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	<ul style="list-style-type: none">- využívá zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení olympijských idejí a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.
Multikulturní výchova	<ul style="list-style-type: none">- uvědomuje si vlastní identitu, být sám sebou a zároveň respektovat spolužáka a jeho touhu po úspěchu- rozvíjí toleranci a vstřícnost při zapojování žáků z odlišného sociálního a kulturního prostředí do kolektivu třídy
Environmentální výchova	<ul style="list-style-type: none">- sleduje vliv prostředí na zdraví vlastní i zdraví ostatních lidí.- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
Mediální výchova	<ul style="list-style-type: none">- využití médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje etická výchova na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Činnosti ovlivňující zdraví		
<p>TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</p> <p>TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p> <p>TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá cvičení průpravná, relaxační, vyrovnávací, kondiční, koordinační, kompenzační, tvořivá a jiná cvičení • zásady správného držení těla při sezení, ve stoji, správné zásady při dýchání a jejich nácvik. • jednoduchá cvičení k odstraňování únavy při výuce - s pomocí učitele • výběr správného cvičebního úboru a obuvi, základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu a jejich nácvik, nácvik ošetření drobného zranění a přivolání pomoci 	<p>Školní projekty Škola v přírodě</p> <p>Člověk a jeho svět Prvouka - Člověk a jeho zdraví</p> <p>Etická výchova</p>

	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry – několik základních her s různým zaměřením, nácvik využití i hraček či jiných netradičních náčiní, nácvik spojení pohybu s hudbou, rytmem, příběhem, průpravné přetahy a přetlaky • základy gymnastiky – nácvik zpevnění těla pro provádění gymnastických cvičení, průpravná cvičení a kotoul vpřed, vzad, základy chůze po kladince s dopomocí • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti– základy estetického pohybu, vyjádření jednoduché melodie, rytmu a hlasitosti doprovodu pohybem, jednoduché tanečky založené na taneční chůzi a běhu, polkový krok • základy atletiky – průpravná cvičení a základní technika běhu a startů, běh rychlý do 60 m, v terénu do 10 minut, skok do dálky, hod míčkem z místa 	<p>Umění a kultura Výtvarná výchova</p> <p>Školní projekty Škola v přírodě (deníky, turistika)</p> <p>Vítání jara</p> <p>Den Země</p>
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ul style="list-style-type: none"> • základy sportovních her – základní způsoby házení, chytání míče i jiného náčiní, odpovídající velikosti a hmotnosti, vedení míče driblinkem i nohou, minifotbal se zjednodušenými pravidly 	<p>Člověk a jeho svět Prvouka - Místo, kde žijeme</p> <p>Matematika a její aplikace Měření, porovnávání výkonu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • turistika a pobyt v přírodě – základní technika chůze (i se zátěží), chůze v terénu do 5 km, orientaci v přírodě, základy táboření • plavání – základní plavecké dovednosti, 1 styl, uplavat 20–100 m, základní zásady hygieny a bezpečnosti při plavání • bruslení – chůze po ledě, klouzání, průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích jízda vpřed s oporou, zásady bezpečnosti na bruslích 	<p>Etická výchova</p>
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p>		
<p>TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</p> <p>TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné pojmy, spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením • smluvené povely, signály, znamení a gesta • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a zásady bezpečného pohybu a chování při sportu • základní pohybové testy • sledování školních informací o tělesné výchově, sportu a zdraví. 	<p>Český jazyk a jazyková komunikace Rozvoj slovní zásoby, komunikační dovednosti, utváření pravidel, spolupráce</p> <p>Matematika a její aplikace Měření a porovnávání dosažených výkonů</p>

5.5.1.2. Vzdělávací oblast - předmět:

UMĚNÍ A KULTURA - TĚLESNÁ VÝCHOVA

druhé období

Vyučovací předmět: Umění a kultura - Tělesná výchova			Období: 2.
Očekávané výstupy – žák:	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
Činnosti ovlivňující zdraví			
<p>TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p> <p>TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. se denně účastní (v režimu školy) pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň jednu hodinu denně 2. uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje 3. ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost, složení těla: <i>složky zdravotně orientované zdatnosti jsou: aerobní zdatnost vztahující se ke spotřebě kyslíku (také kardiovaskulární zdatnost), svalová zdatnost vztahující se k svalové síle, svalové vytrvalosti a pohyblivosti a složení těla vztahující se zejména k tělesné hmotnosti</i>) 4. (s pomocí dospělých) pravidelně sleduje ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá cvičení průpravná, relaxační, vyrovnávací, kondiční, koordinační, kompenzační, tvořivá a jiná cvičení a jejich uvědomělé používání • význam sledování základních tělesných parametrů pro zdraví i pohybovou činnost s uvědoměním si vhodných a nevhodných pohybových činností • zásady správného držení těla při sezení, ve stoji, při zvedání zátěže, správné zásady při dýchání a jejich uvědomělé používání • jednoduchá cvičení k odstraňování únavy 	<p>Člověk a jeho svět</p> <p>Školní projekty Školy v přírodě <i>Den dětí, Den Země</i></p>

<p>TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p> <p>TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</p> <p>TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</p>	<p>5. udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla 2. pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat 3. ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a relaxační cvičení <ol style="list-style-type: none"> 1. používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity 2. po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu 3. dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti 4. předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem 5. poskytne první pomoc při drobných poraněních 	<p>při výuce- bez pomoci učitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní hygiena při různých pohybových aktivitách 	
--	--	---	--

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
<p>TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvládá základní dovednosti osvojované v tematickém okruhu <i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i> 2. uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytem v přírodě 3. vytváří varianty jednoduchých pohybových her 	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry- varianty známých her, pohybové vyjádření předmětu, bytosti, zvířete, nálady, průpravné úpoly 	<p>Člověk a jeho svět</p> <p>Kultura a umění</p>
<p>TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity 2. po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu 3. dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti 4. předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem 5. poskytne první pomoc při drobných poraněních 	<ul style="list-style-type: none"> • základy gymnastiky- nácvik záchrany a dopomoci při gymnastickém cvičení, průpravná cvičení pro ovlivňování rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, kotoul vpřed a vzad s modifikacemi, stoj na ruce, kladinka - chůze bez dopomoci 	<p>Český jazyk a jazyková komunikace</p> <p>Říkadla</p>
<p>TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách, správné držení míče, hokejky, pálky a opraví případné chyby u spolužáka 2. svými slovy zhodnotí spolužákovu provedení vybrané pohybové dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> • rytmická a kondiční cvičení- základy estetického pohybu těla a jeho částí, změny poloh, vzájemné chování při tanci, základní taneční krok 2/4,3/4. • základy atletiky- základy techniky běhů, skoků, hodů, 	<p>Matematika a její aplikace</p> <p>Měření a porovnávání výkonů</p> <p>PT:</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Školní projekty školy v přírodě</p>

	3. upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu	startů, startovní povely, běh rychlý do 60m, vytrvalostní do 1000m, v terénu do 15minut, skok do dálky z rozběhu, hod míčkem z rozběhu	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
		<ul style="list-style-type: none"> • základy sportovních her- přihrávka a střelba míčem, vedení míče, základní spolupráce ve hře, průpravné sportovní hry, minifotbal, minibasketbal • turistika a pobyt v přírodě – chůze v terénu do 10 km, chůze a běh po vyznačené trase, orientace podle mapy a buzoly, táboření a ochrana přírody, • bruslení – samostatné obutí, průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích, jízda vpřed, zastavení, bezpečnost pohybu 	<p>Člověk a jeho svět</p> <p>Kultura a umění</p> <p>Český jazyk a jazyková komunikace Říkadla</p> <p>Matematika a její aplikace Měření a porovnávání výkonů</p>

		<p>na zamrzlých vodních přírodních plochách</p> <ul style="list-style-type: none"> • lyžování – pohyb na sněhu, základní běžecký a sjezdový výcvik • Dopravní výchova – jízda zručnosti na kole na dopravním hřišti, dodržování pravidel silničního provozu pro cyklisty a údržba a povinné vybavení kola 	<p>PT: Environmentální výchova</p> <p>Školy v přírodě</p>
Činnosti podporující pohybové učení			
<p>TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí podstatu chování fair play 2. svým chováním dává najevo, že přijímá porážku v soutěži 3. vysvětlí základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her 4. podílí se na řízení utkání či soutěže 5. upraví pravidla vybrané hry tak, aby byla vhodná pro příslušné prostředí 6. při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty 	<ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné pojmy, spojené s novými pohybovými činnostmi a prostředím • zásady jednání a chování – pravidla fair play, olympijské symboly a základní ideály v podmínkách školy 	<p>Člověk a jeho svět</p> <p>Kultura a umění</p> <p>Český jazyk a jazyková komunikace Říkadla</p> <p>Etická výchova</p>

<p>TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím 2. předvede pohybovou činnost podle předloženého nákresu 3. předvede jednoduchou pohybovou dovednost podle předloženého popisu cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla a měření osvojovaných dovedností a pohybových činností – měření výkonů- běh, skok, hod, dosažení osobního maxima 	<p>Matematika a její aplikace Měření a porovnávání výkonů</p>
<p>TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sestaví propozice jednoduché třídní soutěže 2. zorganizuje nebo spoluorganizuje v rámci třídy jednoduchou sportovní soutěž nebo nacvičí se spolužáky jednoduchou pohybovou skladbu 3. navrhne jednoduchou pohybovou hru v rámci vycházky, školního výletu, exkurze či pobytu v přírodě 		<p>PT: Environmentální výchova</p>
<p>TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti (v jiných pohybových aktivitách) 2. přiměřeně ohodnotí na desetistupňové škále pohybovou sestavu spolužáka 3. změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti 4. zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil 		<p>Školní projekty školy v přírodě</p>

<p>TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledá záznamy o sportovních akcích ve škole, v informačních zdrojích obce či v místních médiích 2. vyhledá na internetu školní stránky a orientuje se v sekci věnované sportu a pohybovým aktivitám 3. vyhledá informace o konané sportovní akci a referuje o jejím průběhu 4. připraví základní údaje o výsledcích sportovní akce pro školní časopis 		
--	---	--	--

5.7. Člověk a svět práce

5.7.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků, vychovává k radosti z vytvoření vlastního výrobku, vychovává žáky k vážení si lidské práce.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstitelské práce
4. Příprava pokrmů

Výuka předmětu pracovní činnosti na 1. stupni probíhá v nedělené třídě. Žáci pracují samostatně, ve skupinách a ve dvojicích. Pracovní činnosti jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty, především v 1.období základního vzdělávání.

Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. V průběhu PČ jsou uváděny základní informace o materiálech, pomůckách a nářadích, s nimiž se žáci učí bezpečně zacházet a manipulovat. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Žáci se učí mezi sebou spolupracovat, organizovat si svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu.

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při vyučování českému jazyku, matematice a prvouce. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení. Nezanedbatelný je přínos vyučovacím předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví a jejich bezpečnosti. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Oblast **Člověk a svět práce** je vyučována ve všech ročnících s jednogodinovou týdenní dotací v předmětu Pracovní činnosti.

Přidělení hodin do ročníků:

Ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny	Celkem hodin
1.	1	0	1
2.	1	0	1
3.	1	0	1
4.	1	0	1
5.	1	0	1

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vyhledáváním vhodných metod vedeme žáky k samostatnosti při práci a tím rozvíjíme jejich schopnost hledat potřebné informace a zvažovat jejich důležitost. Učíme je samostatně pracovat s odbornou literaturou a medií. Při práci s informacemi vedeme žáky ke správnému užívání odborných termínů.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke správnému pochopení pracovních problémů a hledání jejich efektivních řešení v samostatné i skupinové práci.

Kompetence komunikativní

- popisem výrobků a prací s využitím informačních a komunikačních technologií rozvíjíme v žácích schopnost vhodně a efektivně prezentovat výsledky své práce. Pomocí skupinových prací rozvíjíme u žáků kooperaci a týmové komunikační schopnosti. U žáků upevňujeme zásady společenského chování při každodenní komunikaci mezi sebou i mezi žáky a vyučujícími.

Kompetence sociální a personální

- využíváním skupinové práce v hodinách pod vedením vyučujícího učíme žáky spolupráci kolektivu a týmové práci. Vedením žáků k sebehodnocení pěstujeme u všech zdravé sebevědomí dovednost realisticky zhodnotit své schopnosti. Praktickými pracemi rozvíjíme u žáků systematičnost, vytrvalost a přesnost. Dodržování zásad bezpečnosti práce a praktické ukázky první pomoci vedeme žáky k zodpovědnosti za své zdraví a život.

Kompetence občanské

- prezentací prací žáků vytváříme jejich pozitivní vztah k práci a odpovědnosti za kvalitu vytvořených výrobků. Využíváme výrobky žáků pro výzdobu školy, tříd a chodeb.

Kompetence pracovní

- pomocí praktických činností upevňujeme v žácích základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, organizací a plánování práce a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě. Vedeme žáky prostřednictvím diskuse k poznání svých schopností.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	<ul style="list-style-type: none">- vzájemné respektování se, rozvoj smyslového vnímání a fantazie, vyjadřování vlastních pocitů při praktických činnostech- budování a zdokonalování prvků spolupráce, komunikace, vzájemné pomoci, součinnosti- simulování konkrétních situací- rozvíjení smyslu pro spravedlnost, solidaritu a toleranci
Environmentální výchova	<ul style="list-style-type: none">- lidské aktivity a problémy životního prostředí- základní podmínky života- poznávání a chápání souvislostí mezi rozvojem populace a vztahy k životnímu prostředí- utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí- vztah člověka k prostředí, péči o životní prostředí

5.7.2. Vzdělávací oblast - předmět:

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE – PRACOVNÍ ČINNOSTI

první období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p>ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy</p> <p>Žák dokáže poznat různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení. Umí porovnat vlastnosti materiálu-tvar, barvu, dokáže zhotovit jednoduché výrobky. Žák rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí. Volí vhodné prac. nástroje i pomůcky a dokáže s nimi bezpečně zacházet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálu papír, drát, provázky, příze, dřevo, špejle, přírodniny, textil, knoflíky, nitě, modelovací hmota, modurit, vosk • pracovní pomůcky a nástroje nůžky, tužka, pravítko, kleštičky, jehla, tupá jehla, špendlíky, špachtle, šroubovák, maticový klíč • jednoduché pracovní postupy stříhání, ohýbání, navlékání, svazování, slepování, dělení na části, hnětení, odměření a navlečení nitě, šití • lidové zvyky, tradice jednoduchý šperk, vánoční svícen, kraslice 	<p>Matematika - geometrie Školní projekty Advent-výroba advent. věnce, vánočních ozdob Vítání jara-výroba Moreny, kraslic, pomlázky škola v přírodě-stavby z přírodnin Návštěva muzea</p>

<p>Žák se naučí jednoduchý pracovní postup. Napodobí průběh prováděné práce. Udrží pořádek na pracovním stole, dodrží zásady bezpečnosti a hygieny práce. Podle návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období.</p>		
<p>Konstrukční činnosti</p>		
<p>ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi Dovede zhotovit dle fantazie jednoduché výrobky z plošných i prostorových stavebnic.</p>	<p>stavebnice</p>	<p>Matematika</p>
<p>Pěstitelské práce</p>		
<p>ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu</p>	<p>Pěstování rostlin ze semen v místnosti pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté • nástroje a pomůcky</p>	<p>Člověk a jeho svět PT: Environmentální výchova</p>

<p>Pozoruje přírodu, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování. Pečuje o nenáročné rostliny.</p> <p>Dokáže poznat nejznámější druhy jedovatých rostlin. Dokáže pojmenovat pomůcky a nástroje, dodržuje pravidla bezpečnosti při práci s nimi.</p>		
<p>Příprava pokrmů</p>		
<p>ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování</p> <p>ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování</p> <p>Dodržuje pravidla správného stolování. Umí nakoupit a připravit jednoduchý pokrm, udržuje pořádek prac. místa, dokáže ošetřit drobný úraz při práci v kuchyni.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● výběr a nákup potravin ● příprava jednoduchého pokrmu ● pravidla stolování 	<p>PT: OSV</p> <p>Člověk a jeho svět Školní projekty výroba jednoduchých pokrmů</p>

5.7.2. Vzdělávací oblast - předmět:

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE – PRACOVNÍ ČINNOSTI

druhé období

Očekávané výstupy – žák:	Standardy - žák:	Téma a učivo:	Průřezová témata:
Práce s drobným materiálem			
<p>ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku 2. využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché pracovní postupy • stříhání, trhání, ohýbání, odměřování, navlékání, propichování, svazování, slepování, dělení na části, hnětení, sušení, vaření, odměření a navlečení nitě, šití 	<p>Matematika - geometrie</p>
<p>ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. z nabídky vybere prvek a techniku uplatňovanou v lidové tvorbě a použije ho ve své práci 2. zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k lidové tradici určitého místa/regionu 3. uvede příklady lidových řemesel 	<ul style="list-style-type: none"> • lidové zvyky, tradice, řemesla batikování, mramorování, tkaní, zpracování kraslic 	<p>Školní projekty Advent - výroba adv. věnce, vánočních ozdob Vítání jara - výroba Moreny, kraslic, pomlázky škola v přírodě - stavby z přírodnin <i>Návštěva muzea</i></p>
<p>ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše vlastnosti základních materiálů, které jsou pro práci s nimi důležité 2. popíše účel běžně používaných pomůcek a nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálu: papír, karton, drát, plíšky, provázky, příze, dřevo (špejle), korek, přírodniny, textil, knoflíky, 	

<p>ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</p>	<p>3. z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje</p> <p>1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor</p> <p>2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti</p> <p>3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při práci s drobným materiálem</p> <p>4. v modelové situaci ošetří drobné poranění</p>	<p>spínátka, nitě, modelovací hmota, modurit, vosk, těsto</p> <p>• pracovní pomůcky a nástroje: nůž, nůžky, tužka, pravítko, kružítko, kleštičky, jehla, tupá jehla, špendlíky, krejčovský metr, špachtle, šroubovák, brusný papír, maticový klíč</p>	
Konstrukční činnosti			
<p>ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</p> <p>ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</p>	<p>1. podle návodu provede montáž a demontáž jednoduchého objektu</p> <p>2. použije různé díly stavebnice tak, aby byl výsledný objekt kompaktní</p> <p>3. využije vlastní představivost při práci se stavebnicí</p> <p>4. si zorganizuje a časově rozvrhne práci</p> <p>1. rozumí pojmům, poznámkám na odkazové čáře, značkám a symbolům používaným v jednoduchých pracovních návodech a postupech</p>	<p>• stavebnice, sestavování modelů</p>	<p>Matematika</p>

<p>ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p> <p>ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. dodrží zadaný pracovní postup dle slovního návodu, předlohy, náčrtu 3. si zorganizuje a časově rozvrhne práci 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při konstrukčních činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění 		
Pěstitelské práce			
<p>ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>ČSP-5-3-01p zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin</p> <p>ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</p> <p>ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vypěstuje rostlinu ze semene nebo ze sazenice 2. založí jednoduchý pokus, na základě pozorování provede záznam růstu a vývoje rostliny 3. z výsledků pokusů a pozorování vysvětlí správný postup při pěstování rostliny 4. rozmnoží pokojové rostliny dělením trsů a řízkováním 1. vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných pokynů a pečuje o ni 2. naaranžuje řezanou květinu do vhodné nádoby a pečuje o ni 	<ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování, půda, výživa rostlin, osivo, nástroje • pěstování rostlin na zahradě • pěstování pokojových rostlin • pěstování jedovatých rostlin 	<p>Člověk a jeho svět <i>PT: ENV</i></p>

<p>ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše účel běžně používaných pracovních pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím 2. vybere z nabídky náradí, nádoby a další pomůcky potřebné pro zadanou činnost 	<p>rostliny jako drogy, alergie</p>	
<p>ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při pěstitelských činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění 		
<p>Příprava pokrmů</p>			
<p>ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-01p zná základní vybavení kuchyně</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše základní vybavení kuchyně 2. popíše účel kuchyňského vybavení 	<ul style="list-style-type: none"> • výběr, nákup a skladování potravin • příprava jednoduchého pokrmu 	<p>PT: OSV</p> <p>Člověk a jeho svět Školní projekty</p> <p>Jarmark - výroba jednoduchých pokrmů</p>
<p>ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere vhodné potraviny 2. zvolí vhodné kuchyňské nádobí a další potřebné prostředky 3. podle receptu dodrží postup práce a časově si ho rozvrhne 4. představí a zhodnotí připravený pokrm 		

<p>ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</p> <p>ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prostře stůl k jednoduchému obědu 2. popíše nebo prakticky předvede vhodné stolování a společenské chování 3. zhlédne modelovou situaci, upozorní na nevhodné společenské chování a doporučí vhodný způsob chování a jednání <ol style="list-style-type: none"> 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při přípravě pokrmů 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla stolování, úprava stolu • základní vybavení kuchyně, technika v kuchyni 	
---	---	---	--

5.8. Etická výchova

5.8.1. Charakteristika doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova je založen na systematickém osvojování sociálních dovedností u žáků především na základě zážitkové metody. Základním cílem etické výchovy je vést žáky k prosociálnímu způsobu chování, tj. schopnost učinit něco dobrého pro druhého bez očekávání vnější odměny nebo protislužby.

Úspěšnost etické výchovy je založena na propracované a logické struktuře výchovného programu. Žák se naučí zvládat nejprve základní sociální dovednosti, které jsou předpokladem pro osvojení těch složitějších. Například žák dokáže přijmout sám sebe (vytvoří si pozitivní sebehodnocení) a teprve pak může pozitivně hodnotit druhé. Co sám nemá, nemůže autenticky promítat do sociálních vztahů.

Dnešní svět přináší řadu problémů do všech oblastí života společnosti. Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru proto tvoří i šest aplikačních témat. Díky nim mohou žáci vhodněji a efektivněji realizovat osvojené sociální dovednosti v každodenním životě.

Mezi aplikační témata patří:

Etické hodnoty

Sexuální zdraví

Rodinný život

Duchovní rozměr člověka

Ekonomické hodnoty

Ochrana přírody a životního prostředí

Předností etické výchovy je, že počet a oblasti aplikačních témat nejsou uzavřeny, takže tento doplňující vzdělávací obor je otevřen inovacím, které by reflektovaly a snažily se řešit nové problémy moderního člověka.

Učitel:

- vytvořit výchovné společenství,
- přiměřeně vybízet žáky k prosociálnímu chování,
- vyjadřovat pozitivní očekávání od žáků (atribuce),
- klidně poukázat na důsledky chování žáků (induktivní disciplína),
- uvážlivě používat odměny a tresty,
- vytvořit jasná a srozumitelná pravidla a důsledně vyžadovat jejich dodržování,
- vytvořit radostnou atmosféru,
- bezpodmínečně přijmout každého žáka,
- do výchovného procesu ve škole zapojit rodiče.

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova používá především metody běžné v zážitkové pedagogice. Jedná se o rozhovor, diskuzi, inscenační techniky, didaktické hry, řešení problémové situace, besedy, projekty atd. Inovativní je metodický přístup vedoucí k osvojení sociálních dovedností.

5.8.2. Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru tvoří následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

Etické hodnoty

Sexuální zdraví

Rodinný život

Duchovní rozměr člověka

Ekonomické hodnoty

Ochrana přírody a životního prostředí

Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

Etická výchova žáka především vede: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující vzdělávací obor etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Vzdělávací obsah

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci
- se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- si osvojí základní (předpoklady)vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně

Učivo

ZÁKLADNÍ Komunikační dovednosti

- **komunikace při vytváření výchovného kolektivu** - představení se, vytvoření základní komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
- **základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích** - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
- **základy neverbální komunikace**- seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky
- **komunikace citů** - identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

Pozitivní hodnocení sebe a druhých

- **sebepojetí** - sebepoznání, sebehodnocení, sebebřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
- **pozitivní hodnocení druhých** - v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
- **akceptace druhého** - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých

Tvořivost a základy spolupráce

- **tvořivost v mezilidských vztazích** - vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
- **schopnost spolupráce** - radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
- **elementární prosociálnost** - darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství

Základy asertivního chování

- **iniciativa** - ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu
- **asertivní chování** - rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

5.9. Školní družina

Školní vzdělávací program pro školní družinu navazuje na školní vzdělávací program pro základní vzdělávání. Vychází z RVP naší školy a to z kapitoly „Člověk a jeho svět“ . Je uspořádán do 5 tematických okruhů (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví). Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus , určen dětem od 1. do 5. ročníku a je tvořen dle polohy a podmínek školy. ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit. Je plněn formou pohybových a tělovýchovných aktivit, rukodělnou a výtvarnou činností, relaxací.

5.9.1. Charakteristika ŠD

Naši ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku ZŠ. Tvoří ji 2 oddělení s kapacitou 44 dětí věkově smíšených. Školní družina svými prostředky a metodami, s limitovanými časovými možnostmi působení na žáka, podporuje či rozšiřuje poznatky, které žák závazně získává ve škole. Do školní družiny jsou žáci přihlašováni zákonnými zástupci na základě dobrovolnosti a odevzdáním zápisního lístku, který je určen na období jednoho roku.

5.9.2. Program výchovy a vzdělávání

- Vychází z RVP naší školy a to z kapitoly „Člověk a jeho svět“. Je uspořádán do 5 tematických okruhů (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví)
- Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus, určen dětem od 1. do 5. ročníku
- Je tvořen dle polohy a podmínek školy
- ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit
- Je plněn formou pohybových a tělovýchovných aktivit, rukodělnou a výtvarnou činností, relaxací

5.9.2.1. Oblasti činností školní družiny

- **Estetická** – rozvíjí výtvarné dovednosti a práci s různým materiálem. Děti se podílejí na výzdobě školy, vyrábějí přání a drobné dárečky k různým příležitostem
- **Rekreační** – slouží k regeneraci sil, k aktivnímu odpočinku, pohybovým hrám a spontánním činnostem
- **Zájmová** – uspokojuje a rozvíjí zájmy, dovednosti a poznání dětí v různých oblastech
- **Odpočinková** – odstraňuje únavu a je zařazována hlavně po obědě – zklidnění, klidové hry, četba nebo poslech
- **Přírodovědná** – zaměřuje se na poznávání fauny a flory blízkého okolí a regionu, ochranu přírody, osvojování nejrůznějších vědomostí.

Činnosti v ŠD jsou pravidelné, obsahují také příležitostné akce a nabízejí i spontánní aktivity.

5.9.3. Cíle a kompetence

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst.2 Školského zákona
Naše cíle jsou:

- Kompenzovat u dětí jednostrannou zátěž během školního vyučování
- Vést děti k tomu „Učit se s chutí“
- Učit se nejenom spontánně, ale také vědomě děti pro celoživotní vzdělávání
- Umožňovat žákům osvojit si strategii učení a motivovat
- Klást si otázky a hledat na ně odpovědi
- Získané zkušenosti uplatňovat v praktických situacích a dalším učení
- Všímat si dění i problémů a využít je k motivaci při řešení vzniklých situací
- Učit děti rozlišovat správná a chybná řešení
- Rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- Komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- Započaté činnosti dokončovat
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které umožní dětem dobře zvládnout současný i budoucí život
- Správně motivovat děti nabízením zájmové činnosti, rozvíjet praktické dovednosti v různých činnostech, naučit děti vztahu k vlastnoručně vytvořenému výrobku
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací (uvědomění si citu k vytvořené věci)
- Učit se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- Vést děti ke schopnosti podle potřeby podřízovat se a chápat při tom vzájemné vztahy nadřízenosti a podřízenosti v kolektivu
- Rozvíjet u dětí kamarádství, vést je ke komunikaci, rozvíjet jejich schopnost respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých skupině i v multikulturní společnosti
- Rozvíjet zdravé sebevědomí, sebejistotu a schopnost být sám sebou
- Učit se přizpůsobit se životu v sociální
- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole a vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti
- Využívat preventivního programu školy formou sociálních a komunikačních her (správné řešení konfliktních situací)
- Pěstovat základní pohybové dovednosti dětí a jejich schopnosti odpočinku, rekreace a zájmové činnosti
- Pozorovat přírodu, vést děti k její ochraně
- Utvářet vědomí národní a státní příslušnosti

5.9.4. Zařazení průřezových témat ŠVP pro ŠD

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Rozvoj schopností poznávání	Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Sebepoznání a sebepojetí	Co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
Seberegulace a sebeorganizace	Cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času

Psychohygiena	Pozitivní naladění mysli, dobrý vztah k sobě samému, dobrá organizace času, hledání pomoci při potížích
Kreativita	Nápady, originalita, citlivost, tvořivost
Poznávání lidí	Vzájemné poznávání se ve skupině – třídě
Mezilidské vztahy	Péče o dobře vztahy, respektování, podpora, pomoc, lidská práva
Komunikace	Řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů, vyjednávání. Pravda a lež.
Kooperace a kompetice	Dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení, jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů
Řešení problémů a rozhodování dovedností	Mezilidské vztahy, zvládnutí učebních problémů
Hodnoty, postoje praktická etika	Analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot, odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola	Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství. Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.
Občan, občanská společnost a stát	Práva a povinnosti občana, listina základních práv a svobod, vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce
Formy participace občanů v politickém životě	Obec jako základní jednotka samosprávy státu

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá	Rodinné příběhy, zážitky z cestování – Evropa a svět, lidová slovesnost, zvyky a tradice
---------------------------------	--

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní difference	Jedinečnost a individuální zvláštnosti každého člověka
Lidské vztahy	Integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích, principy slušného chování, mezilidské vztahy, tolerance, empatie, lidská solidarita
Multikulturalita	Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy	Les v našem prostředí, pole a jejich okolí, vodní zdroje – lidské aktivity, krajinná ekologie. Moře – druhová odlišnost, lidské sídlo – město, vesnice
Základní podmínky života	Význam vody, čistota ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, ekosystémy, využívání energie a způsoby šetření, přírodní zdroje
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Zemědělství, doprava, průmysl, odpady, ochrana přírody a kulturních památek
Vztah člověka k prostředí	Naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, výběr slov a záběrů
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Různé typy sdělení, rozdíl mezi reklamou a zprávou
Fungování a vliv médií ve společnosti	Vliv médií na každodenní život, společnost, role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti
Tvorba mediálního sdělení	Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis
Práce v realizačním týmu	Komunikace a spolupráce v týmu

5.9.5. Člověk a jeho svět

5.9.5.1. Místo, kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy a družiny</p> <p>Vycházky do okolí, orientace v obci, poznávání ulic, památek, nebezpečí řeky a jejích břehů, nejkratší bezpečná cesta do školy, pravidla chování na komunikacích v obci.</p> <p>Četba pohádek, pověstí o Židlochovicích a Brně, vyprávění, malování pohádek a jejich volná dramaturgie.</p> <p>Prohlubování znalostí dávné historie Medlova, poznávat místní zvláštnosti, památky, vnímat změny v okolí)</p> <p>Péče a udržování čistoty okolí školy a obce, sportovního hřiště</p>	<p><u>Obec</u> - obecní úřad a důležitá místa v obci (obchody, OÚ, knihovna, besedy na téma změny mého okolí, orientace v místě bydliště (mapa Medlova, Brna)</p> <p><u>Škola</u> Nejkratší bezpečná cesta do školy, (dopravní značky, křižovatky, zastávka) Seznámení s prostředím školy (estetika prostředí – čistota a výzdoba prostor školy), seznámení se s řádem školní družiny, režimem školy, historické fotografie školy,</p> <p><u>Domov</u> Vyprávění o významu slova, vlastní zážitky, ilustrace, povídání o domově, můj dům – můj hrad, pomoc při úklidu – pomoc pro zpříjemnění prostředí.</p>	<p>Tematické vycházky (např. obecní úřad, knihovna, památkové objekty, podnikatelské subjekty)</p> <p>Prohlídka prostor školy (ředitelna, kabinety)</p> <p>Návštěva zámeckého parku v Židlochovicích, historického Brna, konírna Němčičky</p> <p>Dopravní soutěž.</p> <p>Atlasy, časopisy, vycházky, besedy, kronika Medlova,</p>

5.9.5.2. Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Osvojování a dodržování základů společenského chování, kultivace komunikace slovní i mimoslovní, tolerance a empatie, vzájemná úcta (zdravení seznamování podání ruky, úcta ke starším, stolování).</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení (učit se naslouchat, toleranci, radosti ze spolupráce, vycházet spolu bez násilí).</p> <p>Kolektivní, míčové, stolní a společenské hry, smysl pro fair-play, vytváření dobrých vztahů mezi kamarády, pomoc, empatie.</p> <p>Dodržování řádu školní družiny a školní jídelny, moje práva a povinnosti.</p> <p>Jízda zručnosti</p>	<p><u>Rodina</u> Úcta k rodičům, starým lidem, sobě samým, výstavky a malování obrázků, fotografie (jak rostu, moje rodina), vztah rodina x škola, vnímání spolupráce s rodiči, výrobky – dárky pro blízké.</p> <p><u>Škola</u> Úcta ke každému povolání – pozorování různých zaměstnání lidí a poznávání jejich významu pro život v společnosti (pexesa, puzzle, námětové hry, kvízy, rozvíjení jemné motoriky...).</p> <p>Vztah k handicapovaným dětem – vyprávění, sociální hry a komunikační hry.</p> <p><u>Prevence</u> Besedy, spontánní rozhovory (modelové situace - opatrnost při styku s neznámými lidmi, správné řešení konfliktních situací).</p>	<p>Cestování v dopravních prostředcích, vystoupení na besídkách, nácvik divadla – vystoupení, přání opuštěným lidem.</p> <p>Karneval, návštěva divadelních představení.</p> <p>Výtvarná činnost – malování na chodníku, obrázky dárky, výroba dárků k zápisu prvňáčků, pro své nejbližší,</p>

5.9.5.3. Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Dodržování správného režimu dne (návyky na pravidelnou činnost – četba pohádky, odpočinek na koberci, kreslení).</p> <p>Vycházky, využití volného času, vnímat čas jako důležitou veličinu v životě – přesuny a činnosti bez zbytečných prodlev, soutěže, sportovní hry.</p> <p>Orientace v čase – minulost, přítomnost, budoucnost.</p> <p>Vytváření základů pro využívání smysluplného volnočasové aktivity</p> <p>Pozorování ročních období, rozčlenění roku na čtvrtletí, měsíce, dny....</p>	<p><u>Čas - hodiny</u> Soutěže - měření stopkami, výrobky, (adventní kalendář, papírové hodiny, kreslení obrázků). Vývoj lidského života – dětství, dospělost, stáří (výtvarné techniky, hry, modelové situace).</p> <p><u>Historie a pokrok</u> – besedy a výrobky na různá témata (např.: různé styly oblékání, bydlení dříve a nyní, technika, divadlo, dopravní prostředky...), hudebně pohybové hry, vývoj řemesel (kreslení, malování).</p> <p><u>Zvyky a tradice</u> – význam lidových zábav (povídání), tradice – výroba masek (Masopust), lidové pranostiky, přísloví, koledy (učení nazpaměť), pověry o nadpřirozených bytostech (četba, ilustrace).</p>	<p>Lidové tradice – zdobení obecního vánočního stromu, Slavnostní rozsvěcování s koledami, vánoční besídka, Přání Vánoc starým lidem, Tříkrálová sbírka</p> <p>Karneval, březen - Měsíc knihy (výroba knížek – obal, příběh).</p> <p>Velikonoce ve škole – velikonoční vaření a spaní</p> <p>Výroba čarodějnic – čarodějnický den, zábavné odpoledne.</p> <p>Návštěva muzea, výstavy, SVČ Ivančice</p> <p>Aktuální společenské, kulturní a sportovní události</p> <p>Zážitky z četby, filmu, vycházky, výletu, prázdnin, výstavy, divadelního představení, koncertu či exkurze.</p>

5.9.5.4. Rozmanitostí přírody

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Seznamovat se s rozmanitostí a proměnlivostí přírody Četba, využití dětské literatury s přírodní tematikou.</p> <p>Vycházky do přírody, pozorování změn podle ročních období.</p> <p>Péče o pokojové rostliny.</p> <p>Ekologická výchova – třídění odpadu. (papír a ostatní), šetření vodou.</p> <p>Poslech pohádek z magnetofonu s přírodní tematikou.</p> <p>Celodružinový výlet na závěr školního roku.</p>	<p><u>Prohlubování znalostí o přírodě</u> -Hry v přírodě (dramatické prožitkové hry – domečky pro skřítky, živly, turistické značky, orientační hry). -Práce s encyklopedií, atlasy, PC-internetem, pozorování změn v přírodě a jejích proměn v různých obdobích (nebezpečí krupobití, bouřka, mlha, náledí).</p> <p><u>Poznávání živočichů a rostlin.</u> Besedy, domácí mazlíčci a ostatní zvířata, Jak se chováme ve volné přírodě, u řeky a v lese /lesní zvěř/, červená kniha ohrožených druhů</p> <p><u>Estetická výchova</u> (hlína, modurit, odpadový materiál, různé výtvarné techniky, suché vazby, navlékání přírodnin, kreslení v přírodě, výzdoba třídy přírodninami – listy, výrobky z plodů, malované kamínky,)</p>	<p>Ochutnávání darů přírody</p> <p>Návštěva ZOO</p> <p>Stopy ve sněhu</p> <p>Škola v přírodě</p>

5.9.5.5. Člověk a jeho zdraví

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Základní hygienické návyky – sebeobsluha, pořádek, pitný režim, stolování, šetření majetku, odstraňování hluku, větrání, bezpečný pohyb po budově školy</p> <p>Odpočinek, relaxace, harmonizace nervové soustavy.</p> <p>Tělovýchovné chvílky, pohybové hry, využití sportovního nářadí.</p> <p>Základy společenského chování – zdravení, požádání, poděkování, oslovení.</p> <p>Bezpečnost na silnicích – dobře viditelné oblečení.</p> <p>Zdravotní prevence</p>	<p><u>Zdravá výživa</u> její výhoda, potravinová pyramida.</p> <p><u>První pomoc</u> prevence úrazů, důležitá telefonní čísla, ošetření drobných poranění. Blízkost řeky – klíšťata, povodně.</p> <p><u>Zdravý životní styl</u> sociálně patologické jevy (kouření, alkohol, drogy), zdravá rodina – civilizační choroby. Vhodné oblékání podle ročních období – otužování.</p> <p><u>Sebevzdělání a komunikace</u></p> <p>Využití časopisů, doplňovačky, křížovky, didaktické hry, rozvíjení slovní zásoby, příprava na vyučování, vyprávění, pamětní učení básniček, jazykolamy, smyslové hry.</p> <p><u>Esteticko výchovná činnost</u> rozvoj jemné motoriky, papírové manekýny, textilní koláže, bezpečnost při práci a čistota práce.</p>	<p>Celodenní výlet do přírody – atletická soutěž,</p> <p>Soutěž se zdravotní tematikou.</p> <p>Vycházka za léčivkami do blízkého okolí.</p> <p>Hasičská soutěž ke Dni dětí – prevence PO</p> <p>Beseda se zdravotníkem</p>

Tento dokument – školní vzdělávací program pro školní družinu Základní školy Medlov -
vchází v platnost 1. září 2017.

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Obecné zásady hodnocení

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak má postupovat dále.

Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka. Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci.

U průběžného hodnocení používáme různé formy; od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní hodnocení, až po sebehodnocení žáků. Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se dále pracuje.

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

Každé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel po projednání v Pedagogické radě.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

Pro určení stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl v průběhu celého klasifikačního období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věku žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období kolísat v učebních výkonech. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě aritmetického průměru známek.

Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky
- před koncem každého čtvrtletí
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonného zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v Pedagogické radě.

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ve všech, popřípadě jen v některých předmětech, se po návratu do kmenové školy nezkoušejí a neklasifikují.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených Školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených Rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupil i žák prvního stupně základní školy,

který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To platí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Tomuto žákovi může ředitel školy na žádost zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhé pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

• **Celkové hodnocení žáka**

Jestliže je žák z výuky předmětu v 1. nebo 2. pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení slovo **uvolněn**.

Nelze-li žáka z některého předmětu nebo ze všech předmětů v 1. nebo 2. pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo **nehodnocen**.

Celkové hodnocení žáka se vyjadřuje stupni:

- Prospěl s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. V případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků ve vyhlášce 48/2005., §14 odst. 2.
- Prospěl – není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
- Neprospěl – je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí
- Nehodnocen – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

6.1.2. Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v Pedagogické radě.
2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování Školního řádu během klasifikačního období.
3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. K uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v Pedagogické radě

6.1.3. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

1. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
2. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat.
3. Při sebehodnocení se žák učí popsat:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde
 - jak bude pokračovat dál
4. Při školní práci vedeme žáka k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
5. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace

6.2. Stupně hodnocení prospěchu a chování

6.2.1. Stupně hodnocení prospěchu

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených Školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - 1 výborný
 - 2 chvalitebný
 - 3 dobrý
 - 4 dostatečný
 - 5 nedostatečný
2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
 - předměty s převahou teoretického zaměření
 - předměty s převahou praktických činností
 - předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření
3. Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žakovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

6.2.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je méně estetický a má nedostatky. Je schopen samostatně studovat s pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má velké nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti,

přesnosti a výstižnosti. Grafický projev má nedostatky a je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojí uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické chyby. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.2.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky. Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- kvalita výsledků činnosti
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a

pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští velkých chyb. Při volbě postupů a způsobu práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá na pořádek na pracovišti a na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných chyb.

6.2.4. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova. Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu. Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.2.5. Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se na vysvědčení hodnotí stupni:

- 1 velmi dobré
- 2 uspokojivé
- 3 neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení Školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a ustanoveními Školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo Školnímu řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele a důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopouští se závažných přestupků proti Školnímu řádu, kterými je ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně-vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.3. Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně.

6.3.1. Pochvaly a jiná ocenění

Ředitel školy nebo zástupce jiných institucí může žákovi po projednání v Pedagogické radě udělit za mimořádný projev humánnosti, občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin, za dlouhodobou úspěšnou práci pochvalu nebo jiné ocenění. Ústní nebo písemnou pochvalu uděluje žákovi před kolektivem třídy nebo školy třídní učitel nebo ředitel školy. Písemná pochvala se uděluje zpravidla formou zápisu do žákovské knížky (deníčku), na zvláštním formuláři, výjimečně v doložce na vysvědčení.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

6.3.2. Opatření k posílení kázně

Při porušení povinností stanovených Školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi udělit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Tato opatření předcházejí zpravidla snížení stupně z chování. Opatření k posílení kázně žáků se ukládají za závažná nebo opakovaná provinění proti Školnímu řádu a podle závažnosti provinění. Třídní učitel může žákovi udělit napomenutí nebo důtku. Udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy.

6.4. Použití slovního hodnocení

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy po projednání v Pedagogické radě.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáků s vývojovou poruchou učení rozhodne o použití slovního hodnocení třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělání žáka jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka ve vztahu k očekávaným výstupům, jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Slovní hodnocení zahrnuje také vývoj vzdělávání žáka, ohodnocení jeho píle a přístupu ke vzdělávání. Obsahuje rovněž zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak přecházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.4.1. Celkové hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně

4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	spolehlivě a uvědoměle užívá vědomosti a dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení Školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští jen ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními Školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo Školnímu řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků, narušuje výchovně-vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopouští se závažných přestupků proti Školnímu řádu, kterými je vážně

	ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně-vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.
--	---

6.5. Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně-vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek
- didaktickými testy
- kontrolními pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP)
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu z ústního zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně zkoušet žáky na konci klasifikačního období z látky celého tohoto období. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální zkoušení po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace. Klasifikaci zdůvodňuje. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím zápisů do Žákovské knížky. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý rok, aby se nadměrně nehromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Vyučující zajistí zapsání známek také do katalogových listů, odkud je třídní učitel převede do elektronické podoby. Zapisovány jsou známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat – tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
- nenutí žáky dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací
- při zkoušení se nesnaží nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí
- klasifikují jen probrané učivo
- nezadávají novou látku k samostatnému nastudování celé třídy
- před prověřováním znalostí dávají žákům dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
- prověřují znalosti až po dostatečném procvičení učiva
- zapomenutí domácího úkolu neklasifikují nedostatečnou

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučeními psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikaci žáka. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na Pedagogické radě.

7. Komisionální a opravné zkoušky

7.4. Komisionální zkouška

Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí
- při konání opravné zkoušky

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy
- vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující

- daného předmětu
- přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Stanoví jej komise hlasováním a je vyjádřen slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se Školním vzdělávacím programem.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

7.5. Opravná zkouška

Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové Pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy stanovit žákovi náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední zkoušky v daném pololetí. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku vykonání opravné zkoušky, předmět, dosažený prospěch, popřípadě nedostavení se k vykonání opravné zkoušky.

8. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáka pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení.

Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy se při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu, stupni i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů. Dětem a žákům, u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení, je nezbytné po celou dobu docházky do školy věnovat speciální pozornost a péči.

S přihlédnutím k doporučení PPP volí učitel pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělávání hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení). U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Dítě lze hodnotit slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci s rodiči.

Ředitel školy může povolit, aby pro dítě se specifickými poruchami učení byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími individuální výukový plán, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy. Individuální plány mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím(i) a rodiči dítěte; vypracovávají se krátce a rámcově v písemné formě. Výsledky se hodnotí slovně.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je brán na vědomí.

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

6.1.2. Kritéria pro hodnocení:

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků:

- písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce...
- projektové a skupinové práce
- soustavné diagnostické pozorování žáka

6.2. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Evaluační (autoevaluační) činnosti tvoří nedílnou a svým způsobem permanentně probíhající součást práce školy. Pro přehlednost přikládáme tabulku oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časový harmonogram.

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časový harmonogram
Koncepce školy	ŠVP jako strategický materiál, soulad s RVP ZV, změny, úpravy	Pozorování, hospitace, hodnocení hodin, znalostí a dovedností žáků, aktivita, písemné práce, rozhovory	průběžně
Podmínky vzdělávání	Klima školy, úroveň řízení	Dotazníky, struktura řízení, poradní orgány, spolupráce s žáky, schránka důvěry,	průběžně
	Prostorové a materiální podmínky	Materiální požadavky, plán rozvoje školy, kvalita, kvantita, využitelnost, dostupnost	průběžně
	Personální podmínky	Složení pedagogického sboru (věk, pohlaví, kvalifikace) Další vzdělávání pedagogických pracovníků	průběžně
	Finanční zdroje	Rozbory výkazů, smlouvy, plnění rozpočtů, možnosti školy vzhledem k rozpočtu, dotace	průběžně

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časový harmonogram
Průběh vzdělávání	Učitelé – kvalita výuky, naplňování ŠVP	Hospitace a pohospitační rozhovor, dotazníky, metodické materiály, projekty, tématické plány – kvalita plánování, plnění	průběžně
	Formy a metody výuky	Rozbory žákovských prací, dotazníky, rozhovor, diskuze, pozorování	průběžně
	Podpurná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	Kontrola individuálních plánů, spolupráce s PPP	1x ročně průběžně
	Prevence sociálně patologických jevů	Nabídka zájmové činnosti	Září - říjen
Podpora školy žákům	Informovanost rodičů	Konzultační hodiny,	Dle rozpisu
	Nabídka mimoškolních aktivit	Přístup k informacím	průběžně
	Umožnění každému žákovi prožít úspěch	Individuální přístup při vyučování; při zadávání a hodnocení projektů	Průběžně
	Podpora individuálního přístupu všech pracovníků k žákům	Podpurná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami Rozvoj talentovaných žáků	Individuální plány Soutěže
Spolupráce s rodiči	Spolupráce	dotazník, rozhovor, zápis žáků do 1. tříd, Školská rada	Dle potřeby průběžně leden–únor 2x ročně
	Otevření se školy pro rodiče budoucích žáků	Dny otevřených dveří Spolupráce s MŠ	1x ročně průběžně
Výsledky vzdělávání žáků	Zhodnocení relativního úspěchu (ve vztahu ke kritičnosti volby)	Rozbory zkoušek přechodu žáků do 5.r., diskuze	Duben-červen
	Žáci – naplňování klíčových kompetencí, zvládání výstupů ŠVP	Hospitace, testy, pozorování, diskuze, vyhodnocení soutěží, rozbory žákovských prací, činností	průběžně
Řízení školy	Schopnost stanovit cíle školy (jasnost a vhodnost cílů)	Rozhovory Diskuze, porady	Průběžně Dle plánu porad
	Způsob rozhodování vedení školy (efektivita přijatých rozhodování)	Pozorování Diskuze Rozhovory	průběžně
	Klima ve škole	Rozhovory, diskuse	průběžně

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časový harmonogram
	Schopnost zajištění vnějších vztahů školy	Dotazníky pro rodiče, třídní schůzky Diskuze s radou školy Komunikace se zřizovatelem	průběžně
	Personalistika Systém motivování zaměstnanců Kvalifikovanost přijímaných pedagogických pracovníků	Hospitace Rozhovory Diskuze	průběžně

7. ZÁVĚR

Školní vzdělávací program Základní školy a Mateřské školy Medlov „Malotřídní škola, úspěch pro každého, radost pro všechny“ je dokumentem otevřeným, a proto může být kdykoliv upravován a doplňován podle potřeb a zkušeností.